

Izdaja odbor za splošne zadeve Železarne Ravne

Ureja uredniški odbor
Jože Delalut, Alojz Janežič,
Marjan Kolar, Frančiška
Korošec, Jože Sater

Odgovorni urednik:
Marjan Kolar
Telefon 86 031, int. 304

Tiska: CP Mariborski tisk
Maribor

MLADI SO ZBOROVALI

V nedeljo, 11. novembra 1973, je bila na Ravnah v Domu železarjev problemska konferenca zveze mladine železarne Ravne. Predsednik Dino Krauberger je podal poročilo o delovanju tovarniške mladine. Na področju športa je bilo storjeno precej, kultura pa je čisto zamrla in jo je nujno treba oživiti. Sodelovanje med mladimi v okviru združenja slovenskih železarn je dobro, dokaz za to je majsko srečanje. Tovarniška mladina je delovala v več smerih, vendar še daleč ni dosegla ciljev, ki si jih je zadala, vendar za to obstajajo objektivni vzroki. Prav tako ne kaže zanemarjati neresnosti, nezainteresiranosti in neodgovornosti nekaterih članov mladine, ki ovirajo razvoj delovanja. Te negativne pojave je treba čimprej odpraviti.

Prav tako smo priče nezainteresiranosti v vrstah ZMS in ZK, pa naj bo to do pisma tov. Tita ali do izvršnega odbora. Primarna naloga je vključevanje mladih v družbenopolitično delo, v organe samoupravljanja in v ZK. Le na ta način bo omogočen enakopraven položaj mladih na vseh področjih.

Nedvomno je res, da živi ZMS v silno dinamičnem in pomembnem času, zato bi nujno morala biti mladina družbenopolitično izobražena. Postavlja se vprašanje, zakaj se morajo mladi in ostali člani naše družbe izobraževati po 8-urnem delu. Družba je naredila napredek, da ne govorimo o sodobnosti pouka, vendar pa ne moremo mimo tega, da mladi ne vedo, kdo so Marx, Engels in Lenin. Šolska ali srednješolska izobrazba jim tega ne daje. Treba je pripraviti programe za politično izobraževanje mladih čim hitreje.

Sekretar občinske konference ZMS Peter Štirn je dejal, da se čudi, da ni več diskusij o problemih, ki mlade najbolj žu-
lijo. Stvari bi se morali dotikati bolj siste-

matično na področjih, kjer aktivni mladih delujejo.

Sliši se tudi kritika o slabem sodelovanju med sindikatom in mladinskimi aktivni. Problemi mladih delavcev in sindikata železarne Ravne pa so bolj ali manj enaki, zato bi jih morali reševati v skupnih akcijah, tako bodo vsi vključeni v enoten delavski razred. Bilo bi odveč govoriti o ustanavljanju aktivov mladih, ki jih predvideva reorganizacija sindikata železarne Ravne, ker so že ustanovljeni in obstajajo tudi že v TOZD. Morajo se samo še

povezati z delom sindikata železarne Ravne, da bi jih ta potem tudi financiral pri izvrševanju določenih nalog, drugače pa bi njihov program dela ostal kot doslej.

Naloga občinske konference je, da se bodo mladi čimbolj družbenopolitično izobraževali, to pa je včasih tudi težko, ker smatrajo ponekod mladinske organizacije za nekakšne pionirske organizacije in kadar mladi zahtevajo odpravo nepravilnosti v podjetju, naletijo na gluha ušesa.

Stanovanjska problematika mladih

Pred letom dni se je začela v železarni široka akcija za dograditev stanovanj. Iz-

IZ VSEBINE

Gregor Klančnik — 60-letnik — Izvolili smo organe upravljanja — 30 let hotuljskega partizanskega tabora — Proizvodnja slovenskih železarn v oktobru — Samouprava mora iz aktov v življenje — Stanovanje — trajna dobrina — Prvi doktor znanosti v železarni — OD na hranilne knjige — Sklepi DS TOZD I — Dr. Franc Sušnik — 75 let — »Kar ne korenini v naši zemlji, mi je tuje« — Kulturna kronika — Športne vesti.

Bela opojnost

delan je bil 5-letni plan, vsako leto naj bi se dogradilo 100 družbenih stanovanj, tako bi bil stanovanjski problem v petih letih rešen. O tem se pa seveda veliko več govori, kot pa stori.

Na neposrednega proizvajalca pa se še vedno premalo misli. Kako naj se delavec vseli v stanovanje, za katerega bo odplačeval eno tretjino osebnega dohodka? Ali pa naprimer gradnja montažnih hišic na Reki in gradnja novega naselja v Kotljah. To so hiše, grajene za tako imenovane »rdeče barone«, ne pa za delavce, ki so jim dejansko namenjene. Take hiše naj gradijo tisti, ki to zmorejo. Za delavca naj se gradi tako, da bo imel potem tudi možnost kupiti tako hišo. Sindikalna konferenca železarne je tak način gradnje že ostro obsodila.

Pridobitev stanovanj je zlasti za mlade družine še zmeraj nerešljiv problem. Treba je odpraviti špekulacije, posredništva, ki onemogočajo mladim priti do stanovanja. Nobena skrivnost ni, da mnogi dobijo stanovanja prek zvez, poznanstev in ne zadnje včasih tudi z grožnjami in izsiljevanjem.

Na drugi strani pa smo priče številnim razvezam, alkoholizmu, izostajanju z dela, nezainteresiranosti za delo in podobno, ker ti ljudje, in to predvsem mladi, nimajo izpolnjenega niti osnovnega pogoja za življenje, to je, da nimajo prostora, ki bi jim omogočal normalno in urejeno življenje.

Na konferenci je bilo še posebej poudarjeno, da je treba voditi ustreznejšo stanovanjsko politiko in te naloge reševati bolj odgovorno po načelu: za vse enak red, za vse enake dolžnosti.

Iz razprave

Tovariš Pisar se je pridružil mnenju, naj v železarni mislijo na to, da se stanovanja gradijo predvsem za delavce. Povedal je tudi, da je sindikat zares pomagal, vendar so mladi ustanavljali aktivne mladih samoiniciativno, ni jih organiziral sindikat, kot je bilo slišati.

Prostori za ZM so tudi zelo pereč problem. Mladi se borijo vsaj za eno sobo, ki bo zares na voljo samo njim, kjer bodo potem lahko bolje sodelovali. Tako pa se potikajo iz prostora v prostor, kjer je pač trenutno prosto.

Omenil je tudi, kako se v železarni razlaga statut TOZD. Opaziti je, da so posamezniki nezainteresirani, ker navsezadnje razlagatelj niti ne razumejo. V bodoče naj bi se statut TOZD razlagal bolj obsežno in natančno, nikakor pa ne samo tisto borno urico pred koncem 8-urnega dela, pa še takrat zelo površno.

Spomnil se je tudi zaposlenih žen v tovarni, ki s programom ob preteklem 8. marcu niso bile zadovoljne. Ali res ne moremo ali pa ne znamo sami poskrbeti za kulturno prireditve ob tem prazniku? Ali je treba povabiti tujo dramsko skupino, ki seveda ne pride gostovat zastonj?

Delavci v čistilnici obolevajo za silikozo in tudi na drugih delovnih mestih za raznimi poklicnimi boleznimi. Ti ljudje so potem premeščeni na druga delovna mesta, dobijo plačano razliko pri osebnih dohodkih, vendar morajo večkrat za svoje pravice iskati pomoči pri pravosodju, take

in podobne stvari pa se v naši socialistični družbi ne bi smele dogajati.

Tovariš Brankovič se je obrnil na sindikat z željo, da bi dobili stalni prostor v DTK, kjer bi lahko mlajši v ženski in moški ekipi trenirali odbojko. Mladinski aktiv razume, da so problemi za pridobitev prostora, vendar bi bila sramota, da bi si prostor morali iskati v kakšnem drugem kraju in ga povrh tega še plačevati.

Opozorjeno je bilo tudi na nered v delovnem okolju. Delavci res počistijo delovna mesta takrat, ko pride na ogled kakšna delegacija, potem pa zopet pustijo vse bolj ali manj zanemarjeno. Mladi, pa tudi drugi bi lahko vsaj tam, kjer delajo, skrbeli za red in estetski videz vsak dan sproti. Načeto je bilo tudi vprašanje, kdaj bodo začele delovati naprave za odpraševanje v novi topilnici, v katere je bilo vloženo ogromno investicijskih sredstev. Od tega pa še zmeraj ni nobenega učinka, zrak pa je vsak dan bolj onesnažen ter zadržljiva ljudi in okolje.

Predsednik ZM železarne Štore je omenil, da so problemi mladih v Štorah identični z ravenskimi. Prav tako podpirajo težnje, da se čimveč mladih vključi v organe samoupravljanja. Izrazil je željo po še tesnejšem sodelovanju mladih iz obeh železarn.

Predsednik sindikata tovariš Polanc je med drugim dejal, naj se mladi organizirajo toliko, kot čutijo, da je to potrebno. Ne vidi nobene potrebe po tem, da bi delovali pod okriljem sindikata, kajti člani sindikata so tako ali tako vsi, ki so zaposleni v železarni. Vsebina dela je znana iz programa in statuta, treba je le iskati boljše oblike in vključevati čimveč mladih. Mladi naj tudi ne prosjačijo za stvari, ki so jim potrebne, treba je jasno postaviti zahteve, seveda v razumnih mejah.

Novi člani organov samoupravljanja

V sredo, 21. novembra 1973, smo imeli v tovarni volitve, na katerih smo zaposleni izvolili svoje predstavnike v DS združenega podjetja v Ljubljani, zbor delegatov podjetja, skupni odbor za kadre in medsebojna razmerja v združenem delu podjetja, odbor delavske kontrole podjetja, DS TOZD in OSS ter komisijo za medsebojna razmerja v združenem delu in komisijo delavske kontrole v TOZD in OSS.

Kandidati za posamezne organe samoupravljanja in kolektivne izvršilne organe so bili predlagani in potrjeni na zborih zaposlenih. Doseženi volilni rezultati so v glavnem zadovoljivi, so pa v posamezni TOZD in OSS seveda nekoliko različni. Tako je:

— v TOZD metalurške proizvodnje od skupno 1733 zaposlenih volilo 1394 ali 80,4%. Volilo ni 339 zaposlenih ali 19,6%. Od tistih, ki niso volili, jih je 291 ali 16,8% izostalo iz upravičenih vzrokov (bolni, letni dopust, službena odsotnost ipd.), medtem ko jih 48 ali 2,8% ni volilo iz neopravičenih vzrokov;

— v TOZD mehanske obdelave je od skupno 977 zaposlenih volilo 821 ali 84%, ni jih volilo 156 ali 16%, od tega 92 ali 9,4% iz upravičenih vzrokov (bolni, letni dopust, službena odsotnost ipd.) in 64 ali 6,6% iz neopravičenih vzrokov;

— v organizaciji skupnih služb je od skupno 1278 zaposlenih volilo 1113 ali 87,1%, ni jih volilo 165 ali 12,9%, od tega 163 ali 11,2% iz upravičenih vzrokov ter 22 ali 1,7% iz neopravičenih vzrokov;

— v železarni kot celoti jih je od 3988 zaposlenih volilo 3328 ali 83,5%, ni jih volilo

Splošni ljudski odpor in mladi

Komercialni direktor tovariš Florjančič je spregovoril o krizi na Bližnjem vzhodu. Pri nas se širi sovražna propaganda, ki se ji moramo upreti, zlasti morajo k temu prispevati mladi. V primeru napada na Jugoslavijo bi veliko breme ležalo na plečih mladine in prav gotovo bi se borili ravno tako hrabro kot mladi med NOB.

Vojna na Bližnjem vzhodu je prizadela železarno pri energiji, največje je pomanjkanje plina. Toda to so le prehodne težave, mimo katerih je treba iti brez panike.

Inženir Jelerčič je povedal, da je bilo na konferenci nakazanih veliko problemov, vendar mladi niso spregovorili dovolj jasno o svojih problemih. Sramota je za ZK in sindikat, da mladina nima klubskih prostorov, ki bi jih nujno potrebovala in je tem zahtevam treba ugoditi. Bodočnost je pri mladih, zato morajo aktivno sodelovati, si ustvariti vzdušje in pogoje, ki jim bodo koristili. Do pisma tovariša Tita je bila ZK nekako potisnjena ob stran kot nekakšen stranski opazovalec. Vsepopoved je prevladal tehnokratizem in liberalizem. Mi pa vemo, da je v naši socialistični družbi to nesprejemljivo. Zato je poklicana ZK, da take stvari rešuje in odpravlja.

Če hočemo, da se družba razvija v korist delavca, je treba voditi stalno družbeno kontrolo, odpravljati nepravilnosti in jih sproti spremljati. To so naloge ZK.

Ob koncu konference so bili predlagani novi člani predsedstva ZM v železarni. Zaradi odhoda v JLA je zamenjal tovariša Erženčnika tovariš Kovačec in sekretarja Mirko Čreslovnik.

Po konferenci je bil ples v kavarni. Vzdušje je bilo prijetno ob dobri glasbi in sproščenem klepetu in seveda tudi ob kozarčkih vina.

Zlatka Strgar

660 ali 16,5%; od števila odsotnih jih 526 ali 13,2% ni volilo iz upravičenih vzrokov (bolni, letni dopust, službena odsotnost ipd.) in 134 ali 3,3% iz neopravičenih vzrokov.

Na podlagi volilnih rezultatov in števila glasov, ki so jih na posameznem volišču dobili posamezni kandidati, so bili:

a) za naše predstavnike v DS združenega podjetja v Ljubljani izvoljeni:

1. Vrečič Koloman iz TOZD I s 1191 glasovi,
2. Bezjak Konrad iz TOZD I s 1190 glasovi,
3. Pratekar Anton, dipl. inž. stroj., iz TOZD II s 723 glasovi,
4. Potočnik Albert iz TOZD II s 667 glasovi,
5. Vehovar Anton iz OSS s 1000 glasovi,
6. Lesjak Herman iz OSS z 990 glasovi;

b) za člane zbora delegatov podjetja:

— iz TOZD metalurške proizvodnje:

1. Tušek Ela	glasov	1220
2. Godec Anton		1219
3. Klančnik Alojz		1215
4. Naglič Mirko		1204
5. Pogorelnik Ivan		1208
6. Plohl Andrej		1205
7. Božinovski Milan		1204
8. Polovšek Ivan		1202
9. Košak Franc		1199
10. Širnik Anton		1199
11. Grabner Jože		1196
12. Sekavčnik Adolf		1195
13. Krautberger Anđelko		1192

Svečan podpis samoupravnega sporazuma

27. novembra je bila v Ljubljani seja delavskega sveta ZPSŽ, na kateri je bilo obravnavano soglasje k pogodbi o skupnem poslovanju med ZPSŽ in Železarno Štore. Po seji je sledil svečan podpis samoupravnega sporazuma o združevanju organizacij združenega dela v Slovenske železarne. Delavci Železarne Jesenice, Železarne Ravne, Železarne Štore, Verige Lesce, Plamena Kropa, Tovila Ljubljana, Žične Celje in Metalurškega inštituta Ljubljana so se namreč na zborih delovnih ljudi v oktobru 1973 odločili, da se na novih ustavnih temeljih združijo v sestavljeno organizacijo združenega dela Slovenske železarne.

Podpisu so prisostvovali poleg podpisnikov tudi predstavniki družbenopolitičnih organizacij ter predstavniki našega družbenopolitičnega življenja.

R.

14. Lagoja Ivan	1187
15. Štimnikar Janko, dipl. inž. metal.	1187

— iz TOZD mehanske obdelave:

	glasov
1. Pori Franc	678
2. Pratkanar Jurij, dipl. inž. stroj.	676
3. Osenjak Jože	675
4. Fabijan Boris	671
5. Knez Alojz, dipl. inž. stroj.	665
6. Šisernik Franc	662
7. Cigale Alojz	660
8. Pepevnik Jože	659
9. Svetina Olga	656
10. Večko Maks, dipl. inž. metal.	655
11. Razdevšek Leopold	651
12. Suler Franc	647
13. Potočnik Anton I.	645
14. Vidovič Ivan	645
15. Medved Justin	639

— iz organizacije skupnih služb:

	glasov
1. Cesar Pavel	1115
2. Pavič Milan	1005
3. Kokal Maks	1004
4. Zabev Franc	1000
5. Vogel Peter	999
6. Đura Andrej	993
7. Oderlap Franc	992
8. Verčko Avgust, dipl. inž. stroj.	988
9. Strgar Franc	983
10. Sprah Kristina	982
11. Natlačen Milan	980
12. Camlek Ivan	979
13. Dretnik Ivan IV.	977
14. Kostanjevec Miro, dipl. inž. arh.	975
15. Levar Franc	955

e) za člane skupnega odbora za kadre in medsebojna razmerja v združenem delu podjetja:

	glasov
1. Macur Vlado, dipl. inž. metal. iz TOZD I	1043
2. Šipek Anton iz OSS	1001
3. Nabernik Dominik iz OSS	976
4. Jamer Stanko iz TOZD I	842
5. Praprotnik Danijel iz TOZD II	688
6. Hrastnik Franc iz TOZD II	884

d) za člane odbora delavske kontrole podjetja:

	glasov
1. Košutnik Oto iz TOZD I	1185
2. Trokšar Jože iz TOZD I	1184
3. Ošlak Miha iz TOZD I	1183
4. Zabernik Mirko iz OSS	966
5. Hrome Stanko iz OSS	954
6. Kuzman Jože iz TOZD II	689
7. Javornik Vinko iz TOZD II	664
8. Šater Jože iz TOZD II	658

e) za člane delavskega sveta TOZD metalurške proizvodnje:

	glasov
1. Balant Avgust iz topilnice	1191
2. Gostenčnik Franc iz topilnice	1176
3. Novšek Ivan iz topilnice	1167
4. Kerič Fadil iz topilnice	1162
5. Pušnik Vinko iz topilnice	1157
6. Sešel Slavko iz topilnice	1156
7. Pavlič Franc iz topilnice	1155
8. Buhvald Jože iz livarne	1183
9. Majerič Cilka iz livarne	1177
10. Lampret Stanko iz livarne	1175
11. Medvejšek Edvard iz livarne	1168
12. Akrep Ivan iz livarne	1173
13. Pogorevčnik Milan iz livarne	1167
14. Polanc Karel iz livarne	1157
15. Trefalt Jože iz livarne	1157
16. Trup Alojz iz livarne	1152
17. Plešej Avgust iz livarne	1149
18. Mesarec Ivan iz livarne	1147
19. Prinčič Stanko iz kovačnice	1090
20. Dobnik Ivan iz kovačnice	1083
21. Jazbec Martin iz kovačnice	1065
22. Potočnik Matevž iz kovačnice	1061
23. Štriker Valentin iz kovačnice	1029
24. Trbovšek Srečko iz kovačnice	959
25. Hudopisk Janko iz valjarne	1050
26. Gmajner Marjan iz valjarne	1046
27. Božič Ivan iz valjarne	1017
28. Helbl Anton iz valjarne	1012
29. Drol Ivan iz valjarne	1011
30. Obretan Valentin II. iz valjarne	973
31. Jesenek Franc iz valjarne	962
32. Močilnik Anton iz valjarne	910
33. Jurinec Vinko iz jeklovleka	935
34. Slanič Ivan iz jeklovleka	922
35. Jamer Jerica, dipl. inž. iz skupnih služb	1132
36. Blatnik Slavko iz skupnih služb	1115
37. Juvan Marija iz skupnih služb	1107
38. Strahovnik Vlado, dipl. inž. met. iz skupnih služb	1107
39. Hrič Cvetka iz skupnih služb	1076
40. Jocič Boris iz skupnih služb	1075
41. Zagernik Nevenka iz skupnih služb	1036
42. Zupančič Gilbert iz skupnih služb	970
43. Uranc Franc, dipl. inž. iz skupnih služb	968

f) za člane komisije za medsebojna razmerja v združenem delu TOZD metalurške proizvodnje:

	glasov
1. Golob Vinko	1226
2. Hafner Oto	1223
3. Ratej Franc	1223
4. Skledar Jože	1215
5. Kovačič Marko	1201
6. Jamer Peter	1200
7. Kovačič Stanko	1197
8. Hovnik Rudolf	1174
9. Balant Avgust	1156

g) za člane komisije delavske kontrole TOZD metalurške proizvodnje:

	glasov
1. Andrič Svetislav	1193
2. Stojčić Dušan	1186
3. Kočnik Stanko	1178
4. Merkač Ivanka	1174
5. Sedelšak Jože	1171
6. Janežič Pavel	1159
7. Pšeničnik Jože	848

a) za člane delavskega sveta TOZD mehanske obdelave:

— iz obrata strojev in delov:

	glasov
1. Kričej Edo	682
2. Merkač Danilo	678
3. Horvat Vinko	653
4. Arbaiter Leonida	649
5. Slemnik Jože	641
6. Podvratnik Jože	638
7. Potnik Alojz	638

— iz obrata industrijskih nožev:

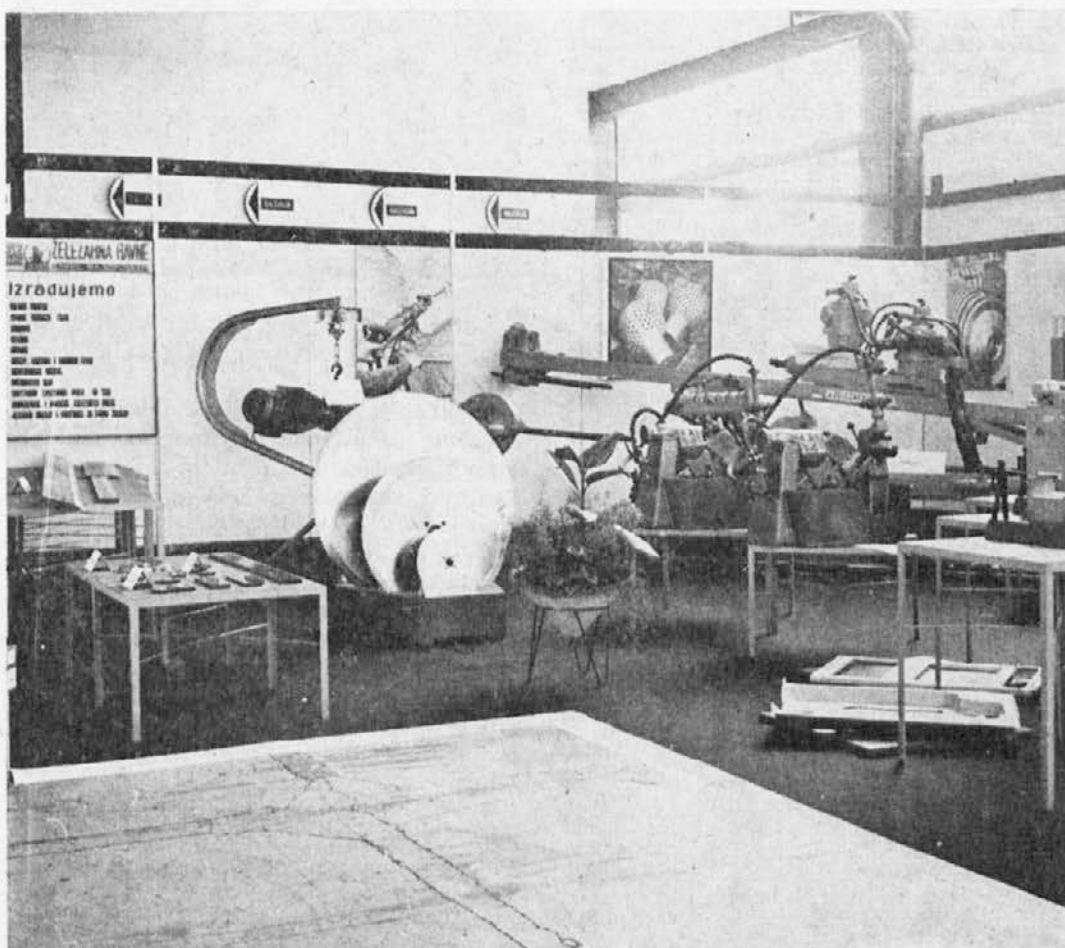
	glasov
1. Merkač Pavla	669
2. Golob Danilo	661
3. Zatlter Vinko	646

— iz obrata pnevmatičnih strojev:

	glasov
1. Gostenčnik Ivan IV.	671
2. Černec Milena	656
3. Zorman Ivan I.	643
4. Plevnik Ignac	635

— iz obrata kalilnica:

	glasov
1. Oblak Blaž	679
2. Nagernik Filip	637

Naši izdelki na mednarodni razstavi BIAM v Zagrebu

— iz obrata vzmetarna:

	glasov
1. Erjavec Ivan	645
2. Korat Janez	652
3. Rotovnik Alojz	648

— iz skupnih služb TOZD mehanske obdelave:

	glasov
1. Burjak Olga	667
2. Gerdej Stefan	646
3. Trafela Vinko, prof.	645
4. Uršnik Franc	643
5. Čas Rihard	638
6. Senica Marjan, dipl. inž.	636
7. Cimerman Božo, dipl. inž. met.	628
8. Pečnik Alojz	627
9. Strmčnik Slavko	617

b) za člane komisije za medsebojna razmerja v združenem delu TOZD mehanske obdelave:

	glasov
1. Strmčnik Ivan	674
2. Hribernik Mihael	667
3. Stropnik Pavel	661
4. Vinkovič Jožica	657
5. Libnik Jože	649
6. Skegro Zvonko	649
7. Vešligoj Marjan	641
8. Stern Anton	640
9. Marksl Vladimir	635

c) za člane komisije delavske kontrole TOZD mehanske obdelave:

	glasov
1. Košutnik Vinko	644
2. Novinšek Vlado	640
3. Oder Viktor	638
4. Krivograd Pavel	637
5. Skrobar Mirko	635

— za delavski svet organizacije skupnih služb:

a) iz skupnih služb tehniškega sektorja:

	glasov
1. Šipek Anton	909
2. Franc Ferdo	907
3. Jurkovič Ivan	896
4. Žmavcer Vinko	876

b) iz energetskega obrata in energetskega gospodarstva:

	glasov
1. Kobal Slavko	851
2. Vodeb Dušan, inž.	843

c) iz elektrotehničnih služb:

	glasov
1. Ginter Norbert	930
2. Lesičnik Vinko	876
3. Rudel Franc	831
4. Šavc Maks	816
5. Vavče Avgust	745

d) iz strojno gradbene službe:

	glasov
1. Krajnc Vinko	949
2. Kolmančič Anton	948
3. Krivec Jože	945
4. Jevšek Ferdo	944
5. Pšeničnik Maks	940
6. Robnik Robert	937
7. Pungartnik Anton	936
8. Lindenbaum Štefan	928
9. Pečnik Štefan	926

e) iz prometnega obrata:

	glasov
1. Juraja Mirko	931
2. Gnamuš Franc	906
3. Šteharjak Jakob	866

f) iz uprave:

	glasov
1. Gorenšek Milka	936
2. Burjak Helena	931
3. Jovanov Dušan	928
4. Žagar Rozalija	925
5. Hajzer Adam	921
6. Gruden Jože	920
7. Kotnik Alojz	915
8. Rotar Franc	915
9. Drezgič Anka	914
10. Konec Srečko	910

11. Mikic Stanko	905
12. Praznik Milan	820

g) za člane komisije za medsebojna razmerja v združenem delu OSS:

	glasov
1. Cesnik Jože	1003
2. Košuta Rudolf	996
3. Pečovnik Marjan I.	993
4. Lasnik Henrik II.	989
5. Dornik Jože	987
6. Osojnik Matevž	987
7. Slemnik Sonja	982
8. Ruter Anton	980
9. Rodošek Otmar	979

Na prvih sejah novo izvoljenih članov organov samoupravljanja in kolektivnih izvršilnih organov, ki bodo decembra, bodo izvolili svoje predsednike in se konstituirali. Na prvem zasedanju pa bodo morali zbor delegatov ter delavski sveti TOZD in OSS izvoliti še člane posameznih odborov in komisij. Po-

leg organov samoupravljanja in kolektivnih izvršilnih organov, ki smo jih neposredno volili na volitvah 21. novembra 1973, bo:

— zbor delegatov podjetja izvolil še člane skupnega odbora za gospodarjenje, odbora za splošne zadeve, odbora za oblikovanje in delitev dohodka in OD, odbora za oceno investicijskih projektov ter izume in racionalizacije, odbora za splošni ljudski odpor in odbora za informiranje in kulturno dejavnost;

— delavski sveti TOZD in OSS pa bodo na prvih zasedanjih morali izvoliti člane komisije za gospodarjenje, za stanovanjske zadeve, za varstvo pri delu ter za ugotavljanje kršitev delovnih dolžnosti in izrekanje ukrepov.

Tudi člani odborov in komisij, ki bodo izvoljeni šele na zasedanjih, se bodo morali sestati in konstituirati še letos decembra, tako da bodo do konca leta za vse člane samoupravnih organov in kolektivnih izvršilnih organov izvedene volitve in konstituiranje.

-et

Gregor Klančnik 60-letnik

Letošnje jesen je generalni direktor slovenskih železarn Gregor Klančnik dopolnil 60 let.

Rodil se je v Mojstrani leto dni pred začetkom prve svetovne vojne malemu kmetu. Njegov oče je bil bister in napreden mož, zato so mu ljudje zaupali županstvo.

Delo na kmetiji ter ljubezen do gora in športa so oblikovali značaj fanta, ki je končal srednjo tehniško šolo v Ljubljani. Po dveletni brezposelnosti je dobil l. 1936 službo v jeseniški železarni, vendar od začetka kot fizični delavec in šele čez leto dni v konstrukcijskem biroju. Medtem je postal tudi državni prvak v smučarskih tekih.

V NOB je sodeloval od začetka, bil organizacijski sekretar okrožja Jesenice, ob koncu vojne pa obveščevalni oficir IX. korpusa.

Junija 1945 je postal pomočnik direktorja za splošne zadeve v jeseniški železarni, februarja 1946 pa je prišel na Ravne

za upravnika oziroma direktorja železarne.

V dobi obnove in industrializacije naše države je pod Klančnikovim vodstvom ravenska železarna iz razmeroma majhnega predvojnega obrata zrastle v moderno podjetje s podeseterjeno proizvodnjo. Zrasel pa je tudi kraj iz trga v mesto ter pridobil tako pomembne ustanove (gimnazija, študijska knjižnica), na katere pred vojno še misliti ni smel.

Kakor je direktor Klančnik dokazal razumevanje tudi za kulturno rast kraja, pa je njegova prava ljubezen vendarle bila in ostala šport. Ravne so s športnim društvom Fužinar postale znane po vsej državi in na tujem.

Klančnik je pri smučarskem športu ves čas opravljal važne funkcije v republiškem in zveznem merilu ter v mednarodnih organih. Za svoje zasluge je prejel Bloudkovo nagrado.

Poleg službenih zadolžitev se je ves čas udeleževal tudi kot družbeni delavec. Sodeloval je v skupščinskih organih od občine do federacije, prav tako pa tudi pri poslovnih združenjih in zbornicah.

Zelo močno si je prizadeval za združitve slovenskih železarn v eno podjetje in je po integraciji postal generalni direktor združenega podjetja v Ljubljani. Se pa še zmeraj rad vrača na Ravne, ki so mu postale drugi dom, in v železarno med koroke fužinarje.

V njihovem imenu mu želimo vse najboljše ob življenjskem jubileju in še dosti let zdravja za nadaljnje uspešno delo.

Marjan Kolar

TRO IZGLASOVAL PRIKLJUČITEV

Ob zaključku redakcije te številke smo prejeli vest, da je v soboto, 24. novembra 1973, zbor delovne skupnosti Tovarne rezalnega orodja Prevalje izglasoval priključitev k Železarni Ravne. Podpis samoupravnega sporazuma je predviden dne 10. decembra 1973.

O fazah združitve in skupnih načrtih bomo še poročali, kakor bomo odslej v našem glasilu redno spremljali delo TRO kot naše tretje TOZD.

Urednik

Pavle Žaucer-Matjaž

30 let hotuljskega partizanskega tabora

28. oktobra so se zbrali v Kotljah nekdanji koroški partizani in aktivisti k odkritju novega spomenika padlim borcem in k proslavi 30. obletnice hotuljskega partizanskega tabora. Govor inž. Pavla Žaucerja, ki ga je imel ob tej priložnosti, objavljamo v celoti.

Dragi partizani, Hotuljci in mladina, bodite pozdravljeni vsi prisotni!

Pred 30 leti, zadnje oktobrsko nedeljo leta 1943, se je pod to starodavno lipo razlegala slovenska beseda, ki je takrat imela poseben zven, beseda slovenskih partizanov, ki je odzvanjala in odmevala širom po vsej Koroški. To je bilo v času, ko je na Slovenskem gospodoval mrak fašizma in nacizma, ko je na Koroškem veljalo le eno geslo: »Kartner sprich Deutsch«. V tem času smo koroški partizani tiste lepe jesenske sončne nedelje v Kotljah glasno in jasno spregovorili Hotuljcem in Korošcem na partizanskem mitingu, pozivali smo vas k upor, v oboroženo borbo proti okupatorju. Borbeno slovenska beseda in partizanska pesem sta govorili o svobodi, ki si jo je treba priboriti z orožjem v rokah, za katero bo še treba mnogo žrtvovati, in če je treba, tudi življenja. Besede so kot kleno zrno padle na plodna tla; slovenski človek na Koroškem jim je prisluhnil, jih sprejel v svoje srce in se odzval borbenemu klicu slovenskega partizana.

Letos je 30. obletnica slavnih dogodkov koroškega partizanstva. Mežiška akcija aprila 1943, ko je komandant Stane popeljal prvi koroški bataljon v prvo večjo in nadvse pomembno akcijo na Mežico, je kot goreča bakla posvetila v temo nacistične okupacije, nasilja in strahovanja. Ta bakla ni ugasnila, ampak se je razgorevala in svetila vse do svobode, do osvoboditve slovenske zemlje. Slovenski človek okrog Uršlje gore, Pece, Obirja in širom po Koroški se je odzval borbenemu pozivu za boj, za oboroženo borbo in se je začel uvrščati v borbeno vrsto NOV. V Mežici je za svobodo koroškega človeka dal svoje mlado življenje prvi komandant koroškega bataljona tovariš Franc Pasterk-Lenart, doma iz Lobnika pri Železni Kapli. Rdeče lise partizanske krvi na cesti v Mežici so postale koroškim partizanom kažipot v borbi na domačih tleh, ko smo branili svojo zemljo, svoje domove in svoje drage pred nasiljem tujcev, kakor je takrat zapisal tovariš Bor v svojem poročilu o mežiški akciji.

Ni se še poleg odmev mežiške akcije, ko so v Rožu zapokale partizanske puške in zapeli partizanski mitraljezi mrtvaško pesem okupatorju na avstrijskih tleh. Napad na Bistrico v Rožu je bil prva večja partizanska akcija na zapadnem delu Koroške. Po teh dveh akcijah v zgodnji pomladi leta 1943 so se tudi nacisti na Koroškem začeli zavedati, da se Koroška zopet prebuja, da stopa in se uvršča v borbeni stroj slovenskega partizanstva ter se pridružuje oboroženi borbi jugoslovanskih narodov, ki je pod Titovim vodstvom že dve leti tako uspešno zadajala udarce okupatorju v Jugoslaviji in kljubovala njihovem vojaškemu potencialu. Bojni klic k oboroženemu upor je tako prodril tudi preko Karavank ter odmeval po do tedaj nemih koroških gozdovih in vase zaprtih domačijah južno in severno od Drave. Oživel so gozdovi, zapokale so puške, klic bojne partizanske pesmi je obudil zamrta srca koroškim Slovencem.

Prva konferenca političnih aktivistov OF in KP pod Belo pečjo maja 1. 1943 je bila politična priprava, pravi bojni posvet političnih aktivistov za razširjeno množično protifašistično gibanje na Koroškem. Razčiščena so bila mnoga načelna vprašanja, na katera so že do tedaj naleteli politični aktivisti na terenu, posebno na območju avstrijske Koroške. Po obdobju zimske priprave terena in po uspeli mežiški vojaški akciji I. koroškega bataljona je bila konferenca političnih aktivistov pomemben delovni dogovor, ki je vnesel vsebinsko kvaliteto glede novih organizacijskih oblik političnega dela na Koroškem, pri organiziranju odborov kot nosilcev uporniške akcije, podana pa je bila tudi zasnova načrtnemu kadrovanju na terenu in v vojski. Kon-

ferenca je vlila samozavest, zaupanje in vero v osebno in skupno delo, ker smo se takrat že številčno in organizacijsko utrdili kot pomembna politična sila v vojski in na terenu na Koroškem. S konference smo poslali pozdravna pisma IO OF Slovenije in drugim političnim vodstvom v Sloveniji in Jugoslaviji. Tovarišu Titu pa smo med drugim zapisali nekaj toplih besed: »Preprosto koroško ljudstvo Te, tovariš Tito, še s tem večjim veseljem pozdravlja, ker smo čuli, da si preprost delavec, preprost mož iz ljudstva, ki pa imaš tisto, česar niso imeli jugoslovanski generali, čisto ljubezen do ljudstva in narodov Jugoslavije in krepko voljo boriti se za svobodo, pa naj bo sovražnik še tako močan.«

Po belopeški konferenci se je dobro organizirano politično delo na vzhodnem delu Koroške množično razširilo, število borcev je iz dneva v dan rastlo, bataljon se je izpopolnjeval v oborožitvi in se utrjeval v uspešnih vojaških akcijah. Pred odhodom v Slandrovo brigado avgusta meseca je štel bataljon 320 borcev. Tako hitra rast partizanskih enot z odhodom bataljona na Stajersko ni prenehala, pač pa je malo zastala. Kmalu so bile ponovno organizirane tri čete drugega sestava I. koroškega bataljona, ki so jeseni 1943 vršile izredno ofenzivne akcije v Mežiški in Mislinjski dolini, v okolici Zelezne Kaple, v Podjuni in tja do Borovelj. Jeseni 1943 je okrožni komite KPS za Mežiško dolino začel pripravljati teren za organiziranje okrožnega odbora OF kot političnega vodstva narodnoosvobodilnega gibanja v Mežiški dolini. V ta politični forum smo nameravali pritegniti najbolj zveste in požrtvovalne ter ugledne sodelavce vseh večjih centrov doline in iz vrst vseh družbenih slojev prebivalstva Mežiške doline. Začeli smo razgovore z ljudmi, jih klicali na zveze in jih obiskovali ter zelo resno pripravljali uresničitev tega pomembnega sklepa. Hotuljski partizanski tabor pomeni nekak vrh te široko zasnovane politične akcije na terenu. V času, ko so v Guštanju zborovali nacisti, se je tukaj, pod temi lipami priprepevajoče glasila partizanska beseda in slovenska pesem, ki je ogrevala srca vseh prisotnih. Sproščeno, brez pisanih govorov nam je tekla beseda. Naše besede so vžigale ogenj v srcih mladih in starih in so se globoko vrezale v spomin vseh prisotnih.

Novembrska hajka, val aretacij, nemške represalije, smrt Poldeta Eberla-Jamskega, izdajstva, reorganizacija političnega vodstva — vse to je začasno oslabilo viharen polet narodnoosvobodilnega gibanja v tem delu Koroške.

Se en pomemben dogodek, ki je bil prelomnega pomena za nadaljnji razvoj vseljidskega odpora na Koroškem, vпада v to obdobje. Oktobra 1943 pride na Koroško, v Rož, skupina političnih in vojaških funkcionarjev s Primorske, skupina partizanskih borcev, ki jo je poslal CK KPS. S tem dobi Koroška tudi formalno in dejansko enotno politično vodstvo za celo Koroško, kmalu nato pa tudi samostojno vojaško vodstvo. V letih 1944 in 1945 se NOB na Koroškem široko razmahne. Partizanske enote so se razrastle in sta bila organizirana dva odreda, spodnji in zapadni koroški odred ter grupa koroških odredov. Na severni strani Drave je operiral v najtežjih pogojih severni bataljon, v katerem so se odlikovali tudi mnogi Hotuljci. Ob KOM KPS in PO OF za Koroško sta uspešno vodila narodnoosvobodilno in protifašistično borbo na Koroškem. Številni odbori odpora so delovali na celem območju južne Koroške. V skupni protifašistični borbi so bili pritegnjeni tudi pošteni Avstrijci nemške narodnosti.

Naštel sem le nekaj najvidnejših dogodkov NOB na Koroškem iz leta 1943, katerih 30-letnice smo se letos spominjali, ko smo se zbrali ob odkritju spomenika v Robežu pod Obirjem, in se jih spominjamo danes tu, v Kotljah. Kotlje zavzemajo posebno mesto v zgodovini koroškega partizanstva. Seme uporne misli in dejavnosti med svojimi rojaki je sejnal že Prežihov Voranc, katerega 80-letnico rojstva smo letos slavili. Že v zimi 1943. leta

Novi spomenik v Kotljah

se je pridružil koroškim partizanom veliko Hotuljcev. Sami so se odločili za ta korak in si s težavo poiskali pot v partizanske vrste. V letu 1943 so bile Kotlje s svojo okolico nekaka partizanska republika pod Uršljo goro. Veliko število Hotuljcev je bilo v partizanih, bili so hrabri borci in so prelivali svojo kri po celi Koroški in Sloveniji. Mnogo junakov so dale Kotlje v NOB, ki so padli junaške smrti. Prežihov Voranc ni zastoj leta 1945 s ponosom zapisal: »Kotlje so se v naši osvobodilni borbi držale tako sijajno, da mora biti človek naravnost ponosen, da se je v taki vasi rodil. Kotlje so dale veliko partizanov, a bilo je tudi dosti žrtev za tako malo občino... Tako so tudi naše Kotlje častno doprinesle naši veliki osvoboditvi.«

Prežihov Voranc je bil ponosen na svojo rojstno vas; Kotlje in Hotuljci pa ste ponosni na svojega velikega krajana, Prežihovega Voranca. Zato je prav, da se danes tudi s tega tovariškega srečanja poklonimo spominu tega znamenitega Hotuljca ob njegovem 80. rojstnem dnevu in da se oddolžimo manom Prežihovega Voranca, ki počiva v svoji rodni grudi, ki jo je tako neizmerno ljubil. Slava njegovemu spominu!

Z ljubeznijo in širokosrčno gostoljubnostjo ste nas Hotuljci sprejemali in skrbeli za nas v času partizanstva. Zato smo se partizani tako prijetno počutili med vami, imeli smo vas radi in zato še tudi danes radi prihajamo med vas. Vse to ste delali, ker ste se zavedali svoje narodne dolžnosti, vendar pa smo nekdanji partizani dolžni, da se vam tudi danes zahvalimo za vse dobro, za vso človeško toplino in skrb, ki ste nam jo tako nesebično izkazovali. Hvala, prisrčna vam hvala.

Na partizanskih proslavah in srečanjih se zbiramo zato, ker se stari borci tudi po toliko letih radi srečujemo in si izmenjavamo svoje življenjske izkušnje in tegobe, kar je pač zelo človeško. Na srečanjih tudi posredujemo mlademu rodu tradicije revolucionarne borbe, iz katere je zrastle novo življenje, ki ga danes uživa mlada generacija. Koroški partizani pa imamo za taka srečanja še poseben razlog: zaskrbljeni smo nad usodo koroških Slovencev. Prav je, da na množičnih proslavah jasno in glasno povemo, da nismo in ne moremo biti ravnodušni zaradi krivic, ki se godijo Slovincem na Koroškem. Nemški nacionalisti in šovinisti, zbrani v Heimatdienstu po izkušenih nacističnih metodah razpihujejo mržnjo proti koroškim Slovencem in uporabljajo vsa sredstva, da bi onemogočili mirno sožitje obeh narodov na Koroškem in da bi prepre-

čili prijateljsko sodelovanje naših dveh sosednjih držav.

Posebno smo ogorčeni, ker se v očitnem nasprotju z določili avstrijske državne pogodbe nekaznovano blati protifašistična borba na Koroškem. Ljudje, ki so pripravljali Anschluss, ki so vneto in zvesto služili Hitlerju do zadnjega, se borili za veliki rajh in sodelovali pri okupacijskih grozodejstvih v okupiranih deželah Evrope v času, ko smo se mi, koroški partizani kot edini zavezniški vojaki z orožjem v rokah borili na avstrijskem ozemlju proti nacizmu in proti nemški soldateski, si danes v Avstriji upajo blatiti protifašistično borbo in so najglasnejši hujskači proti izvajanju določil državne pogodbe. Mi pa ne moremo in ne smemo pozabiti zločinov v Kragujevcu in Kraljevu, v Rašici in Dražgošah, pri Hojniku in Peršmanu ter pri Spitzbauerju na Koroškem. Še in še bi lahko naštevali njihove zločine. Danes taki ljudje stojijo na čelu nacionalističnih organizacij, združenih v Heimatdienstu ter dajejo ton javnemu mnenju na Koroškem. Razstrelitev partizanskih spomenikov, ogabna skrunjenja partizanskih grobov in grobišč, napadi in fizična obračunavanja s slovenskimi ljudmi, odstranjevanje in mazanje slovenskih in dvojezičnih napisov ter bombni napadi so stare, preizkušene, le za nove razmere prilagojene nacistične metode strahovanja in zločinov.

Avstrijske oblasti pa vse to dopuščajo in trpijo. Protislovenska, protijugoslovenska gonja je posledica neizpolnjevanja določil avstrijske državne pogodbe o denacifikaciji, neizpolnjevanja obveznosti o pravicah koroških Slovencev in gradiščanskih Hrvatov, neizpolnjevanja določil o zaščiti spominskih obeležij zavezniškim vojakom in žrtvam nacizma. Žalostno je, da Avstrija tako ravna z dokumentom, ki daje pravno osnovo njenega obstoja, ki jamči njeno suverenost in njene meje. V Avstriji se teptajo osnovne pravice človeka in narodnostnih skupnosti o enakopravnosti državljanov, pravice, ki so temeljni principov Združenih narodov in to v času, ko je njen predstavnik generalni sekretar te organizacije. Pravna in demokratska ureditev Avstrije je le zunanja fasada, dogajanje na Koroškem pa osvetljuje Avstrijo v kaj drugačni luči.

Preveč časa bi nam vzelo, če bi hoteli naštevati primere take dejavnosti in stvarnosti, ko pa smo vsak dan priča novim hudobijam, ki so jim izpostavljeni Slovenci na Koroškem kot posamezniki in kot pripadniki svoje narodnostne skupine.

Koroški partizani dobro vemo, da niso vsi Avstrijci, da ni vse avstrijsko ljudstvo odgovorno za tako stanje in da ga vsi ne odobravajo. Mnogi Avstrijci so se tudi v naših vrstah borili proti fašizmu in nacizmu tako na Koroškem kot v Sloveniji in v Jugoslaviji. Posebno nas veseli, da se prebujajo demokratične sile na Koroškem, da se zavedajo, da je vse to uperjeno tudi proti njim in da prihaja, sicer zelo počasi, do izraza tudi njihovo nezadovoljstvo zaradi takega stanja, da se zoperstavljajo pojavom očitnega neonacizma in neofašizma. Javne demonstracije za pravice koroškim Slovincem v Celovcu pred nekaj dnevi so brez dvoma razveseljiv primer takega razpoloženja demokratičnih sil avstrijskega ljudstva.

Značilen, za partizane še posebno občutljiv pa je odnos zvezne avstrijske vlade do protifašističnih borcev na Koroškem, ko leta že drugo leto zavlačuje s privolitvijo za podelitev jugoslovanskih odlikovanj aktivistom in partizanom na Koroškem. Če bi bila proklamirana demokracija v Avstriji življenjska stvarnost, bi moral biti vsak Avstrijec ponosen in vesel, da dobijo avstrijski državljani, resnični protifašistični borci priznanje za njihovo hrabro medvojno vedenje. Kaj je torej razlog za tako zavlačevanje? Ni privolitve niti ni pojasnila!

Mi, koroški partizani živeči v Jugoslaviji, podpiramo upravičeno zahtevo koroških partizanov v Avstriji, ki pravijo: ne pričakujemo privilegijev, odločno pa zahtevamo to, kar je naše kar smo si zaslužili z borbo in s prelito krvjo v borbi proti nacizmu.

Predlagam, da pošljemo s tega množičnega zborovanja naši vladi zahtevo, da se ona odločno zavzame pri avstrijski vladi za takojšnjo privolitev podelitve odlikovanj, da bi od-

likovanja bila izročena odlikovancem še letos ob 30-letnici pomembnih dogodkov koroškega partizanstva.

Enako zahtevamo, da se zaščiti grobove, grobišča in spomenike, ki so vezani na tradicije protifašistične borbe. Avstrija je po 19. členu državne pogodbe izrecno odgovorna za vsa dejanja proti tem obeležjem. Predlagamo, da se osnuje državna komisija z nalogo, da ugotovi nevzdržno stanje glede neizpolnjevanja 19. člena in da se nato podvzamejo ukrepi za spoštovanje obvez in da se zagotovi pieteta do mrtvih borcev in žrtev nacističnega nasilja. Odbor koroških partizanov v Ljubljani je s svoje seje pred nekaj dnevi poslal zveznemu sekretarju za zunanje zadeve SFRJ pismo glede razmer na Koroškem in formuliral svoje zahteve v več točkah. Predlagam, da s tega zborovanja podpremo te zahteve in jih pošljemo Zveznemu izvršnemu svetu.

Na koroškem primeru najbolj nazorno spoznamo, da s koncem svetovne vojne in s porazom nacistične vojske niso bili spravljene s sveta izvori nacizma in fašizma, niso bila premagana taka miselnost, hotenja in dejavnost. Po vojni so se sicer povampirjene sile začasno potuhnile, da bi si nabrale novih moči in korajže za vnovične nastope. Danes smo priča težnji po zavojevanjih, po vladanju in zatiranju drugih narodov, priča smo nove vojne histerije, ki ogroža mir in ustvarjalno sožitje narodov. Titova Jugoslavija je bila vsa povojna leta v prvih vrstah doslednih pobornikov miru in je obsojala vsakršen pritisk in vmešavanje v notranje zadeve suverenih držav, agresije ter tujo okupacijo.

Da bo naš zunanji politični položaj trdnjši in učinkovitejši ter izdatnejši naš prispevek za mir in za napredek v svetu, je treba

skrbeti, da bomo notranje stabilni in enotni ter odločni, da gradimo na samoupravni osnovi naprej tisto, kar smo znali priboriti z orožjem v rokah. Med NOB se je rojevalo samoupravljanje, ko smo v socialistični revoluciji obračunali z izkoriščevalci in polagali temelje nove ljudske oblasti. Danes je pred nami sprejetje novih ustav, ko snujemo z njimi družbeno-politični sistem, v katerem bo delavski razred, bo delovni človek resnično neposredno odločal o vseh sferah družbenega življenja in svojega družbenega položaja.

Smo sredi priprav na X. kongres ZKJ in VII. kongres ZKS. V pripravah za oba kongresa je treba uresničevati smer razvoja, ki je začrtana v ustavah, razvoj samoupravljanja in preraščanja v celovit sistem socialistične družbe. Borba za uresničitev dolgoročnih interesov delavskega razreda in vseh delovnih ljudi, narodov in narodnosti v Jugoslaviji ter napredka človeške družbe pa zahteva odločen in vztrajen napor. Zato smo dolžni vsi, predvsem pa komunisti strniti svoje vrste in se z vso odločnostjo zavzeti za uresničitev zastavljenih nalog.

Pred 30 leti smo se s I. konference političnih delavcev Koroške zaupanjem obračali na tov. Tita, danes, po uspešno izbojevanju zmagi in po prehojenju poti socialistične graditve, mu zopet zaupanjem zagotavljamo, da bomo storili vse, da bo naša idejno-politična enotnost trdna in odločna v utrjevanju socialističnega samoupravljanja in pri krepitvi moči in ugleda naše domovine v svetu.

Naj živi bratstvo in enotnost jugoslovanskih narodov in narodnosti. Naj živi naš tovariš Tito!

Milan Marolt, dipl. ing.

Proizvodnja slovenskih železarn v oktobru

Pretekli mesec ni bilo redukcij električne energije, s surovinami smo bili oskrbljeni zadovoljivo, dopusti so mimo in z delovno silo ni bilo posebnih težav, pa vendar ni šlo vse tako gladko. Kot poseben uspeh je doslej največja mesečna proizvodnja jekla slovenskih železarn, ki je znašala 64.743 ton. V tem ima poseben delež rekordna proizvodnja jekla na Ravnah, saj se močno približali 19.000 tonam. Največjo mesečno proizvodnjo jekla so pa dosegli tudi v Železarni Store, kjer se po-

stopno uvaja nova elektro peč, ki je dala v preteklem mesecu svojih prvih 1000 ton.

Manj zadovoljiva je proizvodnja surovega železa zaradi zastojev na jeseniških plavžih, kjer so imeli po nekaj mesecih dobrega obratovanja kar precej težav. Največ težav zaradi pomanjkanja vložka imajo v Železarni Store, kjer so ostali konec meseca praktično brez zaloga gredic za novo valjarno, in to se seveda odraža tudi na proizvodnji. Po posameznih železarnah in proizvodih smo dosegli:

Surovo železo (v tonah)

Železarna	Mesečni načrt	Mesečna izvršitev	%	Kumulativni načrt	Kumulativna izvršitev	%
Jesenice	13.400	11.816	88	131.600	124.967	95
Štore	4.000	3.954	99	37.100	33.827	91
Skupno:	17.400	15.770	91	168.700	158.794	94

Proti lansnemu letu proizvodnje ob koncu meseca oktobra, imamo še 1.945 ton prednosti. Upajmo, da bomo vsaj to prednost obdržali.

Kot že rečeno, je bila doslej največja proiz-

vodnja jekla in v tem daleč največja mesečna proizvodnja elektro jekla, saj je znašala 35.095 ton ter znaša delež elektro jekla v skupni mesečni proizvodnji jekla skoraj 55 %.

Surovo jeklo (v tonah)

Železarna	Mesečni načrt	Mesečna izvršitev	%	Kumulativni načrt	Kumulativna izvršitev	%
Jesenice	39.000	41.607	107	408.700	394.804	97
Ravne	16.250	18.934	117	162.500	158.125	97
Štore	5.500	3.932	106	32.200	28.382	88
Skupno	60.750	64.473	106	603.400	581.311	96

Pri proizvodnji SM jekla je bil v obeh železarnah, t. j. na Jesenicah in v Štorah, presežen mesečni operativni načrt proizvodnje in

smo praktično na kumulativno načrtovani proizvodnji, ki je 5.598 ton večja kot v istem obdobju lanskega leta. Čeprav smo v proiz-

vodnji elektro jekla dosegli doslej največjo proizvodnjo, ta zaostaja za načrtovano. V letnem načrtu je predvideno, da bi morala nova elektro peč v Štorah pričeti že prej z obratovanjem in je za pretekli mesec načrtovano že 3.000 ton. Proizvedli so 1.088 ton, uvedli so šele delo na dve izmeni in postopno uvajajo tretjo.

Posebno pohvalna za proizvodnjo jekla v preteklem mesecu so prizadevanja, ki so dala tudi odlične rezultate, da bi nadoknadili za-

radi redukcij električne energije v preteklih mesecih izgubljeno proizvodnjo. To je imelo svoj vpliv tudi na skupno proizvodnjo, katero so izvršili v Železarni Jesenice z 99%, v Železarni Ravne s 115%, v Železarni Štore pa s 73%, predvsem zaradi nižje proizvodnje jekla, kar je že prej omenjeno.

Blagovne proizvodnje smo dosegli sicer skupno le z 98%, vendar je to glede na izpadlo proizvodnjo jekla v mesecu avgustu in še posebno v septembru, še kar zadovoljivo.

mehanski obdelavi. V teku je akcija, da bi pridobili nova naročila.

Čeprav ne moremo pričakovati, da bodo dosegli kmalu nominalno kapaciteto nove jeklarne, bodo pa s povečano proizvodnjo jekla in z obratovanjem naprave za kontinuirano vlivanje lahko bistveno popravili problematiko vložka za novo valjarno.

Na splošno lahko rečemo, da je bila proizvodnja v oktobru dobra, glede na izpadlo proizvodnjo jekla v avgustu in septembru celo boljša, kot smo pričakovali.

Izgubljeno proizvodnjo jekla so nekaj nadoknadili z nabavo ingotov in polizdelkov, kot je bilo to na Jesenicah, nekaj pa z izredno prizadevnostjo ter rekordnimi dosežki v proizvodnji jekla.

Zaenkrat kaže, da bo oskrba z elektroenergijsko še naprej dobra.

Vojna na Bližnjem vzhodu in izostale dobave nafte jugoslovanskim rafinerijam pa žal vplivajo tudi na oskrbo naših železarn. Plin propan-butan nastaja ob rafinaciji nafte. Če ni nafte, ni plina in krizo že občutimo ter bo stanje kritično, vse dokler rafinerije ne bodo polno oskrbovane. Težave bodo tudi z mazutom, kar lahko neposredno vpliva na proizvodnjo.

Prav zadnje dni je pa še nekaj, kar se bo tudi v najkrajšem času odrazilo na gospodarnosti naše proizvodnje. Cene staremu železu so poskočile v enem mesecu na ameriškem trgu za 30% in je cena za prvovrstno šaržirno staro železo v tednu po 4. novembru presegla ceno surovega železa.

Blagovna proizvodnja (v tonah)

Železarna	Mesečni načrt	Mesečna izvršitev	%	Kumulativni načrt	Kumulativna izvršitev	%
Jesenice	32.491	33.411	103	315.695	313.601	99
Ravne	11.242	11.038	98	112.420	108.619	97
Štore	12.863	10.883	85	120.914	115.730	96
Skupno	56.596	55.332	98	549.029	537.950	98

Večji zaostanek v toplovaljanem jeklu v Železarni Štore, kjer so imeli v novi valjarni velike težave in zaradi pomanjkanja vložka niso mogli držati program valjanja ter so v valjarnah realizirali samo 80% predvidene proizvodnje. Tako so izgubili okoli 1500 ton načrtovane blagovne proizvodnje. Zaradi pomanjkanja naročil za težke kokile so izvršili tudi načrt proizvodnje kokil le z 68%, količinsko pa pomeni to 400 ton blagovne proizvodnje, in imamo skupaj že skoraj ves zaostanek, ki znaša 15% načrtovane količine.

Čeprav je blagovna proizvodnja slovenskih železarn konec meseca oktobra 2% pod načrtom, je še vedno 6% nad lanskoletno količino, realizirano v istem obdobju, kar je ob vseh težavah v letošnjem letu kar lep uspeh.

Tudi odprema je bila dosti dobra, na Jesenicah pa celo rekordna, saj so odpremili 32.353 ton robe. Pri izvozu smo prehiteli vse napovedi. Letni načrt smo dosegli že po količini in vrednosti.

Tudi eksterna realizacija je zelo dobra. Mesečni načrt je Železarna Jesenice presegla za 18%, Železarna Ravne za 17%, Železarna Štore pa je zaostala za 19%, kar je analogno tudi zaostanku blagovne proizvodnje. Skupno je mesečni načrt realizacije presežen za 10%, v kumulativni pa za 5%. Popravnice prodajne cene, predvidene z letnim načrtom, ne doseže samo še Železarna Štore.

Na elektro plavžu ponovno proizvajajo specialno surovo železo, in to uspešno glede količine ter predvsem, kar je važno, kvalitete. V stari valjarni so valjali zahtevnejše profile in so ostali za 110 ton pod planirano količino. V novi valjarni manjka do izvršitve nad 600 ton, vzrok je pomanjkanje gredic.

Siva livarna na račun manjše proizvodnje kokil, ker ni naročil, zaostaja za načrtom. Zaradi nezasedenih kapacitet zaostajajo tudi v

Edo Pogorevc

Samouprava mora iz aktov v življenje

Svet ZK železarne Ravne je na razširjeni seji dne 9. 11. 1973 obravnaval izpolnitev nalogo iz pisma predsednika Tita in IB ter stališč 29. seje CK ZKS. Na seji so bili navzoči še tov. Danica Jurkovič, članica sekretariata CK ZKS, Ivo Zorčič iz CK ZKS, Ivo Bošnik — medobč. svet ZK za Koroško, Ivan Zagar — obč. komite Ravne na Koroškem ter sekretarji organizacij in oddelkov ZK železarne Ravne, predsedniki organizacij sindikata, mladine in zveze borcev. Po predhodni predstavitvi delovne organizacije železarne Ravne in nekaterih poslovnih rezultatov, doseženih v tem letu, so prisotni najprej spregovorili o uresničevanju ustavnih dopolnil v železarni Ravne. Zaradi velikega števila razpravljalcev smo odobrili samo nekatere zanimive diskusije, ki jih v skrajšani obliki posredujemo.

Tov. Franc Šisernik

Družbenopolitične organizacije in samoupravni organi se bodo morali zavzeti, da se bodo novo ustanovljene TOZD čim prej uveljavile in dobile vlogo, ki jim jo daje ustava. Dana mora biti možnost še za poglobljanje samoupravljanja in ustanavljanje še več TOZD tam, kjer za to obstajajo možnosti. Pri

vsakodnevnem delu se teh prizadevanj ne čuti dovolj. Položaj delavca se bistveno ni spremenil. Še vedno je prisotno določeno tehnokratsko obnašanje posameznikov. Na postavljena vprašanja je težko dobiti odgovore od vodilnih delavcev v TOZD.

Dosežen je bil le napredek glede obveščanja delovnih skupin. V teh delovnih skupinah pride na dan marsikateri problem in tudi predlog za izboljšanje dela.

Jože Sedelšek

Vse premalo je danih možnosti, da bi delavci lahko soodločali. Obstaja bojazen, da bo ostalo tako tudi naprej. Še vedno so posamezniki, ki želijo delati po svoje. Svoje razmišljanje je podkrepil z nekaterimi konkretnimi primeri iz metalurških obratov ter se na koncu zavzel, da bi OD delavcev bili v skladu s splošnim porastom življenjskih stroškov.

Tov. Ivan Vušnik

Ustavo so naši ljudje toplo pozdravili, hkrati pa že izražajo bojazen, da to ne bo tako, ker zakoni, ki so vezani za ustavna dopolnila, precej zaostajajo. To pa poenostavljeno pomeni: misliti po novem — delati še

PROBLEMATIKA PO POSAMEZNIH ŽELEZARNAH

Železarna Jesenice

Na obeh plavžih so imeli zastoje, katere so povzročile nasedline in so izgubili okoli 1300 ton proizvodnje surovega železa. V valjarnah bluming-štelkel so za malenkost zaostali za načrtovano proizvodnjo zaradi valjanja zahtevnejšega programa. Letošnjo največjo proizvodnjo so dosegli v valjarni debele pločevine. Dokazali so, da se da ob dobri preskrbi z vložkom doseči dobre rezultate.

Zelo dobro so delali tudi v obratih hladne predelave, kjer so dosegli letos najvišjo proizvodnjo v hladni valjarni, elektroodnem obratu in žebliarni.

Večji zaostanek imajo le v proizvodnji hladno oblikovanih profilov, kjer je mesečni načrt izvršen s 84%. Izpad je nastal predvsem zaradi podaljšanega popravila žerjava in večje razdrobljenosti naročil, kar ima za posledico pogosto menjavo oblikovalnih valjev. Na splošno pa lahko ocenimo delo v Železarni Jesenice za pretekli mesec kot zelo uspešno.

Železarna Štore navaja kot osnovni problem vprašanje oskrbe vložka za novo valjarno. Dobave gredic so namreč neredne in nezadostne po količini in asortimanu. Predvsem je kritično stanje zato, ker kasnijo dobave iz uvoza.

V jeklarni obratujejo na SM-peči s tremi izmenami in je programirana količina nekaj nižja kot pred pričetkom obratovanja nove elektro peči. V novi jeklarni so pričeli s poskusnim obratovanjem naprave za kontinuirano vlivanje ravno za konec meseca, t. j. 31. 10. 1973.

Mestna globača

Foto: M. Dolinšek

Kaj bo prinesel dedek Mraz?

po starem. Na zborih delovnih ljudi so zaradi tega težave in nam taka dvojnost precej škoduje.

Tov. Adolf Cigler

Pri formiranju samoupravnih aktov so se strokovne službe srečevale s precejšnjimi težavami, saj ni bilo ustreznih priročnikov kakor tudi ne ustreznih institucij za dajanje pomoči in tolmačenj pri formiranju posameznih samoupravnih aktov.

Na podlagi sedanjih izhodišč, kjer so se ustanovile dve TOZD in OSS, so odprta vrata še za nadaljnje razvijanje samoupravljanja in ustanavljanje novih TOZD. Žal uspehi še niso vidni. Dejstvo pa je, da so temelji postavljeni. Na njih je treba graditi naprej in jih izpopolnjevati. Počakati moramo, da bodo novo izvoljeni organi začeli delovati, zato ne kaže sedaj prehitovati.

Tov. Miha Ošlak

Ugotovil je, da se je v zadnjem času naredilo veliko, vendar vse preveč na političnem področju — mimo ekonomike proizvodnje. Prvo se moramo zavzemati za ustvarjanje dohodka, potem šele lahko razpravljamo o njegovi razdelitvi. Za večino delavcev je danes važen le osebni dohodek; kako se razvija kraj, gradijo stanovanja (predvsem za tiste, ki ne stanujejo v našem kraju) in še druge stvari, pa je njihovo zanimanje precej slabše.

Dejstvo je, da je zadnje čase toliko sestankov kot jih že dolgo ni bilo. Nadalje ugotavlja, da se zanemarja tehnološka disciplina, bolniški izostanki rastejo in nam delajo probleme.

Tov. Franc Tušek

V svoji diskusiji je ugotovil, da smo po pismu tov. Tiha naredili precej. Res pa je, da je vsega preveč naenkrat. Imamo statute in samoupravni sporazum, ki so še v javni razpravi in še niso potrjeni; razpisane pa so volitve za samoupravne organe, zato je kot predsednik kadrovske komisije imel veliko dela, saj so bili povsod vezani na roke.

Tov. Milan Zafošnik

Ne smemo se ustrašiti težav, ki so pred nami. Življenje v železarni Ravne bomo začeli šele oblikovati. Samoupravni sporazum in statut že imamo, pripravljamo tudi sporazum o medsebojnem delovnem razmerju, ki bo prav gotovo zanimiv za vsakega zaposlenega. Sledili bodo še drugi — npr. o varnosti pri delu, štipendiranju, izobraževanju itd. Vse se pripravlja, vendar še kasni. Ob vsem tem pa nas nenehno spremlja skrb za gospodarjenje.

O uveljavljanju ustavnih dopolnil so še razpravljali: tov. Anton Širnik, Jakob Jelen, Danica Jurkovič in drugi.

Skupna ugotovitev je bila, da je potrebno storiti vse, da določila samoupravnih aktov zaživijo, da bodo delavci čutili, da lahko sodelujejo v odločanju tako v TOZD kakor tudi prek svojih delegatov v drugih sferah družbenopolitičnega življenja.

Prav tako je bilo izraženo stališče, da naj bi bili v bodoče vodje delovnih skupin tisti, ki bodo izvoljeni od delovnih skupin, ne pa operativni vodje.

O odpravljanju socialnega razlikovanja je bilo povedano, da je v železarni Ravne vladala nenehna pripravljenost in so bili storjeni tudi konkretni ukrepi za zmanjšanje socialnih razlik. Največ pri tem pa je prav gotovo naredil sindikat, saj je za mnoge družine oskrbel ozimnico, kurjavo, se boril za delavska stanovanja in druge ugodnosti. S tem pa si je novo vodstvo sindikata pridobilo veliko zaupanje kakor tudi priznanje.

Tov. Tone Polanc, predsednik sindikata železarne Ravne, je v svoji razpravi v podrobnosti seznanil prisotne o prizadevanju sindi-

kata za realizacijo stališč 3. konference ZKS o socialnem razlikovanju.

Na problemski konferenci o izgradnji stanovanj za delavce je tov. Polanc dejal: »Takrat smo se jasno opredelili, da moramo graditi stanovanja za delavce, in to tako, da jih bo delavec lahko plačal. Gradnja stanovanj v Kotljah ne nudi teh ugodnosti, zato se s takšno politiko gradenj ne strinjamo. Birokratizem je na tem področju še vedno prisoten. Ugotavljamo tudi, da so soseske, kjer živijo vplivni ljudje, urejene, medtem ko so ugotovitve drugod nasprotne. Do vseh teh vprašanj imamo že izdelana konkretna stališča, ki bodo predložena organizacijam sindikata v potrditev.«

V razpravi je bil govor tudi o delavski kontroli, kjer se je ugotovilo, da razen objave OD drugih dejavnosti ni bilo zaslediti. Razpravljalci so živahno spregovorili tudi o tehnokratizmu in medsebojnih odnosih znotraj kolektiva in v zvezi komunistov. V to diskusijo so se vključili: tov. Adolf Cigler, Dino Krauberger, Ivan Močnik in Danica Jurkovič.

Stanovanje - trajna dobrina

Zapis o sindikalni problemski konferenci

Ker smo bili v novembrski številki prisiljeni zaradi zaključka redakcije našega časopisa poročati le o izhodiščih za to konferenco, je prav, da zdaj spregovorimo konkretnije. Verjetno je, vsaj po mnenju nekaterih, problemska konferenca s tako razvpito stanovanjsko tematiko zelo hvaležna oblika »vtikanja v notranje zadeve«. Prisotnost in aktivnost na naši problemski konferenci o stanovanjski izgradnji pa je vsebinsko pomenila le precej več: vero v našega delavca, ki postaja upravljalec, ki hoče imeti odločitveno vlogo pri razporeditvi z njegovim delom ustvarjenih denarnih sredstev. To ni fraziranje. Kritične pripombe na posamezna neurejena stanovanjska dejanja, katerih odgovori so dolžnost — dejanja naših vodilnih in vodstvenih delavcev (prazna stanovanja so ob nekaterih stanovanjskih primerih zločin) so se prepletala s predlogi o prostovoljnem delu pri urejanju Čečovja, o izboljšanju gospodarjenja in upravljanja s stanovanji, o povečanem strokovnem nadzoru novo zgrajenih stanovanjskih blokov ipd.

Široka predkonferenčna aktivnost in zares plodna razprava na konferenci sta narekovali oblikovanje stališč in sklepov, ki naj bi pripomogli k izboljšanju stanovanjske vsebine.

Stališča morajo postati sestavni del načrtnega, akcijskega programa, ki bo za določeno obdobje načrtoval družbeno, organizirano in zasebno gradnjo stanovanjskih objektov v okviru družbeno sprejemljive oblike in normativov. Sklepi morajo postati resničnost, saj so odraz upravičenih zahtev 4000-članskega kolektiva. Naloga samoupravnih organov je, da skupaj z upravo podjetja poskrbe za realizacijo sklepov v odrejenih terminih.

STALIŠČA

1.

Samoupravna stanovanjska skupnost, ki mora biti ustanovljena do 31. 12. 1973, mora imeti programsko začrtano vsebino dela, ki jo morajo obravnavati in sprejeti zainteresirani ustanovitelji, podpisniki samoupravnega sporazuma o ustanovitvi samoupravne stanovanjske skupnosti.

2.

Programirana blokovna gradnja mora biti odraz potreb, povpraševanja in ne ponudbe. Upoštevati je, da niso samo kvadratni metri stanovanjske površine tisti normativ, ki zagotavlja funkcionalnost specifične kvadrature za posameznega člana družine, temveč je dati poudarek številu bivalnih prostorov (vodilo za to naj bodo preizkušeni projekti stolpnice in polstolpnice na Čečovju, v katerih že 60 m² stanovanjske površine zagotavlja funkcionalno trisobno stanovanje). Upoštevati je standardizacijo o stanovanjski izgradnji!

3.

Zagotoviti je uresničevanje zastavljene, že sprejete občestni družbene stanovanjske izgradnje, ki načrtuje izgradnjo 100 vseljenih stanovanj v enem letu, kar pa bo mogoče realizirati le na podlagi dobrih proizvodnih rezultatov v posamičnih poslovnih obdobjih.

Odločilno vlogo pri tem bodo imeli organi samouprave v TOZD.

4.

Ogromna denarna vlaganja v stanovanjske objekte pa so zaradi neodgovornosti izvajalcev dostikrat neopravičljiva. Dosedanje izkušnje nas prisiljujejo v spremembo nadzora gradnje družbenih stanovanj. Ne glede na to, v kakšni obliki se pojavljamo kot investitor; zainteresirani kupec bodočih stanovanjskih enot mora imeti zagaraniran, kontinuiran nadzor v vseh fazah gradnje, kamor so vključena tudi vsa obrtniška dela.

V pogodbenih odnosih je konkretizirati rok predaje stanovanjskih objektov. Neuresničevanje pogodbenih določil je treba penalizirati. Strokovni, uporabni prevzem stanovanjskih objektov mora biti kompetenca kupca. Garancijski roki posameznih storitev morajo biti odredeni na podlagi dosedanjih izkušenj in je izvajalca že ob prevzemu del pogodbeno vezati na takojšnjo odpravo pomanjkljivosti, ki so povzročene zaradi nedoslednosti.

5.

Stanovanjsko individualno gradnjo je v sedanjem inflacijskem obdobju primerneje s krediti stimulirati. Zaradi visokega pavšalnega komunalnega prispevka je kreditiranje približati začetku gradnje. Komunalni prispevek za stanovanjsko izgradnjo ne more biti vir bogatenja občinskega proračuna, zato je komunalni prispevek temeljito proučiti in ga vsebinsko spremeniti.

V najkrajšem času je poiskati perspektivno lokacijo za individualno gradnjo.

6.

Stanovanjsko sosesko montažnih hiš REKA je pripraviti za individualno gradnjo do plošče. Komunalne ureditve ne smejo biti ovira za izdajanje lokacijskih dovoljenj v letu 1974. Kolikor so se spremenili pogoji gradnje v Kotljah, ima soseska REKA prednost pri urejevanju in gradnji.

7.

Komunalne in hortikularne ureditve posameznih stanovanjskih sosesk morajo biti enakovredno obravnavane, zato je že dograjene soseske treba tudi dokončno urediti. Skladi za potrebe komunalne dejavnosti pri skupščini občine Ravne in krajevne skupnosti Ravne in

Prevalje naj izdelajo program za uresničitev teh potreb, pri čemer pa ne gre pozabiti na ureditev in vzdrževanje otroških igrišč.

Za oživitve zelenic na Čečovju je zainteresirati organizacijo ZM in ob sodelovanju s krajevno skupnostjo s prostovoljnimi delom Čečovje dokončno urediti.

8.

V ožjem slovenskem prostoru moramo na področju stanovanjske izgradnje tudi bistveno menjati stališča pa tudi predpise. Nevzdržno se nam zdi, da nekdo ob današnjih neekonomskih najemninah, ki brezpogojno vodijo v propadanje stanovanjskega fonda, uživa boniteto družbenega stanovanja, obenem pa gradi razkošni vikend. Kje je tu družbena kontrola?

9.

Z ustanavljanjem samoupravnih stanovanjskih skupnosti je nujno dokončno rešiti vprašanje ekonomskih, obenem pa tudi subvencioniranih stanarin. Vrednost našega stanovanjskega fonda zaradi slabega vzdrževanja pada mimo amortizacije.

10.

Uresničitev ideje o razdeljevanju stanovanj vnaprej je ob temeljiti študiji lahko velik prispevek za smotrnejše dodeljevanje stanovanj. Za začetek bi le del kvote razdelili vnaprej.

SKLEPI

1.

Organizirano gradnjo v Kotljah je nadaljevati le s spremenjenimi pogoji. Za 34 stanovanjskih enot, ki so sedaj v gradnji, je do 1. januarja 1974 objaviti — kupno prodajne pogoje, ki morajo vsebovati tudi vrednost izgotovljene stanovanjske enote, kot jo predvideva projekt, kakor tudi predlog projektantov o notranji razporeditvi serijskega pohištva.

Določiti je maksimirano vrednost namenskega kredita za zainteresirane sodelavce iz železarne za odkup stanovanjskih enot, ki so sedaj v gradnji, in določiti komunalni prispevek.

Ostalih 170 stanovanjskih enot pa je treba graditi individualno pod strogim nadzorom strokovne ekipe. Razmisliti je o tem, ali ne bi kazalo komunalne ureditve do hišnih priključkov pripraviti pred pričetkom gradnje. Kreditni pogoji za to vrsto gradnje se ne smejo razlikovati od organizirane gradnje prej navedenih 34 stanovanjskih enot.

Kolikor tega ni mogoče doseči, je treba gradnjo v Kotljah ustaviti, krivce pa poklicati na odgovornost.

2.

Za nadaljnje delo samoupravnih organov pri razdeljevanju stanovanj je nujno pripraviti in do 31. III. 1974 sprejeti nov normativni akt, ki bo reguliral normative za dodeljevanje, razdelitev in zamenjavo stanovanj. Normativni akt mora posebej obravnavati status mladih družin in način reševanja njihovih stanovanjskih problemov.

Dodeljevanje stanovanj strokovnim delavcem, tistim, ki so že v podjetju in tistim, ki v podjetje šele prihajajo, je tudi potanko obdelati v novem aktu.

3.

Pri urejanju stanovanjskih razmer ne smemo pozabiti na samska stanovanja. Stari samski dom je potreben adaptacije in sodobnejše ureditve. Pripraviti je projekt, ki mora zagotoviti sodobnejšo ureditev bivalnih in higienskih prostorov.

4.

Izpraznjena, nezasedena stanovanja je treba takoj razdeliti med najpotrebnejše proslilce. Dosedanje nosilce stanovanjske pravice pa je obvestiti, da v roku enega meseca stanovanja pripravijo za prvo-predajo. V primeru odpora je izvesti uradno izselitev. Postopek za rešitev tega problema je dolžnost odbora za splošne zadeve, ki naj z upravo podjetja do 15. 12. 1973 uredi primopredajo stanovanj.

5.

Pri sodiščih je doseči pospešen postopek za prisilne izselitve nasilno vseljenih stanovanj,

kajti nevzdržno je, da so nasilna vseljevanja v večini primerov nekaznovana, da ne rečemo celo stimulirana.

Z zakonitim postopkom je doseči izpraznitve stanovanj bivših sodelavcev, ki so se zaposlili drugje pred potekom 10-letne stanovanjske pravice.

Pri občinski skupščini je treba dobiti pojasnilo o praznem stanovanju na Javorniku. Po možnosti je stanovanje odkupiti oziroma izvršiti zamenjavo s stanovanjem, ki je še v gradnji. Politično je nesprejemljivo, da je stanovanje že več mesecev prazno in sploh ne vemo, kdaj bo vseljeno. Odbor za splošne zadeve naj do 15. 12. 1972 dobi razumno obrazložitev oziroma uredi sporazumno rešitev o zamenjavi stanovanj.

6.

Trošenje sredstev komunalnega sklada, ki jih v taki ali drugačni obliki vplačuje naše

podjetje, ne more biti poslovna tajna. Smotrna uporaba je ozko povezana s stanovanjsko izgradnjo, zato zahtevamo prikaz namenskega trošenja teh denarnih sredstev.

7.

Vsiljena gradnja garaž na Čečovju je odraz neurejenih zazidalnih projektov, ki ne morejo biti v čast občinski skupščini in ravnem urbanistom, obenem pa opomin, da je ob naraščajočem prometu v novih stanovanjskih soseskah treba projektirati razumneje.

Konferenci je med drugimi povabljenimi gosti prisostvoval tudi Srečko Mlinarič, v.d. predsednika RO ZS za industrijo in rudarstvo, ki je konferenco zelo laskavo ocenil, obenem pa poudaril, da ima posebno težo akcija našega podjetja: 100 stanovanj letno, za katere uresničitev pa smo zadolženi vsi.

Lojze Janežič

Osveščanje neposrednih proizvajalcev

22. novembra je občinski komite ZK na redni seji ocenil uresničevanje politike ZK v nadaljnjem razvoju samoupravljanja, uvažanja delavske kontrole in družbeno ekonomskega izobraževanja delavcev v letošnjem letu. Podlaga za razpravo in oceno je bila pismena analiza odgovorov na vprašalnik, ki ga je komite poslal 34 direktorjem delovnih organizacij v občini. Razen omenjenih tem je obsegala še gradnjo stanovanj za delavce, socialno razlikovanje, kadrovske politike, osebne dohodke in izpolnjevanje družbenega dogovora o financiranju kulture in telesne kulture. Čeprav komite še ni izoblikoval konkretnih stališč in sklepov (te bo sprejel na svoji naslednji seji), jih iz razprave ne bo težko izdelati, saj so bili diskutanti o posameznih področjih dokaj enotnega mnenja.

Rezultati dosedanje politične akcije so ustanovitve TOZD v železarni, rudniku in zdravstvenem domu. Nekatere manjše delovne organizacije objektivno nimajo pogojev za ustanovitev TOZD, vendar pa v njih s pripravami ustreznih samoupravnih aktov prav tako uresničujejo ustavna dopolnila. Tudi dislocirani obrati, ki imajo sedeže podjetij zunaj občine, ustanavljajo TOZD. V samoupravne interesne skupnosti se bodo organizirale dejavnosti. Treba pa bi bilo določiti vsaj okvirne roke za njihovo ustanovitev. Prav tako so pred ustanovitvijo stanovanjska

skupnost in druge. Do dneva seje je bilo pri nas ustanovljenih 22 TOZD.

Organi delavske kontrole so bili sicer že dostikje ustanovljeni, vendar iz različnih razlogov še ne opravljajo svoje funkcije. Premalo se sestajajo, pa tudi naprej od objavljanja OD marsikje niso prišli.

Samoupravni sporazumi in statuti prav tako kažejo vrsto pomanjkljivosti. Premalo npr. določajo vlogo zborov delovnih skupnosti kot nosilce odločanja, premalo je v njih opredeljena naloga delegatov in preciziran način njihovega dela. Noben statut tudi ne obravnava SZDL kot združujoče politične organizacije, v kateri je dosežena integracija interesov delovnih ljudi.

Aktiv neposrednih proizvajalcev — komunistov zelo kritično ocenjuje dosedanj razvoj samoupravljanja. Po njegovem mnenju se proizvajalci še ne čutijo upravljavce oziroma ustavne spremembe iz aktov še niso prodrle v življenje.

Razprava je zelo konkretno nakazala npr. takšna stališča:

— splošne službe ne morejo biti TOZD, ampak le OSS,

— statute je treba ustrezno dopolniti.

Precej v širino je segla razprava o tehnični dela bodočih delegatov v podjetjih. Sedanja praksa v železarni npr. kaže, da je udeležba delavcev na sejah delavskega sveta TOZD

Kritizirane Kotlje

Foto: Milko Dolinšek

razmeroma slaba. Delo članov oziroma bodo-
 čih delegatov ostaja takšno, kakršno je bilo
 doslej, se pravi takšno, s kakršnim nismo bili
 zadovoljni. Člani DS dobivajo materiale za
 seje komaj dva, tri dni pred sejo. Nemogoče
 je, te materiale pred sejo preštudirati, jih ob-
 ravnavati po delovnih skupinah ter potem na
 sebi povedati mnenje neposrednih proizva-
 jalcev.

Tesno pa se na to vprašanje veže problem
 prevelikega sestankarstva, ki vse prevečkrat
 stane podjetja drage proizvodne ure. Sestan-
 karstvo lahko tudi resneje ogrozi produktiv-
 nost in s tem konkurenčnost.

Prvi doktor znanosti v železarni

13. novembra je ravenska železarna do-
 bila svojega prvega doktorja znanosti. Naš
 Ferdinand Grešovnik, dipl. inž. tehniške fi-
 zike, je svojemu lanskemu magistreriju do-
 dal še uspešen zagovor disertacije z naslo-
 vom: »Študij strukture jekla z rentgen-
 skim naklonom po dinamičnem obreme-
 njevanju«.

Razgovor z dr. Grešovnikom je pokazal,
 da je bil že kot študent izredno vesten, saj
 je diplomiral točno po štirih letih študija.
 Z odslužitve kadrovskega roka se je vrnil
 v železarno, katere štipendist je bil, febru-
 arja 1970, že jeseni pa se je vpisal kot iz-
 redni študent na tretjo stopnjo. Takrat so
 namreč ustanovili na tej stopnji posebno
 področje študija — fiziko snovi.

Že po diplomi bi bili profesorji radi mla-
 dega inženirja obdržali na univerzi, kjer
 naj bi se pripravljali na akademski poklic.
 Ker pa je takrat naš OTK nabavil nove in-
 strumente, s katerimi se da delati v tej
 stroki na določenem nivoju, je bil z uni-
 verzo dosežen sporazum in je tov. Grešov-
 nik postal raziskovalec-fizik v sklopu naših
 metalografskih laboratorijev, kjer dela na
 področju rentgena, dilatometrije in drugih
 preiskav v ožji zvezi s fiziko.

Namen disertacije je bil globlji vpogled
 v strukturo jekla med dinamičnim obre-
 menjevanjem ter iskanje zveze med struk-
 turami in parametri, ki nastanejo. Seveda
 Grešovnikova disertacija ni uporabna v
 tistem preprostem pomenu, da bi jo lahko
 kar prenesli v obrat. Je pa preiskoval
 vzmetna jekla ter uporabil metodo, ki je v
 Jugoslaviji še novost, pomeni pa napove-
 dovanje rezultatov, ki jih z drugimi meto-
 dami ugotavljamo pri materialu. Prednost
 te metode je, da dela direktno z vzorci.
 Praktično uporabna lahko postane pri ter-
 mični obdelavi, to pa je velik interes že-
 lezarne.

Po doktoratu si tov. Grešovnik nikakor ni
 privoščil oddiha. Slejkoprej traja njegov
 študijsko-delovni dan od pol petih zjutraj
 do pol desetih zvečer. Raziskovalna dejav-
 nost je pač takšna, da iz dela za eno témo
 nastajajo ideje za druge. Tudi instrumen-
 tarij je pri nas tak, da omogoča znanstve-
 no delo.

Po mnenju dr. Grešovnika ima fizik v
 železarni veliko dela že s tem, da kombini-
 ra svoje ideje z idejami metalurgov, pre-
 pričani pa je tudi, da je za znanstvenika
 koristno delati v tesnem stiku s proizvod-
 njo. Pravo veselje čuti znanstvenik šele
 takrat, ko vidi, da je njegov izdelek upo-
 raben.

Seveda bo zdaj poleg večjih in celovitih
 raziskav obravnaval še tekoče probleme

Obveljalo je tudi tehtno mnenje, da je na-
 daljnji razvoj samoupravljanja precej odvi-
 sen od osveščenosti neporednega proizvajalca,
 ki mora poznati svoje pravice in dolžnosti.
 Izkoristiti moramo vse možnosti izobraževa-
 nja. Le če bodo delavci obvladali komplici-
 rano snov gospodarjenja, bodo lahko dobro
 gospodarili. Premajhno poznavanje lahko vo-
 di v kratkoročne odločitve.

Na koncu je obveljalo mnenje, da je ZK v
 preteklem obdobju vendarle opravila veliko
 dela, seveda pa bo treba intenzivno delati tu-
 di še naprej pri uveljavljanju novih kvalitét
 samoupravljanja. M. K.

ter bo v nekem smislu tudi učitelj za svo-
 je področje. Bolj kot doslej se bo srečeval
 tudi z rutinskim delom oziroma bodo po
 njegovi metodiki opravljali takšno delo la-
 boranti, on pa bo iz množice na ta način
 dobljenih rezultatov ugotavljal zakonito-

Osebni dohodki na hranilne knjižice

V gospodarsko razvitih deželah je že mnogo
 let prisoten pojav, da se plače ali po naše
 osebni dohodki ne izplačujejo gotovinsko v
 kuvertah, kot smo tega vajeni mi, pač pa v
 obliki tkim. knjižnega denarja. Praktično pa
 to pomeni, da delavec prejme plačo na tekoči
 račun, hranilno knjižico, ček ali v kakšni dru-
 gi obliki. Ta način poslovanja je ponekod star
 že več kot 50 let (ZDA, Velika Britanija),
 v Evropi se pa pojavlja v širši obliki pred-
 vsem po drugi svetovni vojni.

V SFRJ je na tem področju največ nare-
 dila Slovenija predvsem po zaslugi poslovnih
 bank. V Ljubljani že nekaj let večje delovne
 organizacije izplačujejo svoje osebne dohod-
 ke na enega od omenjenih načinov. Predvsem
 v zadnjem času je vedno več posnemalcev, ta-
 ko da v večjih mestih, kot so Maribor, Kranj,
 Celje in drugod že prevladuje nova oblika iz-
 plačila OD. Če se želimo ogreti za novo pred-
 lagani sistem, moramo najprej vedeti za nje-
 gove prednosti. Te so trojne, in sicer:

- splošne družbene,
- podjetniške in
- osebne

Družbene prednosti

Morda prvič po letih največje denarne kri-
 ze v novejši zgodovini (1929—1973) je druž-
 ben interes po hitrejšem obračanju denarne
 mase tako prisoten kot danes. To iz enostav-
 nega razloga, ker je ves svet zajel močan val
 inflacije, kar slabše razvite dežele, torej tudi
 mi, izrazito občutimo. Vedeti namreč moramo,
 da slab oziroma počasen krožni tok denarne

sti, obdeloval informacije, jih komentir-
 al itn.

Ne glede na to, da je pri nas raziskova-
 lec zmeraj v zvezi s proizvodnjo, pa se tu-
 di zmeraj bolj podira staro zmotno nazira-
 nje, da je znanstvenik eno, proizvodnja pa
 drugo. Po svetu ni nič nenavadnega, če
 imajo magistre in doktorje znanosti v pro-
 izvodnji, pa tudi pri nas gremo v to smer.

Sporočilo 29-letnega doktorja Grešovni-
 ka tistim mladim, ki se že zgodaj v sred-
 nji šoli odločijo za poklic in se jim zdi, da
 so učni predmeti, ki nimajo vidne zveze z
 njim, nekam odveč, je, da ni nič odveč in
 da si tudi znanstvenik-fizik npr. brez zna-
 nja tujih jezikov ne bi mogel kaj dosti po-
 magati.

Našemu skromnemu in garaško pridne-
 mu doktorju znanosti iskrene čestitke za
 doseženi uspeh z željo, da bi vzdržal tak
 tempo in nivo dela tudi v prihodnje.

Marjan Kolar

mase zahteva pri gospodarski ekspanziji pre-
 tirano emisijo (tiskanje) denarja. To pa po-
 meni med drugim novo inflacijo, stalen dvig
 cen in realno zniževanje osebnih dohodkov
 ter padanje življenjske ravni. Po mnenju
 mnogih eminentnih svetovnih ekonomistov se
 problemu prepočasnega obračanja denarja po-
 sveča premajhna pozornost. Prav v tem mo-
 mentu vidijo enega glavnih krivcev za infla-
 cijo. Ni namreč vseeno, če ljudje zadržujejo
 del svojega prihranjenega denarja mrtvo (v
 »štumfu«) ali pa ga obrača gospodarstvo. Za-
 radi povedanega družba tudi pri nas podpira
 prehod izplačil OD od klasičnih kuvert na so-
 dobnejše načine.

Interesi podjetja

Delovne organizacije imajo večstransko ko-
 rist, in sicer:

a) Sredstva, ki jih je treba zbrati za eno-
 mesečno izplačilo OD znašajo trenutno v Že-
 lezarni Ravne okoli 16.200.000 din bruto. Glede
 na prakso v drugih delovnih organizacijah ra-
 čunamo, da bosta mesečno ostala nedvignjena
 okoli 2 milijona din, kar pomeni v enem ko-
 ledarskem letu dobrih 20 milijonov din. Ta
 denar je nov potencial banke, s katero je do-
 govorjeno, da ga bo plasirala v obliki kredita
 nazaj v železarno kratkoročno ali dolgoročno.
 Koliko denarja ostane iz naslova hranilnih
 knjižic od OD, banka ugotavlja dnevno. S tem
 je družbena kontrola o prelivanju sredstev za-
 jamčena, kar pomeni, da se bodo ta sredstva
 sigurno replasirala nazaj v železarno!

Ljubljanska banka
 455 RAVNE NA KOROŠKEM

023
 DATUM: 15.11.1973

NALOG ZA VPIS

V HRANILNO KNJIŽICO: 51840-620-00058-455-72000-21145/65

IME IN PRIIMEK - NASLOV: BRODAR IVAN RAVNE NA KOROŠKEM

DIN ---675,00---

VPISANO V HRANILNO KNJIŽICO PRI:

Zig banka.

ERC-018 OET10 434-6-72

Odprt dne Saldirana dne

Ljubljanska banka

Poslovna enota:

(operativna številka)

(račun)

PRISTOPNICA

St. hranilne knjižice:

Vlagaatelj

Ime in priimek:

Rojstno leto: Rojstni kraj:

Naslov:

Zakoniti zastopnik
(zakoniti zastopnik je roditelj ali skrbnik)

Ime in priimek:

Naslov:
Podpis vlagaatelja (zak. zastopnika) ali svojeručno znamenje s pripombo
"napisano"

Zig posl. enote

(podpis uslužbenca)

Ob. BLAG-1 - SI 1725-73

Vzorec št. 2

b) Delovna organizacija ima korist zaradi poenostavljenega izplačevanja OD, ker odpade v pretežni meri zamudno štetje gotovinskega denarja. S tem se pridobi čas in je možno premakniti izplačilni dan na 14. ali celo 13. v mesecu. Videz kaže, da v tem pridobi samo delavec, pa to vendarle ni res. Vedeti je namreč treba, da moramo denar za OD dvigniti na SDK (služba družbenega knjigovodstva) in da se pri današnjem načinu šteje dva dni. Ta dva dni se pa ta ogromna vsota ne obrestuje in zaradi zastarelih navad izgublamo dobiček.

c) Če podjetje ne uspe v celoti zagotoviti denarja za izplačilo OD, mu s premostitvenim kreditom pomaga banka, ker ima lasten interes za plasiranje sredstev.

Interesi delavca

Delavcem je pri takem načinu izplačevanja osebnih dohodkov zagotovljeno, da prejema mesečne prejemke redno ob datumu, ki je za to določen, dvigajo pa jih lahko postopoma ali v celoti pri vseh enotah poslovnih bank in SDK v Jugoslaviji ter pri vseh poštah v Sloveniji.

Nedvignjeni del osebnih dohodkov na hranilni knjižici obrestuje banka po 7,5% od datuma izplačilnega dne, ne glede na datum formalnega vpisa v hranilno knjižico. Nalog za vpis lahko predloži delavec sam ali katerakoli oseba, ki predloži »nalog« in hranilno knjižico v 30 dneh po datumu izplačilnega dne. Noben delavec si ne more privoščiti porabe celotnega osebnega prejemka v nekaj dneh, ker je treba z njim živeti ves mesec do naslednjega izplačila. To pa pomeni, da določena denarna sredstva ležijo nekaj časa za posameznika »mrtvo«, vendar se v tem primeru obrestujejo.

Prav gotovo ima poslovni interes za prenos izplačil OD na oblike, ki so navedene v začetku tega članka, tudi poslovna banka. Ta interes je v tem, da se s predlaganim načinom doseže hitrejši obtok denarne mase, ki ima za posledico povečanje kreditnega potenciala banke neodvisno od emisije. Ta bančni potencial bo toliko realno večji in vrednejši, čim stabilnejše je gospodarstvo. Tedaj namreč ljudje več varčujejo, ker ima denar trajnejšo vrednost. V današnjih pogojih izrazite inflacije ni ravno najprimernejši trenutek za štednjo, vendarle ima banka kljub temu interes, ker se z inflacijo povečuje masa OD in s tem tudi a vista sredstva banke. Treba je pa poudariti, da je banka z novimi ustavnimi dopolnili dobila drugačno funkcijo, kot jo je imela v našem družbenem sistemu doslej. Postala je pravzaprav strokovni servis gospodarstva, njen dobiček se prav tako vrača nazaj v banko kot celotni kreditni potencial. Zato danes ni več bojzani, da bi se s povečanjem kreditnega potenciala večala moč in diktat banke.

Kaj predlaga Železarna

OD na hranilne knjižice so že pred letom dni uvedli v Železarni Štore, uvajajo se v Železarni Jesenice, v večini večjih podjetij na Slovenskem so že uvedeni, torej bo treba posnemati poslovnoost drugih. S strokovnega vidika smo prepričani, da je predlog pameten in priporočamo, da se vsi zaposleni v obeh TOZD in OSS izrečemo za naslednje:

da se zaslužek januarja 1974, ki bo izplačan 15. februarja, ne daje več gotovinsko v kuvertah, pač pa 1.000 din gotovinsko, razliko do neto OD pa na hranilne knjižice. Praktično to pomeni naslednje:

Če zasluži tov. Jakob Jurman

mesečno	2.135,65 din
bo dobil gotovine	1.000,00 din

— vpis v hranilno knjižico:
razlika do celotnega zaslužka, torej 1.135,65 din
Skupaj dobi OD 2.135,65 din

V kuverti bo poleg 1.000 din gotovine priložen »NALOG ZA VPIS«, na katerem bo datum izplačila, številka hranilne knjižice, ime delavca ter znesek za vpis (glej vzorec št. 1). Tisoč din gotovine in »nalog za vpis« bosta dana v istih kuvertah kot doslej, tako da bo enak pregled nad zaslužkom in odtegljaji. Oddelek za obračun OD bo tudi v bodoče od bruto zaslužka odtegoval posameznikom zneske članarine (ZK, sindikat, godba, itd.), anuitete za stanovanjska in potrošniška posojila, alimentacijo in sodne izterjave, skratka vse, kakor doslej. Pri prvem vpisu bo treba izpolniti tudi »pristopnico« (vzorec št. 2), iz

Številka hranilne knjižice

STALNO POOBLASTILO
ZA DVIGANJE DENARJA
S HRANILNIH KNJIŽIC

Vlagaatelj:

Naslov:

Ljubljanska banka

Poslovna enota:

Pooblaščen(o) tele osebe, da podpisujejo posamezno — skupno*
odpovedi za zgoraj omenjeno hranilno knjižico:

1. tov.

ki podpisuje takole:

2. tov.

ki podpisuje takole:

Oditeljski pečat:

Podpis lastnika knjižice

* Ena naj se prečrta

Videl in ovaroval:
Izpolni banka

Ob. BLAG-11 (11 KB) SI 1648-72

Vzorec št. 3

katere bodo vidni osebni podatki bodočega imetnika hranilne knjižice, ki jih potrebuje banka.

Z zaslužkom zaposlenih ne razpolaga samo delavec sam, pač pa tudi družinski člani. Če želimo, da denar iz hranilne knjižice dviga tudi kaka druga oseba (žena, starši itd.) izpolnimo »stalno pooblastilo« (vzorec št. 3), s katerim so vse pravice imetnika hranilne knjižice prenesene na pooblaščenca.

Za dvig denarja iz hranilne knjižice je potrebno prav tako izpolniti en listek, ki je prikazan na vzorcu št. 4. Ker večina ljudi kratek ali daljši čas občasno varčuje, jim ta vpis ne bo noviteta, ker so listki isti kot pri klasičnih hranilnih knjižicah. Na izplačilni dan (15. v mesecu) in en dan kasneje bodo vpisna in izplačilna mesta organizirana tudi v Železarni. Namenjena bodo predvsem delavcem, ki ne živijo v zasebkih, kjer je banka, SDK ali pošta, ter jim je dviganje denarja s hranilnih knjižic odročeno. Za 15. v mesecu je predviden čas od 10 h do 18 h, 16. v mesecu pa od 6 h do 14 h. V vseh ostalih dneh se bodo OD vpisovali ali dvigovali na banki, SDK ali pošti. Z banko je

Operativna št. banke	Ljubljanska banka	Čet.
St. hranilne knjižice		Zig banke
DVIGANJE DENARJA		Zig banke
Naslov		
Zig številka	Datum	Šifra
Stara stanja	Dviga	Stopnja gotovine

Naslov:
St. BLAG-11 - SI 1725-73**Vzorec št. 4**

dogovorjeno, da bo njihova služba vplačil in izplačil odprta vsak delavnik ves dan, v sobotah pa dopoldan. S tem je zajamčena ekspektivnost denarnega poslovanja.

Kot je razvidno iz opisanega gradiva, predlagamo, naj bi s 15. februarjem 1974 vsi zaposleni prešli na sistem hranilnih knjižic.

Ni pa to edina oblika, ki je možna pri Ljubljanski banki. Propagirajo tudi sistem čekovnih knjižic ter tekoče račune. Te oblike imajo celo prednosti pred hranilnimi knjižicami, vendar zahtevajo določeno poznavanje denarnega poslovanja. Če bi kdo želel preiti na to obliko, je to vsak mesec možno, ker se podatki obdelujejo na velikem IBM računalniku, kjer njegova kapaciteta dopušča vsakomesečne spremembe. Te oblike bomo obrazložili drugič.

S predlogom prehoda izplačil OD na hranilne knjižice so že seznanjeni nekateri funkcionarji ZK in sindikata. Dogovorili smo se, da bo problematika obravnavana meseca januarja na delovnih skupinah. Vodje delovnih skupin bomo podrobneje seznanili s predvidenim potekom, tako da ne bo nejasnosti. Mišljenje delovnih skupin bo med drugim predmet obravnave na delavskih svetih obeh TOZD ter OSS. Ta zasedanja bodo sklicana v drugi polovici januarja prihodnjega leta, na katerih se bomo končno na demokratičen način odločili, ali smo tudi mi za predlagano izplačilo OD na hranilne knjižice ali pa bomo ostali pri starem.

Peter Orožen

ZA DOBRO VOLJO**V DVEH VRSTICAH**

Reklama in resnica sta sestri. Natančno število očetov ni znano.

Švica je evropska velebanka za begunski kapital.

Domišljav je tisti, ki ob svojem rojstnem dnevu pošlje čestitko svojim staršem.

Razlika med otroci in moškimi je v cenah za njihove igrače.

Sin: »Zakaj imajo vse jadrnice ženska imena?«

Oče: »Ker so drage in jih je težko krmariti.«

Na dan smučanja se ne staraš.

Zehanje je za mnoge zakonske može edina priložnost, da odprejo usta.

Pokopališča so polna ljudi, ki so se imeli za nenadomestljive.

Sklepi DS TOZD metalurške proizvodnje

V novembrski številki Informativnega fužinarja ste lahko prečitali proizvodni rezultat poslovanja TOZD metalurške proizvodnje za 9 mesecev letos. Kratka informacija še o finančnih kazalcih.

TOZD metalurške proizvodnje skupaj

14.300.481 akumulacije v III. kvartalu
42.782.765 ustvarjene akumulacije v 9 mesecih
54.792.750 planirane akumulacije za 9 mesecev
68.393.250 akumulacije je bilo predvideno po akcijskem programu.

Pregled po obratih

Jeklarna

4.970.144 izgube v III. kvartalu
11.006.942 izgube v 9 mesecih
4.118.250 akumulacije, predvidene po akcijskem programu.

Kljub temu da jeklarna skoraj dosega to- nažni plan, izkazuje po finančnih kazalcih izgubo. Ta izguba je predvsem zaradi skoraj vsakodnevnih podražitev reprodukcijskega materiala in nepredvidene velike redukcije električne energije januarja ter v septembru.

Livarna

125.300 izgube v III. kvartalu
7.830.879 akumulacije v 9 mesecih
4.075.500 planirane akumulacije za 9 mesecev
6.228.750 akumulacije predvideval akcijski program.

Izguba v tem obratu v III. kvartalu je bila predvsem zaradi redukcije električne energije v septembru.

Valjarna

8.933.422 akumulacije v III. kvartalu
34.092.076 akumulacije v 9 mesecih
31.795.500 planirane akumulacije za 9 mesecev
36.653.250 akumulacije predvideval akcijski program

Kovačnica

4.118.129 akumulacije v III. kvartalu
12.151.655 akumulacije v 9 mesecih
18.921.750 planirane akumulacije v 9 mesecih
20.499.000 akumulacije predvideval akcijski program

Jeklovlek

1.489.702 izgube v III. kvartalu
284.903 izgube v 9 mesecih
Plan ni predvideval ne dobička ne izgube.
894.000 akumulacije je predvideval akcijski program.

Podjetje skupaj

51.198.297 akumulacije v 9 mesecih
61.500.000 planirane akumulacije za 9 mesecev
83.606.250 akumulacije je bilo predvideno po akcijskem programu.

DS TOZD metalurške proizvodnje je na zasedanju 14. novembra razpravljala o finančnih kazalcih poslovanja. O proizvodnih je razpravljala na prejšnjem zasedanju. Podatki o poslovanju TOZD v 9 mesecih kažejo, da v povprečju skoraj dosega planirano akumulacijo. Če ne bi bilo objektivnih vzrokov (redukcije el. energije, pomanjkanja starega železa, občasno pomanjkanje fizične delovne sile in izredno povišane cene osnovnih reprodukcijskih materialov), bi presejala planirano akumulacijo.

Da bi TOZD zaključila poslovno leto s čim bolj ugodnim gospodarskim rezultatom, je DS na tem zasedanju sprejel naslednje sklepe:

1. Obratovodjo jeklarne se zadaljuje, da takoj pristopi k izdelavi sanacijskega programa. Takoj se mora uvesti racionalnejša poraba livnega materiala, elektrod, legur, poostri tehnološko in delovno disciplino. Sanacijski program morajo obravnavati delovne skupine v jeklarni. Program sanacije mora obratovodja predložiti DS.
2. Šef proizvodnje organizira posvet z obratovodji jeklarne, valjarne in glavnim tehnolo-

gom za termično obdelavo z namenom, da se dogovorijo za skupno akcijo izdelave in predelave kvalitete OCR 4 ex. sp. Nastal je pereč problem prodaje te kvalitete, ker se izdeluje s prevelikimi napakami.

3. Prodajno službo in PD se zavezuje, da pri planiranju proizvodnje tesno sodeluje z organizatorji proizvodnje. Doseči je treba optimalno izkoriščanje proizvodnih kapacitet in čim bolj ugodno akumulacijo.

4. Kadrovska službo se opozori na pereče pomanjkanje fizične delovne sile in bolj plansko organizirano kadrovske politiko.

5. V jeklovleku se mora urediti tehnologija proizvodnje.

6. Strojno vzdrževalno službo se ponovno opozori, da se stanje tekočega vzdrževanja agregatov ni izboljšalo. DS je že maja opozoril to službo na ta problem.

Preventiva in vzgoja v cestnem prometu

SESTAV IN NALOGE SVETA SR SLOVENIJE ZA PREVENTIVO IN VZGOJO V CESTNEM PROMETU

Število prometnih nesreč zaradi povečanja prometa in drugih vzrokov nenehno narašča. V zvezi s tem je tudi vedno več prometnih nesreč s smrtnim izidom ter težkimi ali lažjimi telesnimi poškodbami. Med subjektivnimi vzroki nesreč so predvsem prevelika hitrost, alkoholiziranost prometnih udeležencev, izsiljevanje prednosti, nepravilnosti pešcev, prehitena, nepazljivost in utrujenost voznikov itd.

Navedene vzroke v prometnih nesrečah lahko zmanjšamo z doslednejšim izvrševanjem prometnih predpisov že sami vozniki motornih vozil. Poudariti pa je treba, da niso povzročitelji prometnih nesreč samo subjektivni vzroki, temveč tudi objektivni, kot so slabe ceste ipd. Saj izredno naraščajoč promet zahteva sodobnejše ceste, po katerih bo lahko varneje in hitreje potekal promet. V naši državi že potekajo zelo važne prometne žile, ki služijo ne le domačemu, zelo povečanemu prometu, ampak tudi mednarodnemu.

S sprejetjem amandmaja L k ustavi SRS je družbena samozagata postala ustavna kategorija oziroma temeljni odnos, na katerem je zasnovan naš varnostni sistem. Zato je tudi republiški zakon o varnosti cestnega prometa v SRS odločil funkcijo, statut in naloge republiškega in občinskih svetov za preventivo in vzgojo v cestnem prometu. Na podlagi tega zakona je svet SRS za preventivo in vzgojo v cestnem prometu sprejel poslovnik, ki podrobneje določa naloge, funkcijo in status omenjenega sveta, pri čemer je upošteval dolgoletne izkušnje bivše republiške komisije za varnost prometa pri RSNZ, ki je bila do imenovanja sveta SR Slovenije za preventivo in vzgojo v cestnem prometu strokovni organ RSNZ.

Svet SR Slovenije za preventivo in vzgojo v cestnem prometu je ustanovljen kot družbeno telo. Predsednika, tajnika in člana sveta imenuje izvršni svet skupščine SRS. Za člane sveta se imenujejo predstavniki zainteresiranih organov in organizacij ter strokovnjaki s področja cestnega prometa.

Na kratko naj citiram naloge sveta SRS za preventivo in vzgojo v cestnem prometu:

- obravnava in proučuje cestno prometno problematiko ter podpira znanstveno in raziskovalno delo na področju cestnega prometa;
- pospešuje prometno vzgojo in izobrazbo udeležencev v cestnem prometu;
- usmerja prometno vzgojo in preventivno dejavnost organov in organizacij, ki se ukvarjajo z vprašanji varnosti cestnega prometa ter usklajuje njihovo delo;
- nudi strokovno pomoč občinskim in medobčinskim svetom za preventivo in vzgojo v cestnem prometu ter usklajuje njihovo delo pri organizaciji in izvedbi prometno vzgojnih dejavnosti;
- izdaja in razširja prometno vzgojne publikacije ter razvija in pospešuje varnost cestnega prometa in prometno vzgojo prek drugih sredstev javnega obveščanja in predlaga orga-

DS je na tem zasedanju razpravljala o predlogu gospodarskega načrta TOZD ZA PRIHODNJE LETO. Predlog je obravnavala večina delovnih skupin. Bistvenih pripomb ni bilo. Tudi na DS ni bilo bistvenih vsebinskih pripomb. Zato ga je DS potrdil z oceno, da so izhodišča realna.

Predvidevanja bodo dosegljiva, če bo tekoče zagotovljena potrebna količina kvalitetnega reprodukcijskega materiala. Nadalje je že v začetku prihodnjega leta zagotoviti planirano fizično delovno silo. Prodajna služba, PD in izvozni oddelek morajo zagotavljati za vse agregate dovolj naročil, in sicer taka, ki prinašajo akumulacijo. Zagotoviti je treba bolj plansko, kvalitetno in tekoče vzdrževanje proizvodnih naprav. Tudi politika OD delavcev naj bo stimulaturna in je treba poskušati obdržati realno vrednost OD.

DS je dal soglasje k osnutku pogodbe o investicijskem vlaganju v Železarno Štore iz skupnih sredstev slovenskih železarn.

Leskošek Franc

nom in organizacijam, ki se ukvarjajo z vprašanji cestnega prometa, ukrepe za izboljšanje njene varnosti.

Naloge občinskih in medobčinskih svetov za preventivo in vzgojo v cestnem prometu so določene v skladu s citiranimi nalogami sveta SR Slovenije za preventivo in vzgojo v cestnem prometu. S tem so delno prikazani subjektivni in objektivni vzroki prometnih nesreč, katere lahko v veliki meri sami odpravimo, ter sestav in naloge od republiškega do občinskih svetov za preventivo in vzgojo v cestnem prometu.

Rudi Blatnik

OMEJITEV HITROSTI NA JAVNIH CESTAH SR SLOVENIJE

Verjetno vse voznike motornih vozil zanima, kako je sedaj z omejitvijo hitrosti, o kateri je veliko govora in pisanja prek javnega obveščanja. Po zakonu o varnosti cestnega prometa je republiški sekretar za notranje zadeve med drugim pooblaščen, da lahko predpiše omejitev hitrosti vožnje za posamezne vrste vozil ali za vsa vozila na določenih cestah ali delih cest, če je to potrebno za varnost prometa. Do uveljavitve zakona o prekrških (Uradni list SRS, št. 7-31/73) je lahko predpisal zoper kršitelje take odredbe tudi kazni. Ker je ta zakon o prekrških odvzel upravnemu organu pravico, da s svojim predpisom, npr. omejitvijo hitrosti, predpiše tudi kazni za prekršek, je bilo nujno, da se je spremenil in dopolnil tudi zakon o prekrških, ki sedaj predpisuje, da se z denarno kaznijo 100 dinarjev kaznuje za prekršek, kdor vozi v nasprotju s predpisi o največji dovoljeni hitrosti, tj. 100 km na uro.

Torej na podlagi zakona o varnosti cestnega prometa je republiški sekretar za notranje zadeve izdal odredbo o omejitvi hitrosti vožnje na javnih cestah v SR Sloveniji. Tako je sedaj na magistralnih in regionalnih cestah omejitve 100 km na uro ter na lokalnih cestah 80 km na uro. Na avtomobilski cesti Vrhnika-Postojna pa hitrost vožnje ni omejena.

Seveda pa ostanejo še naprej v veljavi omejitve hitrosti vožnje na delih cest, ki potekajo skozi naselja, ter hitrosti, ki so s posebnimi predpisi določene za avtobuse, tovorna motorna vozila s priklopnimi vozili ali brez njih. Ta odredba je začela veljati 30. 10. 1973 in velja do 30. 10. 1974. Kasneje pa bo to urejala zakonodaja.

Občane ravenske občine pa verjetno najbolj zanima, kako je s cestami, ki vežejo našo občino z drugimi občinami. 100 km na uro lahko vozimo na magistralnih in regionalnih cestah, katere lahko ločimo po številkah cest, in sicer magistralne ceste imajo številke od 1 do 7, regionalne pa od 300 do 400. Na vseh ostalih cestah lahko vozimo 80 km na uro, seveda pa pri tem moramo upoštevati omejitve hitrosti, katere so označene z znaki za posebne odredbe.

Naj navedem nekaj magistralnih regionalnih cest, po katerih se precej vozimo.

Magistralne ceste:

Vič—Dravograd—Maribor—Ptuj—Ormož
Maribor—Slovenska Bistrica—Celje—Ljubljana

Ljubljana—Novo mesto
Ljubljana—Kranj—Jesenice
Ljubljana—Vrhnika

Vrhnika—Postojna (avtomobilska cesta — ni omejitve)

Regionalne ceste:

Ravne—Prevalje—Mežica—Črna
Ravne—Dravograd—Slovenj Gradec—Velenje—Šoštanj

Za lažjo orientacijo vam dostavljam načrt oštevilčenih cest v SR Sloveniji, s katerega boste lahko določili vrsto ceste oziroma prilagodili hitrost vožnje.

Glede potrebe po omejitvi hitrosti na naših cestah se je predhodno že veliko razpravljalo na različnih nivojih. Saj gre za občuten porast prometnih nesreč zaradi neprimerne hitrosti na cestah, pri čemer so tudi posledice občutne. S to omejitvijo pa smo skoraj prepričani, da se bo število prometnih nesreč zmanjšalo.

Najverjetneje varnostni pasovi

Svet SR Slovenije za preventivo in varnost v cestnem prometu sodeluje v akciji v zvezi z novim zakonom o varnosti prometa, v mednarodni akciji »varnostni pas«.

Statistični podatki kažejo, da je veliko varnejša vožnja voznikov motornih vozil z uporabo varnostnega pasu, predvsem pri avtomobilskem trčenju. Na petdnevni konferenci v Zürichu so strokovnjaki osmih držav članic razpravljali o tem, da bi bilo treba obvezno vpeljati varnostne pasove pri avtomobilski vožnji. Zato so tudi podprli zahtevo, naj bi z zakonom predpisali obvezno uporabo teh pasov v prometu. Tako lahko kmalu pričakuje-

Magistralne in regionalne ceste v SR Sloveniji

mo zakon o obvezni uporabi varnostnega pasu.

V zvezi s koncentracijo alkohola, ki ga lahko imajo vozniki motornih vozil v krvi, pa za sedaj še ni rešeno to vprašanje. Torej velja še naprej za poklicne voznike 0,0 promila, za voznike amaterje pa 0,5 promil. Kmalu pa bo izšel tudi zakon, ki bo točneje določal količino alkohola, ki ga lahko ima voznik motornega vozila.

Rudi Blatnik

STROKOVNA POSVETOVANJA IN RAZISKAVE

POSVETOVANJE O PROBLEMATIKI ORODNIH JEKEL

V času od 13. do 15. novembra 1973 je Metalburo iz Zagreba v sodelovanju z Železarno Ravne v okviru akcijskega programa za »Leto kakovosti« organiziral omenjeno posvetovanje v Domu železarjev na Ravnah. Program posvetovanja je bil razdeljen na dva dela. Prva dva dni smo obdelali široko področje metodike preiskav posameznih vrst orodnih jekel in kriterije za pravilno izbiro orodnih jekel glede na njegove lastnosti v splošnem. Tretji dan smo posvetili informacijam in širši debati o izbiri orodnih jekel za izdelavo orodij na ožjih specifičnih področjih uporabe. Razpravljali smo tudi o današnjem stanju in perspektivah orodnih jekel v litem stanju.

Ze dolgo je poznano, da naše potrošnike zelo teži problematika preizkušanja lastnosti orodnih jekel in da je na tem področju precej nesporazumov. Večkrat želijo potrošniki naših jekel poslati svoje strokovnjake k nam na prakso, predvsem v laboratorije. Tak način normalno delo zelo moti, doseženi uspeh pa je glede na vloženi trud razmeroma majhen. Precej naših strokovnjakov bi morali angažirati za nekaj posameznikov, če jih sprejmemo na prakso, pa še naknadno nato želijo najrazličnejše informacije in dokumentacijo. Zato smo se že pred leti odločili za bolj organiziran način posredovanja informacij in dokumentacije. Organizacijo posvetovanja smo prepustili za to specializiranemu podjetju Metalburo iz Zagreba, kateremu je bila poverjena tudi izdelava celotne dokumentacije jugoslovanske tipizacije orodnih jekel. Tako ima to podjetje najboljši pregled nad potrošniki orodnih jekel. To podjetje je tudi specializirano za izdajanje ustreznih publikacij in strokovno-tehničnih informacij.

Doslej so bili še vedno seminarji v organizaciji Metalburo — Železarna Ravne dobro organizirani in tudi v našem interesu izredno uspešni. Novembrsko posvetovanje pa je bilo

nekako na najvišji strokovni višini. Med 55 udeleženci iz 28 podjetij, dveh fakultet (Beograd in Ljubljana) ter višje tehnične šole iz Novega Sada so bili kar štirje doktorji in več kot polovica diplomiranih inženirjev. Precej je bilo vodij laboratorijev in šefov kontrol, tako da so strokovne informacije prišle v prave roke. Naši sodelavci iz službe MR so udeležence posvetovanja seznanili z možnostmi Železarne Ravne pri specialnih preiskavah in raziskavah orodnih jekel. Razjasnili so mnogo problemov o metodah, ki so primerne za posamezne vrste orodnih jekel, še prav posebnega pomena pa je pravilna in utemeljena izbira orodnih jekel za določene namene.

Zaključne debate so nas v precejšnji meri prepričale, da smo na posvetovanju dokaj razčistili probleme preizkušanja orodnih jekel, ugotovili, kaj se izplača in kaj se ne izplača preizkušati pri posameznih vrstah orodnih jekel glede na to, kaj od njih pričakujemo. Naš glavni namen pa je bil v tem, da bi naše potrošnike prepričali, da ne bi postavljali v svojih tehničnih pogojih zahtev, o katerih ne bi bili prepričani, da so res potrebne in utemeljene.

Precej živa debata je bila tudi v zvezi s problemi tipizacije orodnih jekel v Jugoslaviji.

Jože Rodič, dipl. inž.

NOVE KNJIGE V STROKOVNI KNJIŽNICI

- 5324 Sokolić M., Določitev toplotne obdelave za vzmetno jeklo 1973.
5325 Dokić M., Saobračajna politika SFRJ 1973.
5326 Orr C. H., Computers in Analytical Chemistry 1970.

- 3587/305 Skarbinski M., Konstruiranje ulitih delov 1973.
5208 Handbuch der Normung 2. 1972.
5327 Ivčić M., Zaštita na radu I, II. 1972.
5328 Majević M., Stimulativna raspodela ličnih dohodaka 1973.
5329 Hlebanja J., Čelni zobniki. Tabele funkcijskih vrednosti za proračun 1972.
5330 Hlebanja J., Čelni zobniki. Teorija, preračun in konstrukcija 1972.
5331 Jähnič W., Metallographie der Gusslegierungen 1971.
5332 Schwarzenbach G., Die komplexometrische Titration 1965.
5333 Neuzzeitliche Verfahren der Werkstoffprüfung 1973.
5334 Sagel K., Tabellen zur Röntgen Emissions und Absorptionsanalyse 1959.
5335 Stahlfehleratlas 1971.
5336 Müller W., Theorie der elastischen Verformung 1959.
5337 Mainka J., Härtereitechnisches Fachwissen 1973.
5338 Pasternak M., Fachkunde für Formen und Giesser 1972.
5339 Starčević D., Proračun investicije — teorija i praksa 1973.
5340 Kamp A. W., NC Maschinen Fachwörter und Definitionen 1970.
5341 Gentsch G., Blechbearbeitung — Ausschneiden und Trennen, Scheren und Pressen 1971.
5342 König W., Spezifische Schnittkraftwerte für die Zerspanung metallischer Werkstoffe 1973.
5343 Müller R. O., Spektrochemische Analysen mit Röntgenfluoreszenz 1967.
5344 Kund J., Optimierung des Arbeitskräfteinsatzes in der Instandhaltung 1970.
3587/306 Prešeren A., Geneza vključkov — primerjava med lito in valjano strukturo 1973.
5303 Maynard H. B., Industrijski inženjering 1973. 2.
5345 Skoblo C. Ja., Slitki dlja krupnih pokovok 1973.
5346 Jenkins R., Practical X — Ray Spectrometry 1972.

Dr. Franc Sušnik - 75 let

Novembra je ravnatelj ravske študijske knjižnice dr. Franc Sušnik dopolnil 75 let. Jubilej je praznoval v krogu prijateljev od blizu in daleč skromno, kakor je ostal skromen ob vseh svojih življenjskih uspehih.

Zdaj, ko smo se že davno navadili dejstva, da je na Ravnah gimnazija, ki vsako leto odpira vrata desetnam maturantov k univerzi, snažnim duhovnim poklicem in boljsem kruhu, ko tudi brez študijske knjižnice ne bi znali več biti, ko so vklesane v granit in odlite v bron vse besede padlim v spomin in živim v opomin, morda laže kot kdaj koli prej pregledamo vrednost in pomen vsega, kar je dr. Sušnik dal trajnega svojim Koroščem.

Kakor pri narodnih pesmih, starih bajanjih in rekah nikoli nimamo v zavesti njihovih tvorcev, ampak jih sprejemamo po njihovi lepoti in globini kot sestavni del svoje duhovnosti in kulture, tako nepodpisane Sušnikove stvaritve živijo in žarčijo svoje poslanstvo brez prestanka ter postajajo last vseh. On pa ostaja sredi njih snovalec novih humanih dobrin, razlagalec preteklih narodnih usod in svetovalec poti kulture v našem času.

Zato vodijo poti mnogih k njemu na grad in kdo, ki misli, da mu mlajši funkcionarji kulture delajo krivico, požuga, da bo šel k Sušniku. Pa drugi pride, ki za veliko slovesnost ne ve svečanih besed. Iz ljubljanskih inštitutov, s televizije in iz bajt pridejo ter so vsi enako toplo sprejeti, vsi deležni globoke življenjske modrosti.

Dosegel je marsikatero počastitve in priznanja, a mu ni bilo do njih. Namesto kariere ali velikomestne kulturniške sinekure je že na začetku izbral svojo Koroško ter ji ostaja zvest v nenehnem razdajanju samega sebe.

Mnoge knjige z leti umrejo na prašnih policah, modrost in dobrota pa ne moreta umreti. Še mnogo zdravih let, dr. Sušnik!

Marjan Kolar

Kar ne korenini v naši zemlji, mi ni vseč

Pogovor z Matevžem Hacetom

Poleg drugih slovenskih pisateljev, ki so se mudili na Ravnah 26. in 27. oktobra 1973, nas je obiskal tudi znani slovenski pisatelj iz Notranjske — Matevž Hace. Ponudila se nam je čudovita priložnost, da o tem človeku, ki je na tako topel način opisal našega preprostega človeka v svojih delih, zvedemo še kaj več, zato smo ga prosili za pogovor.

Ko sem se zazrla v tega srednje velikega, čokatega moža s popolnoma belo glavo, ki nehotе vzbujala spoštovanje, sem skorajda pozabila na vsa vprašanja, ki sem mu jih želela postaviti. Šele njegov prijazen nasmeh me je zopet toliko opogumil, da sem končno le začela.

»Med vojsko ste se kot politkomisar XIV. divizije precej dolgo borili na Koroškem. Kakšni občutki se v vas porajajo, ko se zdaj, v mirnem času, zopet vračate v te kraje?«

Za trenutek se je zazrl nekam čez mizo, potem pa počasi prikimal in začel govoriti v značilnem notranjskem narečju:

»Veliko se je spremenilo od tistih časov, ko smo v koroških hribih, kadar ni bilo borbe, plesali cele noči. Industrija se tu zdaj zelo naglo razvija, kmetijstvo pa izumira. Takrat so bili hlevi še polni živine in vsepovsod je bilo opaziti patriarhalnost, zdaj pa tega ni več. Do leta 1955 je še bilo, zadnjih 18 let pa mladina nima srca in duše pri zemlji, tako bo počasi vse zapuščeno.«

Pripovedoval je še o tistih vojnih časih, ki jih je preživel skupaj s Korošci, in rad se jih spominja.

»Vidva s Prežihom sta oba poznala Korošce. Ali ste vi gledali nanje drugače kot Prežih?«

»Koroško sem gledal z očmi Notranjca. Poznal sem jo, ko sem bral Preglja in Meška. Bolj sem spoznal ljudi šele potem, med vojno. Prežih je bil pa dejansko zaljubljen v Koroško, v zemljo, v delo na kmetiji.«

Hace ni pozabil povedati, da je po vojski dostikrat prenočeval pri Prežihu in kako zelo so bili gostoljubni.

»Vi in Prežih sta zrasla na približno enakih tleh: delo v gozdu, delo na polju, na kmetiji. Kako ste pa vi preživeli svoja mlada leta?«

Preden je spregovoril, je bilo videti, da se mu njegov izredno dobri spomin vrača za leta in leta nazaj, še v zgodnjo otroško dobo.

»Bil sem star 11 let, ko so me dali nekemu kmetu služiti za pastirja. Zmeraj sem moral delati, ali na polju, na žagi ali v gozdu. V mojem kraju so ljudje po službi balinali ali pa kvartali. Za take stvari nisem nikoli imel časa. Do zemlje imam še zmeraj tak odnos kot pred vojno. Razlika med odnosom do dela pri kmetu in delavcu je v grobem ta, da delavec gleda na uro, kmet pa na vreme. Delavec si ne more pri delu veliko pomagati s srcem, dela

bolj z razumom, kmet je pa poleg tega še z vsem srcem prižen na zemljo.«

»Vaši politični in književni prvenci so se pojavili v časopisih že leta 1937. Kako se je vse to vaše delo začelo?«

»Začel sem pisati leta 1937 v Franciji. Članke sem pošiljal v 'Tabor', 'Delavski list' in druge. To je bilo bolj ali manj novinarsko delo. Potem sem po vrnitvi iz Francije pisal o življenju kmetov, tudi to je bilo tako novinarsko pisanje.«

»Kakšna je pot od dopisnika do pisatelja? Ali mislite, da bi se razvili v pisatelja tudi, če bi ne bilo vojne?«

»Imel sem željo, da bi napisal samo toliko kot pokojni dr. Hinko Dolenc, ki je živel na Notranjskem 12 let, napisal pa je tri ali štiri črtice. Če bi ne bilo partizanstva in revolucije, se gotovo ne bi razvil v pisatelja.«

»Ali so vas vojne grozote tako pretresle, da so vam iz njih začele nastajati literarne zgodbe?«

»Od leta 1942 pa do konca vojne sem se udeležil približno 162 borb. Takrat je bilo res hudo, vseeno pa sem se na dolgih pohodih le malokdaj zares utrudil, ker sem bil vajen trdnega dela. Kot komisar sem moral borcem dajati moralno podporo, jim vedno pomagati, kolikor sem mogel. Pisal sem partizanski dnevnik, iz katerega so potem nastali Komisarjevi zapiski.«

»Je bila potrebna kakšna posebna vzpodbuda, da so izšli 'Komisarjevi zapiski'?«

»Imel sem v načrtu, da bi jih kdaj kasneje izdal. Nekateri slovenski pisatelji pa so me takrat nagovarjali, naj jim prinesem material, pa bodo oni pisali.«

Hace je tudi imenoval tiste pisatelje, vendar je dejal, naj tega raje ne zapišem, in nadaljeval:

»Prežih pa mi je rekel: 'Kar si doživel v revoluciji, kar piši, sam napiši, ni treba nikomur nič praviti!' Tako sem dobil voljo in vztrajal pri pisanju. Nekateri so mislili, da me bodo literarno uničili, ker sem bil pri nekaterih opisih preveč odkrit, pa sem si rekel, da me ne bodo, da se jim ne dam. Zdaj me ne prizadene nobena negativna kritika več. Prežih je o kritiki dejal: 'Bolje je, če ti kakšno knjigo raztrgajo, kot da jo sploh zatajijo.«

Pogovor, ki je bil v začetku nekam zadržan, je zdaj tekel že čisto sproščeno. Tako je Matevž Hace povedal tudi kaj takega, za kar je malo zatem dejal: »Tega pa ni treba zapisati,« ali pa: »Tega pa nikar ne zapišite!«

»Ali ste literarno že izčrpali vse vojne doživljaje ali pa jih je še kaj ostalo in jih name ravate obdelati?«

»Da, cel kup stvari je še, nameravam jih obdelati in izdati v obliki črtic.«

Da ne pade prehitro

Foto: F. Kamnik II

KULTURNA KRONIKA

Razstavní program likovnega salona

Adaptacija ravenskega likovnega salona se je nekoliko zavlekla, zato se je začela naša razstavná sezona letos izjemno pozno — šele decembra, in bo torej tudi program ustrezno srajšán. Glede na težko finančno stanje v ravenski kulturni skupnosti, v kateri se sredstva po sprejetem ključu že nekaj let delijo po dejavnostih, likovna dejavnost pa je doslej prejemale le po 15.000—20.000 dinarjev letno, je svet likovnega salona sprejel minimalni razstavní načrt, čeprav ob sprejemu tudi še ni bilo jasno, kako ga bo finančno lahko realiziral. Po tem načrtu bodo v posameznih mesecih naslednje razstave:

decembra slikarska kolonija Ravne 73, januarja Bogdan Čobal — Vladimir Potočnik, februarja Franc Boštjan — Oton Polak ali Tošo Primožič, marca Karel Zelenko, aprila Nikolaj Omersa, maja otroške risbe, junija stalna zbirka likovnega salona.

Ker bodo razstave odprte večinoma samo po 14 dni, je seveda možno, da bo ta spored še dopolnjen s kakšnim avtorjem ali skupino, saj ne bo vprašanje prostor, ampak denar.

Slikarska kolonija Ravne 73

Razstava letošnje slikarske kolonije kaže precejšnjo pestrost, saj so v njej tako generacijsko kot nazorsko zastopani različni predstavniki. Glavnino vendarle predstavlja tisti tip slikarstva, ki lahko ima ob bolj poglobljenih razpravah različne oznake, ki pa ga družim pod skupnim imenom modernizirani realizem v močno osebni enačici, in ki ga na ravenski razstavi zastopajo po vrsti Cesar, Danč, Gorjup, Kores, Lugarič in Mayer. Realizem pravim zato, ker slike teh slikarjev prikazujejo izseke iz resničnega življenja, ker so na njih objekti podani v organskih zvezah in razmerjih, ker, skratka, nobena stvar ni toliko preinterpretirana, da bi služila slikarju samo kot pobuda za popolnoma svobodno lastno obdelavo.

Še bolj jaseen postane pojem individualnega modernega realizma ob platnih Ewe Wasikiewicz-Wolnicke, ki je simbolično prepletla spoznavne koroške motive (tovarna, Kotlje) s ponavljajočo se žensko postavo ter s tem in le z dvema, tremi uporabljenimi barvami dosegla učinek osebne izpovedi.

Hace gre rad med ljudi, da ga ljudje vidijo, kakšen je. Pravi, da bi pisatelji morali med ljudi in jim kaj svojega prebrati.

Nisem si mogla kaj, da ga za konec ne bi vprašala, ali kaj zasleduje, kako pišejo danes mladi.

»Mladi gledajo na starejše skozi svoje oči. To, kar oni pišejo zdaj, so Francozi pisali že pred leti. Kar ni slovensko, kar ne korenini v naši zemlji, to mi ni všeč. Jaz pišem za slovenski narod, za preproste ljudi. V svojih delih sem posvetil vso pozornost navadnim borcem, preprostemu človeku, tistim, ki so nosili na svojih plečih revolucijo in vse trpljenje NOB.«

Zlatka Strgar

Dosledno abstraktna sta Marijan Tršar in Andrej Grošelj, ki jima je pokrajina z značilno linijo ali obliko le inspiracija za ustvarjanje. Pri Tršarju gre za nadaljevanje njegovega načina slikanja, pri Grošlju za iskanje lastnega izraza v enem od materialov, ki jih uporablja.

Je pa popolnoma razumljivo, da so veliko bolj ugajale naprimer slike Mayerja, Lugariča, Koresa, Gorjupa, Danča in Cesarja, ker so v njih gledalci spet enkrat prepoznali svojo lastno pokrajino, gledano skozi oči umetnikov in preustvarjeno na osebni način. Vsekakor pa je prevladalo mnenje, da je imel organizator kolonije srečno roko pri izboru slikarjev, saj je razstava lep kulturni dogodek za naš kraj.

Dogovarjanje o novem načinu financiranja kulture

Težko je sicer napovedati, kdaj bo dosegel val razprav o novem načinu financiranja kulture naš konec, vsekakor pa najbrž kar kmalu, saj menda z novim letom dosednji zakon ne bo več veljal, pa tudi ustavne spremembe bodo resno posegle vmes. Kakor marsikje drugje, bodo tudi na področju kulture samoupravni dogovori in sporazumi nadomestili dosedanje proračunske in druge avtomatizme.

Stvari pa najbrž ne bodo niti preproste niti lahke, ker naj bi se po prvih informacijah denar za kulturo v prihodnje stekal iz določenih desetink odstotka od bruto osebnih dohodkov. Od vsega denarja pa, ki se bo tako zbral v temeljni kulturni skupnosti, bo (po novem dogovoru) treba odvesti dogovorjen znesek (ali odstotek) republiški kulturni skupnosti.

To pomeni, da bodo morali tako domači kot republiški kulturniki priti pred delovne kolektive z zelo jasnimi in utemeljenimi programi svoje dejavnosti in da jih bodo morali vsak hip tudi dobro zagovar-

jati, da bodo ustrezni organi samoupravljanja izglasovali denar zanje.

Enako, kakor že za telesno kulturo, bo mo tudi za kulturo objavili takšne programe, da bodo člani delovne skupnosti pravi čas seznanjeni z njimi.

Marjan Kolar

VRES SNEMAL TELEVIZIJSKO ODDAJO

Konec letošnjega oktobra se je pri nas mudila TV ekipa iz Ljubljane. Redakcija glasbenih oddaj NAŠI ZBORI se je odločila na podlagi tonskih posnetkov našega zbora posneti TV oddajo o VRESU. To je vsekakor veliko priznanje našemu zboru. TV ekipa z redaktorico Bačo Šramlovo in režiserjem Stanetom Škodlarjem je ob spremni besedi inž. Mitje Šipka in vresovci tri dni snemala od Kotelja do Tople. Od desetih pesmi, ki jih bo zbor predstavil gledalcem TV, bo tekel komentar o naših ljudeh, kulturi in gospodarstvu.

Sončno vreme, lepa jesenska pokrajina in dobra štimunga, ki je vladala vse dni snemanja med nami, je omogočila ekipi pripravo prirske oddaje o našem zboru in naših krajih. Oddaja, ki so jo posneli v barvah, bo na sporedu v februarju prihodnjega leta.

SEMINAR ZA ZBOROVODJE

OKZPO Ravne na Koroškem je 9. in 10. novembra 1973 organizirala dvodnevni seminar za zborovodje in pevce naše občine. Prof. Lojze Lebič, profesor dirigiranja na pedagoški glasbeni akademiji v Ljubljani, in Borut Loparnik, muzikolog in glasbeni urednik Radia Ljubljana, sta predavala zborovodjem in pevcem o izbiri in sestavi koncertnih sporedov, o priredbah ljudskih pesmi, o sodobnih tendencah v vokalni glasbi, o osnovah dirigiranja, dajala sta napotke zborovodjem o pripravi in študiju partiture. Vse to njuno podajanje pa je bilo spremljano s poudarkom na čim več-

O delovanju ansambla Zvonka Ortana s Prevalj slika vse pove

Foto: F. Kamnik

jem praktičnem delu — ob poslušanju in komentiranju tonskih posnetkov, na praktičnem delu z zborom, saj je prof. Lebič imel dve vaji z zborom VRES. Zborovodje so spraševali predavatelja za praktične rešitve problemov ob delu z zborom in ob študiju programa, in na vprašanja dobivali tehtne odgovore.

Že dolgo smo si želeli seminarja. Res je, da RZKPO v Ljubljani organizira vsakoletne seminarje, zadnji dve leti v Velenju in Mariboru, toda programi teh seminarjev ne ustrezajo našim željam, potrebam in nivoju. Tokrat pa sta predavatelja, ki sta odlična poznavalca zborovske problematike, postregla poslušalcem s temami, ki smo si jih želeli sami.

Udeležba zborovodij na seminarju je bila skorajda polnoštevilna, pridružile so se tudi učiteljice glasbenega pouka na osnovnih šolah in pevci naših zborov. Še posebej velik je bil obisk pevcev na prvi pevski vaji, ki jo je imel prof. Lebič z Vresom. Na tej vaji je namreč praktično prikazal vse mogoče tehnične vaje za upevanje zbora, brez katerih si danes ne moremo več predstavljati resnega dela v zborih, prikazal je način korepeticije in obdelave pesmi.

Ob zaključku seminarja smo bili najbolj zadovoljni zborovodje. Pevci sami pa so imeli možnost spoznati nujnost glasovne in splošne glasbene izobrazbe pri zborovskem petju. Prepričani smo, da se sadovi tega dvodnevnega razgovora morajo poznati pri nadaljnjem delu naših zborov — v programski usmeritvi zborov, v načinu dela in končno pri kvalitetni rasti.

Obema predavateljema iskrena hvala. Zahvaljujemo se tudi OZKPO Ravne, ki je seminar organizirala, istočasno pa naj izrazimo še željo po ponovnih srečanjih na takšnih seminarjih.

Upajmo, da se bosta predavatelja še rada odzvala našemu vabilu in nam pomagala pri našem delu. Še posebej naj to velja za našega rojaka — Lebičevega Lojzija s Prevalj.

Jožko Kert

LIRA V GOSTEH NA PREVALJAH

V petek, 16. novembra je na povabilo DPD Svobode in njenega zbora gostoval na Prevaljah moški pevski zbor LIRA iz Kamnika. Zbor, ki je lani praznoval 90. obletnico delovanja in je najstarejši zbor na Slovenskem, vodi prof. Samo Vremšak. Ta kvalitetni zbor je leta 1965 dosegel na mednarodnem tekmovanju zborov v Arezu v Italiji drugo mesto, v zadnjih dveh letih pa so pevci osvojili prvo mesto na tekmovanju pevskih zborov, ki ga je organiziral Radio Ljubljana.

Liraši so se tokrat predstavili našim poslušalcem s stilnim koncertom slovenske ljudske pesmi v priredbah Franceta Marolta. Prepevali so nam ljudske pesmi slovenskih pokrajin: Primorske z Goriško, Gorenjske, Prekmurja, Koroške in Dolenjske. Stilnost programa je nudila poslušalcem, da so spoznali pestrost, lepoto in muzikalnost slovenske ljudske pesmi in ob tem veličino Maroltove osebnosti: velik pomen Franceta Marolta pri zbiranju ljudskega blaga in ohranjanju teh kulturnih vrednot. Samo pri Maroltu si lahko naši zbori privoščijo sestavo koncertnih sporedov zgolj iz ljudskih pesmi, le njegovi zapisi, priredbe in zborovske obdelave ljudskih pesmi so sposobne tega. In LIRA je tokrat segla po tej zakladnici.

Poslušalci so z velikim navdušenjem spremljali petje gostujočih pevcev. Ob tem pa smo se zavedali, da je zbor sposoben odpeti tudi mnogo težji koncertni program, kot so ga nam tokrat predstavili in da s tem programom ni

imel možnosti predstavitev celotne sposobnosti.

Koncertni večer je bila dobra poživitve mrtve jesenske sezone. Domače skupine v tem času še ne nastopajo. Poslušalcem in posebej še našim pevcem pa je bila s tem nastopom dana tudi možnost primerjave med petjem nastopajočih in petjem naših zborov.

ŠPORTNE VESTI

Čestitamo!

Vsi fužinarji smo lahko ponosni na naše športno društvo, saj je med tistimi redkimi, ki so za svoje delovne in tekmovalne uspehe dobili najvišje slovensko telesnokulturno priznanje — Bloudkovo nagrado. Za ravenski šport pa to letos ni bilo edino priznanje. Med dobitniki Bloudkovih plaket je tudi naš znan športni delavec Karel Fanedl. Obema, tako ŠD Fužinar kot Fanedlu za zasluženi priznanji naše iskrene čestitke!

Ceprav je delo ŠD Fužinarja in tudi Fanedla znano med našimi železarji in krajanji, še več, tudi med našimi občani in še daleč prek mej naše občine, je le prav, da vsaj na kratko o uspešni športni delovni dobi obeh nekaj zapišemo. Iz obrazložitve predloga za nagrado in plaketo, ki jo je podal medobčinski odbor občinskih zvez za telesno kulturo koroških občin, smo povzeli nekaj podatkov, s katerimi bomo osvežili prehojeno pot obeh slavljencev.

ŠD Fužinar je bilo ustanovljeno pred 25 leti, točneje 12. novembra 1948 in se je takrat imenovalo sindikalno športno društvo Fužinar ter je izšlo iz telesnovzgojnega društva, ki je bilo v takratnem Guštanju ustanovljeno takoj po vojni.

Sindikalno športno društvo, ki si je takoj nadelo ime svojih fužinarjev v železarni na Ravnah, je pri svojem delu — pri razvoju tekmovalnega športa in vzgoji mladih pokolenj uveljavilo tradicije predvojnega Sokola in tradicije NOB. V svojih vrstah je združilo predvsem delavce železarne in njihove svojce ter omogočilo tudi mladini, da se vključijo v delo društva. Tako kot železarna tudi športno društvo Fužinar ni ozko zapiralo svojih mej, ampak je široko odprlo vrata vsem, ki so v kraju samem, v bližnji in daljni okolici hoteli biti člani tega društva. Zato ni čudno, da se je v povojnih letih razvil v najmočnejše društvo v ravenski občini, koroški regiji in še daleč prek mej regije. Društvo se je in se še trudi, da pri vzgoji mladine ne bi zanemarjalo narodnostnega in patriotičnega momenta, kar je še posebej važno v obmejni občini.

V društvu delujejo panoge smučanje (alpsko in teki), odbojka, namizni tenis, plavanje, kegljanje, nogomet, roketi in šah (v zadnjih dveh letih je bil zelo agilen tudi karate klub). Poleg tega pa v društvu uspešno delujeta šoli za plavanje in smučarski tek.

Smučarski klub je v obeh panogah dejavnosti vsa leta po osvoboditvi dajal in še daje številne slovenske in državne reprezentante ter celo olimpijce in udeležence balkanskih in evropskih prvenstev, udeležence na tekmovanjih za pokal Kurrikala. Važno pri tem je, da je tako pri tekaškem športu stalno prisotna vsaj za jugoslovanske razmere visoka kvalitetna raven od časov Robača, Baučeta in Dretnika do sedaj nastajajočih reprezentantov Brajnika, Grosa in drugih.

Isto lahko trdimo tudi za alpsko smučanje, saj so alpski fužinarji od časov, ko so bili med najboljšimi Jugoslovani Kamnik, Harbold, Zagernik, Krista in Milka Fanedl, pa Drago in Tevževa ter drugi, pa do danes, ko najdemo v vrhu alpskega smučanja Ježevu, oba Hölzla, Potočnika, Celcerjevo, Stefanoviča, Rudičevu in druge, vedno bili prisotni tudi tam, kjer so se za prvo mesto delila priznanja in nagrade. Razumljivo je, da taki uspehi ne pridejo čez noč in niti sami od sebe, ampak da so plod dolgega, težkega in načrtnega dela. In to delo je resnično rodilo sadove. Našejeje samo osvojena prvenstva. Do sedaj jih je bilo skupaj 44 slovenskih, 60 državnih, eno balkansko in eno za pokal Kurrikala (od leta 1945 do vključno 1972), na olimpijskih igrah pa so nastopili Florijan Kotnik, Krista Fanedl, Stefan Robač, Mirko Bauček in Milan Dretnik!

Zbor VRES je z LIRO navezal prijateljske vezi in s tem možnost medsebojne izmenjave. Zadovoljstvo lirašev in poslušalcev nam daje upanje, da bomo zbor LIRA še kdaj slišali pri nas in da to njihovo prvo gostovanje na Koroškem ni bilo zadnje. Oba koncerta — mladinskega in večernega — je podprla tudi OZKPO Ravne na Koroškem. Jožko Kert

Odbojarski klub je s svojimi ekipami pionirjev, mladincev, mladink, članic in članov že vrsto let pojem odbojke na Slovenskem. To njegovo poslanstvo imo sicer tradicijo že izpred vojnih let, ki pa je prav zaživelo šele v društvu Fužinar. Ravenski odbojkarji so do konca leta 1972 osvojili 21 republiških naslovov in imeli v Urnautu državnega reprezentanta, ki je nastopil tudi na svetovnih prvenstvih. Odbojkarji Fužinarja (igrali so že dvakrat v I. zvezni ligi) že vrsto let predstavljajo pri članih, članicah, mladincih in mladinkah najštevilnejši in tudi najkvalitetnejši odbojarski kolektiv na Slovenskem.

Plavalni klub črpa svoje tekmovalce iz plavalne šole, ki je do nedavnega imela edinega profesionalnega trenerja v ŠD Fužinar. Načrtno delo mladih plavalcev daje zadnja leta odlične rezultate. Kljub temu da so rezultati znani, je le prav, da zapišemo, da so plavalci Fužinarja od leta 1945 pa do leta 1971 osvojili 33 republiških in tri državne naslove, samo v letu 1972 pa 50 republiških in 10 državnih naslovov, letos jih bo pa še več. PK Fužinar s šolo pa ne skrbi samo za tekmovalni naraščaj, ampak aktivno dela tudi pri odpravljanju plavalne nepismenosti. Močan sodniški kader je tudi tu sposoben organizirati zahtevna tekmovanja.

Kegljaški klub je s svojo dejavnostjo vključil v članstvo tudi starejše ljudi (kdaj bomo temu kolektivu omogočili spet redno delo in zgradili kegljišče?) na eni in mlade tekmovalce na drugi strani, kar je za razvoj te panoge bilo zelo pomembno. Na tekmovanjih so bili kegljavci do sedaj zelo uspešni pri mladincih, mladinkah in članicah. Osvojili so pet republiških in tri državna prvenstva. Najbolj svetli imeni ravenskega kegljanja pa sta prav gotovo Hafnerjeva in Mačičeva, ki sta nastopali tudi že na svetovnih prvenstvih.

Namizni tenis na Koroškem ni imel tradicije, vendar je postal priljubljena panoga v samostojnem klubu Fužinarja, kjer se je hitro razvila kvaliteta mladih tekmovalcev. Spomniti se je treba, da je nepozabni trojki Jamšek, Bauček, Grabner prvič v zgodovini slovenskega namiznega tenisa uspelo osvojiti državno prvenstvo. Tudi mladinke so bile vrsto let najboljše v državi. Namiznoteniški igralci in igralke Fužinarja so v letih 1945—1972 osvojili 19 republiških in 9 državnih naslovov, najbolj uspešna pa je bila Petračeva, ki je barve Jugoslavije zastopala tudi na svetovnem prvenstvu v Pragi.

Sahisti Fužinarja so večkrat presenetili z odločnimi zmagami, dipl. inž. Zunec pa je glas Raven ponesel po svetu, saj je v problemskem šahu sodeloval in tudi zmagal na več mednarodnih turnirjih, enkrat pa je uspel osvojiti celo svetovno prvenstvo.

V panogah rokomet in nogomet športniki Fužinarja sicer niso zabeležili vidnejših dosežkov, vendar pa s svojo široko razvejano dejavnostjo zlasti med mladino gojijo ljubezen do kolektivne igre in privabljajo na športna igrišča veliko število krajanov.

Karate je pomemben za SLO in treba ga bo ponovno obuditi. (Tega ni v obrazložitvi.) Pred leti je bil zelo obiskana in priljubljena panoga med mladino in tudi v tekmovalnem smislu je bil obetajoč, saj je že v tej mladi panogi romal republiški naslov na Ravne.

Ta kratki pregled po panogah je s tem končan. Zapisati še moramo nekaj zbranih podatkov. ŠD Fužinar združuje prek 470 aktivnih članov, ima 69 strokovnih delavcev in 162 funkcionarjev. V letih 1945—1972 je v vitrine tega društva prišlo 258 državnih in republiških naslovov!

In še nekaj moramo zapisati. Športno društvo Fužinar je zraslo z železarno in s krajem. Nobene pomembnejše prireditve ni, kjer ti tri-

je ne bi z roko v roki sodelovali, in zato prav nič ni čudno, da se številni funkcionarji in tekmovalci vedno znova zelo radi vračajo na naše koroške Ravne zaradi njihove prisrčnosti in domačnosti.

Težko je omeniti vse, zapisati je nemogoče, zato temu marljivemu in kvalitetnemu kolektivu, ki je veliko delal udarniško pri svojih objektih in še sedaj dela pri čiščenju prog, temu kolektivu, ki ima v svojih vrstah veliko funkcionarjev, ki povsem amatersko delajo že vrsto let in vsem tistim, imenovanim in neimenovanim tekmovalcem, ki so Fužinarja in Ravne naredili znana daleč po svetu, hvala, hvala za trud, hvala za delo in hvala za uspeh. Hvala pa tudi vsem, ki kakorkoli pomagajo temu kolektivu živeti, pa ustanovitelju, dolgoletnemu predsedniku in usmerjevalcu tega kolektiva Gregorju Klančniku in inž. Borštnerju, ki skupaj s svojimi sodelavci to društvo vodi že nad 10 let.

KAREL FANEDL se je rodil 1913. leta v Mariboru, na Ravne pa je prišel po vojni. Že kot deček se je začel aktivno ukvarjati s športom. Od leta 1930 je nastopal kot smučarski tekač in alpski tekmovalac najprej v Mariboru, pozneje pa tudi na Ravnah. Vendar je pri nas vedno bolj opuščal aktivno tekmovalništvo, saj ga je organizacijsko delo na področju smučanja in planinstva vedno bolj zaposlovalo. Bil je eden glavnih iniciatorjev za ustanovitev SD Fužinar, v katerem je potem sodeloval vrsto let kot član UO, bil je podpredsednik in predsednik smučarskega kluba. Vodil je tudi iniciativni odbor za ustanovitev planinskega društva Ravne in po ustanovitvi tega društva sodeloval v najvišjem vodstvu. Nista pa bila samo alpsko smučanje in planinstvo tisti dve panogi, ki sta Fanedla pritegnili. Bil je povsod tam, kjer je bila potrebna pomoč, kjer je bilo treba kaj narediti in organizirati. Leta 1951 je veliko pomagal pri ureditvi telovadnice v domu TVD Partizana, aktivno je delal na skakalnicah v Dobji vasi, čistil je smučarske proge, gradil in obnavljal je planinske postojanke, trasiral smučarske proge.

Že kot tekmovalac je zbiral okrog sebe mlajše tekmovalce in tako že zgodaj postal vadnik in kasneje tudi smučarski učitelj mlade smučarske generacije na Ravnah. Je zvezni sodnik za smučarske teke in alpske discipline in še danes je aktiven organizator v smučarskem športu.

Njegova družina je bila znana kot smučarska družina, saj so njegovi otroci Krista, Drago, Milka in Alojz pa tudi njegova žena Anica bili v najožjem jugoslovanskem smučarskem vrhu, vzgojil pa je tudi veliko drugih smučarjev in že v tisti dobi prispeval k spoznanju, da je tudi pri smučarskem športu treba delati vse leto, ne samo takrat, ko zapade sneg.

Fanedl je lansko leto uspešno končal tečaj za rekreatorje in dela kot strokovni sodelavec pri odboru za rekreacijo pri ObZTK. Tudi na tem področju je zelo prizadeven in je veliko pomagal pri gradnji TRIM stez na Koroškem.

Skleniti moramo ta kratki zapis bogatega in uspešnega športnega življenja in še zapisati, da je Fanedl živel in še živi življenje, ki je bilo, je in bo posvečeno športu.

In ali je naključje ali ne, res pa je le Fužinarju Bloudkova nagrada, nagrada za 25-letnico obstoja, Fanedlu pa plaketa za 60-letnico. Obema tudi za jubilej naše iskrene čestitke!

-er

NA IZLETU V LOGARSKI DOLINI

Kot smo si v obratu pnevmatičnih strojev že prej sestavili načrt naše ekskurzije ter izleta, smo ga tudi v celoti izvedli. Ob 6. uri zjutraj smo krenili izpred Železarne Ravne skozi Mežiško in Mislinjsko dolino do Velenja. Tu smo si ogledali tovarno gospodinjstvo opreme Gorenje, nakar smo pot nadaljevali v Logarsko dolino. Krenili smo do slapa Rinke, kjer so naši fotoamaterji preizkusili svoje znanje. Ob 12. uri smo se lačni in žejni vrnili v Planinski dom. Tam so nas postregli z imenitno zakusko in dobro kapljico.

Spomin z izleta

Ko smo si opomogli, smo začeli s tekmovalni. Prišel se je srdit boj za najboljšega strelca z zračno puško. Rezultati so pokazali izredne sposobnosti, kljub prisotnosti nekaj maliganov. Tudi odbojkarji so pokazali včasih več sposobnosti in požrtvovalnosti kot v marsikaterem klubu. Veliko zanimanje in želja po nogometu je tako razburila duhove, da so morale krave in konji odstopiti svoj prostor na travniku, dokler se vnema med igralci ni poglobila. Izredno pa so se vsi pripravljali na velik dvoboj — vlačenje vrvi. Ko so strogi sodniki uredili vse po predpisih in pravilih, se je borba začela. Bili pa smo razočarani, ker gasilci niso preračunali vzdržljivosti vrvi ter niso upoštevali moči naših kovinarjev. Toda kljub neprijetnosti se borba ni končala prej, dokler nismo dobili zmagovalca.

Utruženi smo si morali nato zopet nabrati moči v domu, da smo se lahko vrnili domov. Na Ravne smo prispeli ob 22. uri srečni in zadovoljni. Vsi smo si bili enotni, da je taka ekskurzija in izlet res nekaj, kar daje novih moči in elana za nadaljnje delo.

Rajko Ledinek

NAMIZNOTENIŠKE VESTI

S pričetkom šolskega leta se je pričela tudi nova namiznoteniška sezona 1973/74. Na žalost za NTK Fužinar ne bo tako kvalitetna kot prejšnja, ko je ženska vrsta sodelovala v enotni I. zvezni ligi, vendar pa ne bo nič manj pestra. Obilica tekmovalcev po koledarju Namiznoteniške zveze Slovenije zavezuje klub, da sprejeti program realizira. Pri tem pa moramo kljub temu biti razsodni, ker bi bilo res nesmotrno vključevati se v tekmovalništvo samo zato, ker so razpisana in sprejeta. Mogoče lahko zanemarimo trenutno vrednost — formo posameznega tekmovalca, nikakor pa ne smemo pozabljati na njegovo ali njeno perspektivo.

Vsa smotrnost (nesmotrnost) tekmovalnega sistema je povezana s precejšnjimi denarnimi sredstvi, ki pa jih je v sedanjem, neurejenem sistemu financiranja celotne športno-rekreacijske dejavnosti težko zagotoviti. Tega bi se morali zavedati vsaj vsi športni funkcionarji. V namiznoteniškem klubu Fužinar smo zato z navdušenjem sprejeli sklep plenuma Na-

miznoteniške zveze Slovenije (NTZS), da bo večina tekmovalcev v sezoni 1973/74 enodnevnih, kar v precejšnji meri poceni celotni tekmovalni sistem.

Če sedaj kronološko pregledamo in skušamo oceniti do 22. novembra realizirana tekmovalništva po posameznih kategorijah, si bomo lahko ustvarili sliko o perspektivi kluba v sedanjih situaciji, s sedaj razpoložljivimi kadri.

Pionirji

Pionirska vrsta, ki jo sestavljajo Šater Stojan, Bojan Leš, Bojan Pavič in Iztok Janežič, je z dosedanjimi rezultati, predvsem pa z borbenostjo in igro presenetila tudi najožje sodelavce v klubu. Na dosedanjih dveh že odigranih odprtih turnirjih so bili kot ekipa v Ljubljani peti in na Jesenicah osmi. V posamičnih razvrstitvah je bil v Ljubljani Leš peti, Janežič pa na Jesenicah 15 (med 62 sodelujočimi). Na prvem pozivnem turnirju za pionirje II. skupine, ki je bil v Mariboru, je bil Šater drugi, Leš peti, Janežič sedmi, Pavič pa deveti med 14 poklicanih. Med izjemne dosežke pionirske vrste je šteti tri zaporedne zmage nad vrstniki ZNTK Maribor, v prijateljskih dvobojih na Ravnah 6:3, v Mariboru 7:2 in ponovno na Ravnah 8:1, čeravno v nobenem dvoboju ni igral najboljši pionir ZNTK Maribor (1. ali 2. v Sloveniji), Darko Cajnkar. Pa vendar moramo vedeti, da je mariborska ekipa druga v Sloveniji in da jo sestavljajo trije igralci.

Pionirke

Pred začetkom sezone nismo računali, da bo naša plejada pionirk: Černovšek, Ačko, Sovič, Logar, Horvat, Prinčič, Hercog, Šavc, Trbižan, Arcet tako suvereno pričela sezono. Na prvem odprtem turnirju v Ljubljani je bil med ekipami takle vrstni red: 1. Fužinar I., 2. Fužinar II., 3. Fužinar III. V posamični konkurenci pa je bila prva Darja Černovšek Fužinar, 2. Miša Čadež Olimpija, tretja Kolarjeva (Ilirija). Med osmerico so se prebile še tri fužinarke 4. Sovič, 5. Logar, 7. Ačko.

Na drugem odprtem turnirju na Jesenicah pa je bil vrstni red ekip tak: 1. Fužinar I., 2. Ilirija, 3. Jesenice, Fužinar III. je bil četrti, Fužinar II. pa šesti.

Med posameznicami je ponovno zmagala naša Darja, ki je po zagrizenem boju v finalu premagala Čadežovo (Olimpija) z 2:1 (22:24, 21:18, 21:13). Tretja je bila Štrumbljeva (Jesenice), četrta pa Kolarjeva (Ilirija). Dobro so se uvrstile tudi: 5. Horvat, 6. Logar in 8. Sovič.

Na prvem pozivnem turnirju, ki je bil na Ravnah, je sodelovalo 10 pionirk domačega Fužinarja in 7 pionirk iz drugih krajev Slovenije. Prvo mesto je osvojila Darja Černov-

šek, druga je bila Jana Ačko, tretja pa Kolarjeva, Ilirija. Ostale naše so si izbojevale naslednje boljše uvrstitve: 4. Sovič, 5. Logar in 8. Horvat.

Z gotovostjo lahko trdimo, da take premoči, kot jo ima v letošnji sezoni vrsta ravenških pionirk v namiznem tenisu, že dolgo ni bilo zaslediti. Obrestujejo se skrbne priprave v Mozirju, vztrajnost in požrtvovalnost na treningih, predvsem pa strokovnost trenerja in tiha pomoč staršev.

Mladinci

Ta vrsta nima svoje starostne strukture in bodo tudi le na skupnih turnirjih za mladinsko ekipo nastopali pionirji. Tu je največja vrzel, vendar lahko že po dveh sezonah upamo na boljše.

Mladinke

Že prej afirmiranima Zvonki Štruc in Danici Režonja se bo z uspehom lahko priključila še Darja. Težko pa je pričakovati, da bi v tekoči sezoni lahko prehiteli NTK Triglav ali NTK Olimpijo, kar se je pokazalo že na prvem turnirju v Murski Soboti, ko je bila ekipa tretja, Zvonka pa v posamični konkurenci zelo dobra druga za Zakojčevu (Triglav) pred Novakovo (Triglav) in Kalanovo (Olimpija).

Uspeh bi bil, če bi nam uspelo osvojiti drugo mesto. V prihodnji sezoni bi potem lažje posegli po pokalu, ki ga ob zaključku vsake sezone podeli NTZS najboljši ekipi. Do sedaj je bil za te kategorije šele en pozivni turnir v Kranju. Zmagala je Langerholc (Ilirija) pred našo Štrucevo in Zakojčevu (Triglav). Danica je bila četrta, Darja pa peta, kar je večje presenečenje kot drugo mesto Zvonke. Za najboljšo posameznico v republiki se bodo v tej kategoriji, v sezoni 1973/74 potegovali: Kalan (Olimpija), Langerholc (Ilirija), Štruc (Fužinar), Zakojčič in Novak (Triglav).

Dejstvo je, da je ravno vadba te naše ekipe najbolj pomanjkljiva zaradi popoldanskega pouka (Štruc, Režonja) in oddaljenosti (Černovšek). Da se Darja vozi trenirat enkrat ali dvakrat tedensko iz Velenja na Ravne, je najbrž malokomu znano in da enkrat ali dvakrat sicer brez strokovnega nadzora vadi v Velenju. Za to je pa treba imeti voljo in srce.

Člani

O tem, da si je članska ekipa v sestavi Jamšek, Pandev, Maklin pod vodstvom Ludvika Bavčeta priborila pravico nastopa v I. slovenski ligi, smo že pred časom pisali. Ker je plenum NTZS odločil, da v ligi moramo nastopiti — članska vrsta sicer borbeno, vendar brez vidnejših rezultatov nastopa. Ker je prvi del lige že odigran, lahko postrežemo z rezultati: Kemičar 0:5, Kajuh 2:5, Ljubljana 1:5, Sobota 1:5, Gradis 4:5, pri čemer je prav zadnji dvoboj bil dramatičen in do zadnje partije neodločen.

Članice

Silva Petrač s kompletno ekipo mladink (Zvonko, Danico in Darjo) in neuničljivo fužinarico Eriko Lesnik so sicer izpadle iz zvezne lige, vendar so si na prvem delu ekipnega prvenstva SRS že skoraj zagotovile pravico nastopa na kvalifikacijah za povratek v visoko družbo. Tam bodo šele lahko pokazale vse, kar znajo. Silva je zaradi intenzivnega študija trenutno v avtu, vendar pa je tekoči študij več vreden kot pa nekaj nenadzorovanih treningov.

Prvi javni nastop v novi sezoni so imele Petračeva, Štruceva in Režonjeva v Mariboru kot reprezentanca Štajerske na troboju avstrijska Štajerska, Zelezna županija (Madžarska) in slovenska Štajerska, kar je bil pravzaprav mednarodni krst omenjene trojke. Kljub temu, da je za Štajersko (A) nastopila Wagnerjeva, udeleženka dveh svetovnih prvenstev, ki je tudi premagala vse tri naše igralkice (Petrač 2:1, Štruc 2:1, Režonja 2:0), je bila slovenska Štajerska zmagovalka troboja: Štajerska 5:3, Zelezna županija 5:1.

Na pozivnem turnirju članic I. skupine, ki je bil v Kranju, so se naše slabo odrezale, saj je bila Silva 8., Danica pa 10., to je zadnja. Zmagovalka je postala Martinčeva (Olimpija),

katero pa je kot edina premagala ravno naša Petračeva.

Na podobnem turnirju za članice II. skupine pa je ponovno presenetila Černovškova, ki je bila odlična druga, za Cvetkovo (Ilirija), medtem ko je bila Ačkova sedma.

Obilica tekmovalcev pa vsem odbornikom nalaga vsakodnevne skrbi in odgovornosti, ki jih plačujejo tekmovalci s svojimi rezultati. Odgovornost se že spreminja v strah, saj ni enostavno (posebno še v jesenski megli na poledeneli, zasneženi cesti) ob gostem prometu prevzeti odgovornost za varen prevoz. Ob kasko nezavarovanem avtomobilu pa lahko že sama materialna škoda pokvari vse, kar je lepega in dobrega prineslo uspešno tekmovalnje. O tem bo najbrž potrebno spregovoriti.

če

POKALNI TURNIR V POČASTITEV DNEVA REPUBLIKE

17. novembra 1973 je mladinski aktiv železarne Ravne organiziral četverboj mladinskih aktivov v odbojki. Sodelovale so naslednje ekipe: KKŠ Ljubljana, KKŠ Maribor, mladinski aktiv Reka in mladinski aktiv železarne Ravne. Ekipo mladinskega aktiva železarne Ravne so sestavljali: Gostenčnik, Zagernik, Kristan, Žibret, Brankovič, Torej, Skrubej, Mlačnik, Burjak in Metulj.

Organizatorji so vsaki gostujoči ekipi podelili kipec livarja s ponovco, igralcem pa značke ŽR. Tekme sta sodila Dominik Kos in Damijan Pogorevčnik.

Močna konkurenca je bila vzrok za napete in razburljive igre. Igralci KKŠ Maribor niso imeli sreče. Vedeli so tudi, da bo turnir kvaliteten in so se držali načela: važno je sodelovati, ne pa zmagati. Tretji je bil mladinski aktiv Reka. Fantje so se trudili, toda lahko bi rekli, da je bil to za njih slab dan. Niso pokazali vsega tistega, kar znajo, pohvaliti pa je treba igralca Branka Merkača in Leopolda Ranca. Drugo mesto so zasedli igralci KKŠ iz Ljubljane. Imeli so dobro sestavljeno ekipo, bili so požrtvovalni in pokazali so dobro igro.

Zmagovalci turnirja so bili igralci mladinskega aktiva železarne. Tekma med KKŠ Ljubljana in mladinci železarne je bila dobra. Obe ekipi sta pokazali kvalitetno odbojko, še posebej nekdanji igralci Fužinarja: Gostenčnik, Kristan, Žibert in drugi.

Za dobro organizacijo gre predvsem zahvala funkcionarjema tov. Dušanu Brankoviču in Marjanu Mlakarju ter vsem drugim, ki so na kakršenkoli način pripomogli k uspešni izvedbi turnirja.

M.

O ČEM SE POGOVARJAJO RAVENSKI GASILCI

Dne 14. novembra 1973 je bil sestanek gasilskega društva Ravne. Prisostvovali so mu tudi najstarejši člani društva, kot so Anžej, Bevc, Šteharik, Mezmar in še drugi.

Pomenili so se o svojem bodočem delu v zimskem času, da bi bila povezava med člani trdnejša kot prejšnja leta. Razprava je postala živahna, ko so obravnavali probleme vlečne službe ter razporeditev okolišev za raznašanje stenskih koledarjev občanom. Ob tej priložnosti prosi upravni odbor gasilskega društva vse prebivalce za razumevanje ob obisku naših članov na domovih. Obravnavali so tudi razširitev gasilskih prostorov ter pravice, ki bi pripadale društvu, za katere pa je žal večkrat prikrajšano.

Po končanem sestanku je predsednik društva izročil darilo najstarejšemu članu gasilskega društva Ravne tov. Francu Anžejju za 63-letno delo v tej organizaciji ter za njegov 90. rojstni dan in mu zaželel še mnogo zdravih let.

Gasilsko društvo mesto Ravne želi vsem občanom, delovnim organizacijam ter družbenopolitičnim skupnostim čim več poslovnih uspehov v letu 1974 z željo, da bi bila gasilska intervencija čim manj potrebna.

Vlado Mihin

FILATELIJA FILATELIJA FILATELIJA FILATELIJA FILA

FILATELIJA FILATELIJA FILATELIJA FILATELIJA FILA

DELO DRUŠTVA. Razdeljevanje znamk je že vrsto let najbolj pereč problem domala vseh slovenskih filatelističnih društev. Tudi naše društvo ni izjema. Z znamkami, ki smo jih dobivali od pošte, smo lahko le delno zadovoljili želje naših članov. Navadno pa je bilo znamk premalo, da bi dobil vsak vsaj eno serijo. Filatelisti smo to sprejemali z negodovanjem pa tudi hude krvi ni manjkalo. Ob takem pomanjkanju znamk se nismo zavzemali za povečanje števila članov, saj bi vsak nov filatelista problem le še povečal. Drug problem pa so bili zbiralci, ki so naročali znamke neposredno na pošti. Ta je ustregla vsem njihovim željam; seveda na škodo društva, ki je dobilo toliko serij manj. Ravenski filatelisti smo si že dalj časa prizadevali, da bi pošta uknila prodajo priložnostnih znamk. Vse bi naj dobilo filatelistično društvo, ki bi tako lahko ustreglo vsem svojim članom. Ravenska pošta je naš predlog z razumevanjem sprejela.

Jubilej gasilca 90-letnika Anžeja Franca

100 ŽENSK NA TRIGLAVU
2.9.73
 Organizirane proslave 11. — Tedeniška tribuna
 Zalogi: Filatelistični klub "Ljubljana"

100 ŽENSK NA TRIGLAVU
 075

P.N. _____
 INFORMATIVNI PTT VEŠTNIK
 TALHOTIČEVA 2
 MURSKO BEOGRAD

ZIGOSANO NA VRHU TRIGLAVA
 RH TRIGLAVA

Z oktobrom je prenehala s prodajo priložnostnih znamk. Odslej bo razdeljevalo naše priložnostne (ne frankovne) znamke le filatelistično društvo. Da ne bi oškodovali zbiralcev, ki so dobivali znamke na pošti, se je društvo obvezalo, da bo ustreglo njihovim željam, seveda enako kot vsem drugim članom. Vse, ki zbirate znamke, pa niste člani filatelističnega društva, vabimo da pridete med nas.

NE POZABITE, da se še vedno sestajamo vsak prvi torek po petnajstem v mesecu. Prihodnje srečanje bo v torek, 18. decembra ob 18. uri v šahovski sobi doma telesne kulture. Vabimo tudi vse, ki želijo postati člani filatelističnega društva.

ALBUMI. Društvo ima možnost dobiti albume po nekoliko nižjih cenah v mariborski knjigovoznici. Albumi so odlične kakovosti in treh različnih velikosti. Stanejo pa 52, 88 in 185 dinarjev. Na sestanku 18. 12. si jih lahko ogledate in jih naročite.

NAŠE ZNAMKE. V decembru bodo izšle prve tri znamke iz serije spomeniki revolucije. Na znamkah so spomeniki, ki obeležujejo važne dogodke iz NOV. Vsa serija ima 6 znamk. Na znamkah so upodobljeni: Sutjeska 10, Podgarič 20 in Kragujevac 50.

NAŠA NAJVIŠJA POŠTA. Ob letošnjem pohodu 100 žensk na Triglavu je delala na najvišjem vrhu Jugoslavije pošta 64284 — TRIGLAV. To je naša najvišja pošta. Kmalu, verjetno že prihodnjo pomlad, bo začela redno obratovati v eni izmed planinskih postojank pod Triglavom. Letos je bilo med obratovanjem triglavske pošte odposlanih 2000 navadnih in 45 priporočenih pošiljk. Z vrha Triglava je bil poslan tudi paket. V njem je bil 1 kg težak kamen.

MIK

PO PLANINSKI POTI PRIJATELJSTVA

Avgusta lanskega leta je bila na pobudo planincev treh obmejnih dežel svečano izročena v promet planinska transverzala, imenovana »pot prijateljstva«. S predhodnim posvetom in sporazumu so planinske organizacije iz obmejne Furlanije-Juljske Benečije »Club Alpino Italiano«, sosedne pokrajine Koroške »Österreichischer Alpenverein« in Slovenije »Planinska zveza Slovenije« z namenom, da se pri tem spoznajo sosedske dežele in njihov gorski svet, določile iz vsake pokrajine po 10 različnih vrhov, na katere se je treba povzpeti in jih obiskati. Izbrani so bili najvidnejši planinski vrhovi iz posameznih dežel, tako iz Slovenije, Juljske krajine in Koroške v Avstriji. Na vseh teh vrhovih so bile postavljene posebne skrinjice z žigi in vpisnimi knjigami. Za obiskovalce so bili izdani lični dnevniki v vseh treh jezikih, s točnimi označbami vrhov po zemljepisnih kartah.

Za obiskovanje teh vrhov je bilo zelo veliko zanimanja med planinci prav iz vseh treh obmejnih dežel. Med popotniki pa naletimo tudi na planince raznih drugih narodnosti. Ideja hoditi po planinski poti prijateljstva je prodrla tudi do naših zdomcev, pristaže pa je našla tudi med našimi izseljenci onkraj Atlantika.

Tudi med planinci našega železarskega kolektiva je planinska pot prijateljstva našla precej pripadnikov, saj so začeli že takoj v lanskem letu s pohodi in prav pridno nadaljevali v letošnjem letu. Nedeljo za nedeljo pa tudi v času dopustov so osvajali vrh za vrhom. Obiskovanje teh vrhov in hoja po poti prijateljstva je zelo mikavna in lepa. Povsod se srečujejo planinci raznih narodnosti in slojev, vendar jih vse povezuje med seboj resnična vez prijateljstva. Kako prijeten je občutek, ko

srečaš planinca iz Benečije na Triglavu, zopet Avstrijca na Montažu in Slovenca na Grossglocknerju, vendar vse z istim ciljem: prehoditi vse vrhove na poti prijateljstva. Kolikokrat se ta pisana družba treh dežel sreča hkrati na nekem vrhu. Do tedaj nepoznani si stisnemo roko, izmenjamo misli in čustva do narave. Daleč nas vodi pot po sosedskih vrhovih, od daleč pa prihajajo tudi k nam na naše slovenske vrhove.

Z obiskovanjem te planinske poti prijateljstva spoznavamo gorske predele izven naše meje, spoznavamo ljudi in njih navade pod okriljem teh gorskih velikanov. Skoraj po vsej poti srečujemo ljudi, ki razumejo naš jezik.

Kdor se je odločil, da bo hodil po poti prijateljstva, mogoče v prvih trenutkih čuti nekak odpor in bojazen, da tega ne bo zmogel zaradi prevelike oddaljenosti itd. Počasi pa to preide v navado in te neverjetno pritegne, tako da te venomer kliče in kliče na nove podvige in nove poti.

Pri obiskovanju te planinske poti prijateljstva sta v letošnjem letu dosegla največji uspeh planinca iz Raven, in sicer Kranjc Jože in Krevh Vinko. V mesecu septembru sta končala z obiskom vseh trideset vrhov in si tako priborila častna znaka o prehojeni poti. Planinca iz našega kolektiva sta med prvimi dobitniki znakov od Planinske zveze Slovenije. Ostala družčina pa bo v prihodnjem letu nadaljevala s pohodi po tej poti.

Hoja po tej poti zahteva precej truda in tudi časa. Posamezni vrhovi so od nas zelo oddaljeni in nekateri tudi časovno za dostop precej zahtevni.

30 vrhov, katere je treba prehoditi, višinsko razdelimo na višine:

od 1666 m do 2000 m	1 vrh
od 2000 m do 2500 m	13 vrhov
od 2500 m do 3000 m	11 vrhov
od 3000 m do 3500 m	4 vrhovi in
od 3798 m	1 vrh

Skupna višinska razlika, katero je treba prehoditi, računajoč od nadmorske višine, do katere se lahko pripeljemo z vozilom, do vrha, znaša 37.106 metrov. Najmanjša višinska razlika je pri vzponu na Königstühl v Noriških Alpah, in sicer 611 metrov. Najvišjo višinsko razliko pa moramo premagati pri vzponu na Hochstadel v Lienških Dolomitih, in sicer 2044 metrov. Najnižji vrh na poti prijateljstva je naš Ratitovec 1666 metrov; na njega je tudi najkrajši čas hoje, in sicer 1 uro iz vasi Prtovč. Največ časa pa potrebujemo za vzpon na najvišji vrh te poti, to je na Grossglockner 3798 metrov, in sicer 5 ur, računano od Franz-Josef Höhe.

Pot prijateljstva je od nas zelo oddaljena. Če bi obiskovali vse vrhove ločeno, računano od Raven, bi z avtom prevozili 10.440 km dol-

go pot samo do vstopov. Če bi se pa podali na pot z avtom z Raven in bi pot hoteli prehoditi kombinirano od vrha do vrha, bi pa prevozili 1500 km. Iz vseh teh podatkov vidimo, da je pot prijateljstva res zelo mikavna.

Da bi bila naša planinska popotna družčina na poti prijateljstva v prihodnjem letu še večja, vabimo, da se pridružijo zopet novi popotniki planinci in planinke. Naše udeleževanje in hoja po poti prijateljstva nam ne bo nudila samo spoznavanja naših sosedskih pokrajin in njihovih ljudi, ampak nam bo dajala tudi užitek in sprostitvev za naše nadaljnje ustvarjalno delo.

Franc Telcer

ŠAH

V Rogaški Slatini je bilo 24. in 25. novembra v lepi koncertni dvorani zdraviliškega doma letošnje republiško sindikalno prvenstvo v hitropoteznem šahu za posameznike. Prireditelji so prvenstvu dali poseben, svečan podarek, saj je bilo organizirano v čast 30. obletnice državnosti socialistične Jugoslavije. Te šahovske manifestacije se je udeležilo rekordno število slovenskih šahistov — kar 135. Sodelovali so lahko vsi šahisti, razen profesionalcev.

Udeležbo v prvi finalni skupini za plasma od 1. do 18. mesta si je v predtekmovanju priboril tudi naš predstavnik iz železarne Ravne N. Ristič, vendar je bila konkurenca za boljši plasma prehuda, da bi dosegel več od 18. mesta, kar pa je tudi uspeh, saj je bilo v tej skupini največ najboljših šahistov iz Slovenije. Tudi drugi predstavniki iz koroške regije so se plasirali med prvo tretjino udeležencev tega tekmovanja.

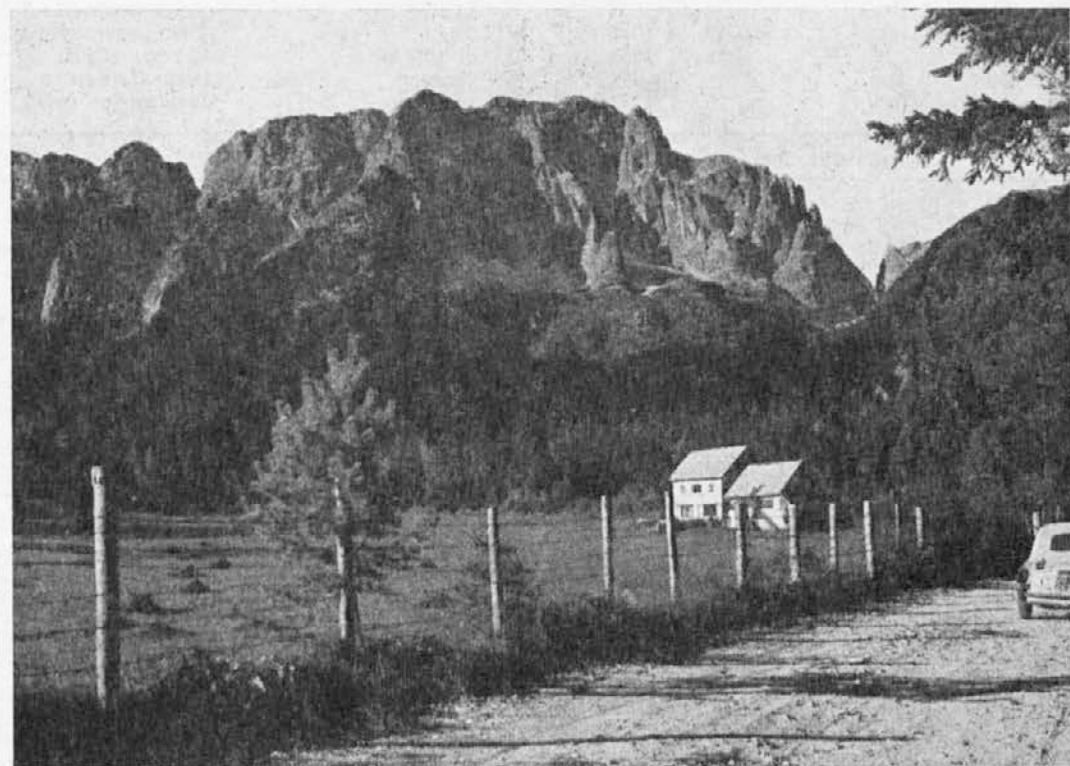
Zmagovalec je že tretjič postal mednarodni mojster Vojko Musil iz Maribora. jo-f

OPRAVIČILO

Albin Kabel, zaposlen v TOZD metalurške proizvodnje, adjustaža valjarne, obžalujem neupravičeni postopek, ki sem ga sprožil v zvezi s shrambo steklenice v glavni vratarnici.

Do pomote je prišlo na moji strani, ker mi je lastnik steklenic trdil, da vsebuje 5 l jabolčnika, dejansko pa je vsebovala 3,5 litra.

Vsem prizadetim se opravičujem in zahvaljujem za razumevanje.

Dolina Saisera (1000 m) z Montažem (2754 m) v Zahodnih Julijcih

Gibanje zaposlenih v tovarni

od 21. X. 1973 do 20. XI. 1973

Zap. št.	Priimek in ime	Rojen	Kvalifikacija	Obrat	Od kod je prišel
Sprejeti delavci					
1.	Berložnik Florjana	19. 4. 1951	SS gimnazija	nabavna služba	prva zaposlitev
2.	Čebulj Miroslav	5. 9. 1953	PK topilec	topilnica	iz JLA
3.	Kobovec Peter	28. 6. 1953	KV obr. el.	el. rem. j. t.	iz JLA
4.	Kovač Janez, dipl. inž.	19. 9. 1946	VS dipl. inž. met.	sl. za razvoj v enoti I.	iz JLA
5.	Kovačec Jožef	5. 3. 1953	KV ključavničar	centralna del.	iz JLA
6.	Krajger Jožef	15. 8. 1953	NK delavec	topilnica	iz JLA
7.	Mak Danica	9. 3. 1953	NSS	PD enote I.	prva zaposlitev
8.	Modrej Branko	24. 12. 1953	PK livar	livarna	iz JLA
9.	Potočnik Elizabeta	16. 10. 1943	KV frizer	fazna kontrola v enoti I.	iz druge del. organizacije
10.	Saberl Stefan	20. 10. 1953	PK žerjavovodja	kovačnica	iz JLA
11.	Šatur Borislava	9. 11. 1955	NS	odd. za novogradnje	prva zaposlitev
12.	Špegu Miran	24. 11. 1953	PK topilec	topilnica	iz JLA
13.	Štruc Srečko I.	13. 1. 1953	PK premikač	promet	iz JLA
14.	Štaleker Ivan	23. 10. 1953	PK strugar	obr. ind. nožev	iz JLA
15.	Ternik Rudolf	4. 4. 1953	KV klepar	energ. obrat	iz JLA
16.	Večko Ivan, inž. kem.	12. 12. 1949	VSS inž. kem.	kemijski labor.	iz JLA
17.	Vertačnik Janez	20. 5. 1952	PK valjavec	valjarna	iz JLA
18.	Vrabič Milan	23. 7. 1952	KV mehanik	el. remont š. t.	iz JLA
19.	Zvikart Ivan	9. 7. 1956	NK delavec	kem. labor.	iz druge del. organizacije

Odjavljeni delavci

1.	Bošnik Friderik	6. 3. 1954	PK livar	livarna	v JLA
2.	Čebul Stefan	21. 12. 1917	PK žerjavovodja	livarna	invalidska upokojitev
3.	Čerpnjak Davorin	2. 8. 1954	PK livar	livarna	v JLA
4.	Črešnik Alojz	5. 6. 1949	VK str. delov.	strojni obrat	dana odpoved
5.	Dobre Marjeta	26. 6. 1936	NK delavec	komunalni odd.	dana odpoved
6.	Došen Marija	20. 4. 1951	NSS	nabavna služba	dana odpoved
7.	Erženičnik Dušan	14. 5. 1953	SS el. tehnik	el. rem. j. t.	v JLA
8.	Grabner Rudolf	1. 9. 1954	PK livar	mini livarna	v JLA
9.	Hribernik Miroslav	1. 7. 1954	KV obr. elektr.	el. rem. j. t.	v JLA
10.	Hovnik Bernard	8. 5. 1953	KV livar	livarna	v JLA
11.	Janet Drago	4. 11. 1945	NK delavec	topilnica	dana odpoved
12.	Janota Alojz	15. 6. 1953	KV brusilec	obrat stojev in delov	v JLA
13.	Kajzer Jože	7. 3. 1936	NK delavec	čistilnica	samovoljna zap. dela
14.	Krevh Franc II.	20. 2. 1953	NK delavec	vzmetarna	samovoljna zap. dela
15.	Kojc Helmut	8. 6. 1942	KV mehanik	obrat strojev in delov	dana odpoved
16.	Kunc Franc	4. 10. 1954	KV strugar	obrat strojev in delov	v JLA
17.	Martinc Srečko	25. 1. 1955	KV orodjar	mod. mizarna	v JLA
18.	Miklavc Franc	13. 10. 1951	KV kovač	kovačnica	v JLA
19.	Pačnik Jožef	8. 4. 1953	KV kovač	kovačnica	v JLA
20.	Pandev Andrej II.	1. 11. 1940	VSS inž. org. dela	PD en. II.	samovoljna zap. dela
21.	Pangerc Andrej	8. 4. 1948	KV klepar	obrat strojev in delov	dana odpoved
22.	Paradiž Miran	12. 8. 1954	PK kovač	kovačnica	v JLA
23.	Pečovnik Franc	30. 7. 1950	NK delavec	vzmetarna	samovoljna zap. dela
24.	Plešej Stefan	28. 11. 1954	PK livar	livarna	v JLA
25.	Plut Štefanija	3. 11. 1953	KV ključ.	strojni obrat	dana odpoved
26.	Por Stanislav	19. 11. 1950	SS gimnazija	obrat pnevm. orodja	v JLA
27.	Prikeržnik Ludvik	15. 8. 1951	KV obr. elektr.	el. rem. j. t.	v JLA
28.	Strmčnik Milan	11. 8. 1954	KV kalilec	kalilnica	v JLA
29.	Starček Anton	10. 6. 1918	PK žerjavovodja	obrat strojev in delov	invalidska upokojitev
30.	Trobej Emil	14. 4. 1938	KV kemolabor.	kemijski labor.	dana odpoved
31.	Tomaž Andrej	4. 10. 1954	KV ključ.	obrat strojev in delov	v JLA
32.	Vidmar Alojz	19. 4. 1917	VK rezkalec	služba za razvoj v enoti II.	invalidska upokojitev
33.	Veber Dušan	10. 2. 1951	KV el. inšt.	el. remont j. t.	dana odpoved
34.	Voler Branko	27. 6. 1954	KV strugar	centr. delavnica	v JLA
35.	Zdovec Stefan	10. 7. 1954	PK strugar	obr. pnevm. or.	v JLA

Izobrazba — kvalifikacija

Sprejeti	
1 — VS dipl. inž. met.	1 — PK livar
1 — VSS inž. kemije	1 — PK žerjavovodja
1 — SS gimnazija	1 — PK valjavec
1 — KV ključavničar	1 — PK premikač
1 — KV klepar	1 — NSS
1 — KV mehanik	1 — NS
1 — KV frizer	2 — NK
1 — obr. električar	
1 — PK strugar	
2 — PK topilec	

Izobrazba — kvalifikacija

Odjavljeni	
1 — VSS inž. org. dela	1 — KV orodjar
1 — SS el. tehnik	2 — KV kovač
1 — VK rezkalec	2 — KV obr. elektr.
1 — VK str. delovodja	1 — KV klepar
1 — SS gimnazija	1 — KV kemolaborant
2 — KV ključavničar	1 — KV el. inštalater
1 — KV livar	4 — PK livar
2 — KV strugar	1 — PK kovač
1 — KV brusilec	2 — PK žerjavovodja
1 — KV mehanik	1 — PK strugar
	1 — NSS
	5 — NK

ZAHVALA

Podpisani **Stanko Pogačnik** se zahvaljujem sindikatu kovačnice za denarno pomoč, ki so mi jo nudili v času moje bolezn.

Stanko Pogačnik

ZAHVALA

Bolezen me je prisilila, da sem moral predčasno zapustiti delovni kolektiv v Železarni Ravne. Ob mojem odhodu so se

me spomnili moji delovni tovariši in delovna organizacija ter me obdarili.

Za lepo pozornost se iskreno zahvaljujem osnovni organizaciji sindikata enote II kakor tudi vsem mojim sodelavcem v obratu vzmetarne.

Vsem želim v bodoče še mnogo delovnih uspehov.

Ernest Vauh

ZAHVALA

Vsem sodelavcem in sindikatu mehanične se za pozornost ob mojem odhodu v pokoj najlepše zahvaljujem. Predvsem hvala vsem za spominsko darilo in tov. Jožetu Vaučetu za tople besede.

Želim vsem sodelavcem in prijateljem še mnogo sreče pri nadaljnjem delu.

Anton Starček

Franci Pečnik

ŠLA BO S CIGANI

(odlomek)

No, spet je tu. Saj je že rekla, in sobotna jutra na avtobusni postaji so ji še posebej pri srcu. Saj je že rekla, da je tu kot doma, menda ji ni treba nenehno ponavljati tega. Upa, da bo kmalu vzšlo sonce, ker jo zdaj še majčkno trese. Ta noč je bila res hladnejša od prejšnje, čeprav je tokrat ležala pod kozolcem in bila pokrita z nekakšno deko, ki jo je pustila tam za vsak primer. Čez kako uro bo menda že posijalo, dotlej pa bo potrpehla. Saj mogoče niti ni čudno, da jo zebe: včeraj je komaj kaj pojedla, pelinkovec pa te tudi ne more greti ves dan. Ej, včeraj je pa bil prav dan! Malo je lahko tudi posesti na tistem tramu, ne bo je konec od tresavice, in pripoveduje, kaj vse se ji je primerilo včeraj popoldne in zvečer, o noči pa bi rajši molčala.

Nazadnje je le pripravila Milana do tega, da je šel domov in tam svoji ženi sunil obleko zanjo; prav to, ki jo ima zdaj na sebi. No, kako se vam zdi? Res ji pristaja, ampak predtem je imela še ogromno dela z njo — najprej je bila v njej prava čarovnica. Pa ni trajalo dolgo, ko je bila v njej že skoraj pravšnja za modno revijo, in tudi Milan ji je rekel, da ima nekakšen smisel za šiviljo, če ne za kaj več. Takrat sta bila oba pri ženicah, ki jo ona dobro pozna, pri tisti, ki stanuje v kleti one hiše pri A. P. No, saj veste, katere. Ah, tista ženščina! Tako stara, pa je hotela biti naenkrat pametnejša od nje. Pa ji sploh ne zameri, saj jo pozna in ve, da ji je starka hvaležna, ker ji je včasih pozimi nosila drva tja dol v hudičevo mrzlo luknjo. Starka se ji je včeraj zvečer malo oddolžila, dala ji je deko, ki ji je še kako prav prišla! Ampak, to je bilo že potem. Tisto, kar se je zgodilo pred tem, pa bi skoraj pozabila povedati, čeprav je neznansko bolj važno; mogoče pa prav zato.

Ko si je torej nekako, kakor je vedela in znala, podrobila to smešno obleko, še pravzaprav ni čisto dobro vedela, zakaj to dela. Zato jo je Milan opomnil: »Si zdaj zadovoljna? Ko sem zaradi tebe tvegala glavo, pa še niti ne veš, zakaj sem moral to narediti. Bova šla zdaj na ples, ali kaj?« Ona pa se je na videz hudo razjezila: »Ti bom že plačala to cunj, če ti je zdaj mogoče žal zaradi take malenkosti! Plesal boš pa že s svojo staro — kakor samo vidva znata, da veš! In če hočeš, ti obleko takoj zdaj vrnem.« To ga je podrla, prav res, da ga je: »Ne, ne!« je rekel, samo »ne, ne,« in nič več.

Ona pa takoj nato: »Zdaj grem tja in videli me bojo tako spremenjeno in opazili me bojo še bolj kakor zadnjič in mogoče me bojo kar takoj, ne da bi mi bilo treba kaj posebej prositi, povabili k sebi.« Tedaj je na Milanovem obrazu opazila neko čudno spremembo in je že vedela, kaj bo rekel. »Ampak, njim se še sanja ne, kaj bi ti rada! Kaj bi ti rada od njih. Mogoče te bojo res takoj opazili — in se ti po tistem smejali; mogoče res!« in ona je tudi vedela, zakaj tako govori. »Zavida mi,« je pomislila in se nasmešnila v sebi. Potem pa še z večjo gotovostjo: »Zavida mi. In ljubosumen je zaradi njih; to je. Ljubosumen je.« Zato je začutila nekakšno usmiljenje do njega in ni hotela nič več govoriti o tem. Rekla je samo, da pač še mora nekaj opraviti, njemu pa ni treba iti zraven, saj bo takoj nazaj, on jo lahko počaka kar tu ali pa v kakšni gostilni na Trgu. Pa ni hotel nič slišati o tem, da bi jo moral kar tako zapustiti, »Saj lahko grem s tabo, ali ne?« jo je poprosil ponižno. »Dovoli mi, da grem s tabo, da bom videl, kako te bojo ljudje gledali v novi obleki,« in ona mu ni mogla tega odreči, čeprav je skoraj vedela, da ji bo samo v napoto.

Na cesti ju je res tu pa tam kdo začudeno pogledal, da je njej postalo že prav nerodno, medtem ko se je Milan nekam blaženo smehljajal. Nekaj časa sta se potem vrtela med ljudmi, ki so čakali na avtobus, ker je tako hotel Milan, ki bi na vsak način moral nekoga najti. No, saj že veste, koga. Nekoga, ki bi imel malo bolj polno denarnico, kot jo jo je imel sam. Pa ni bilo nikogar, in on je trdil, da so se vsi tisti, ki so mu kaj dolžni, nekam poskrili, ko so videli, da jih dolže. Seveda je to rekel kar tako, da se je pač imel nad kom je-

ziti. Nazadnje se ga je morala ona usmiliti in mu plačati konjak, saj drugače sploh ne bi nikamor prišla. Pa tudi zato, ker je vedela, da pod ljubim soncem ni nikogar, ki bi mogel biti njemu kaj dolžen.

Mogoče res ni imela čisto prav. Še ko je stopila čisto blizu, se sprva nekako niso zmenili zanjo, niti moški, ki vedno sedi tam na stopnici avtobusa, se ni, dokler po kratkem posvetu z Milanom ni stopila predenj in jo je moral pogledati. Ni je gledal preveč prijazno, mora priznati, še daleč ne tako, kot si je prej zamišljala, ampak tudi neprijazen njegov pogled nikakor ni bil. Kako čudno, da ni nikoli do takrat pomislila, čeprav je tu pa tam že ujela kakšno smešno besedo, ni pomislila, da govorijo v nekem čudnem, njej skoro nerazumljivem jeziku. To pravi zato, ker hoče povedati, kako je ona tedaj že kar takoj razumela vprašanje. »Kaj bi rada?« jo je vprašal mož, medtem ko je počasi, lenobno vstal in se brez vsakega sramu, glasno zdehajoč, pretegnil pred njo. To jo je majčkno zmedlo, mora priznati. To, da je bil s svojimi usti, ki jih je ves čas pazljivo gledala, tako visoko nad njo. Malo je manjkalo, pa bi zaradi tega šla nazaj in bi bilo zdaj že vse izgubljeno. Ona pa je vendar vedela, kaj hoče, že dolgo je vedela to. Zato je odrinila vse, kar jo je begalo, in končno spregovorila: »Rada bi šla, hočem reči, ali me morete vzeti s seboj? Hočem reči, da bi vam lahko še veliko koristila, če me vzamete zraven!« Menda je ni takoj razumel, ker ji je še enkrat zastavil isto vprašanje kot prvič. Tedaj je začutila, da mora stvar prignati do kraja ali pa bo vse zastoj. Z zgovorno kretnjo roke je pokazala najprej nase in potem nanj in potem na njihov avtobus. »Aha?« je rekel mož, ki jo je tokrat razumel. »Aha!« je rekel še enkrat, kakor da le še ne more verjeti popolnoma. Zdaj je on z vprašujočim obrazom naredil kretnjo z veliko roko, ki je zaplavala nekje nad njo. Ona je prikimala, vsa žareča in upajoča je priki-

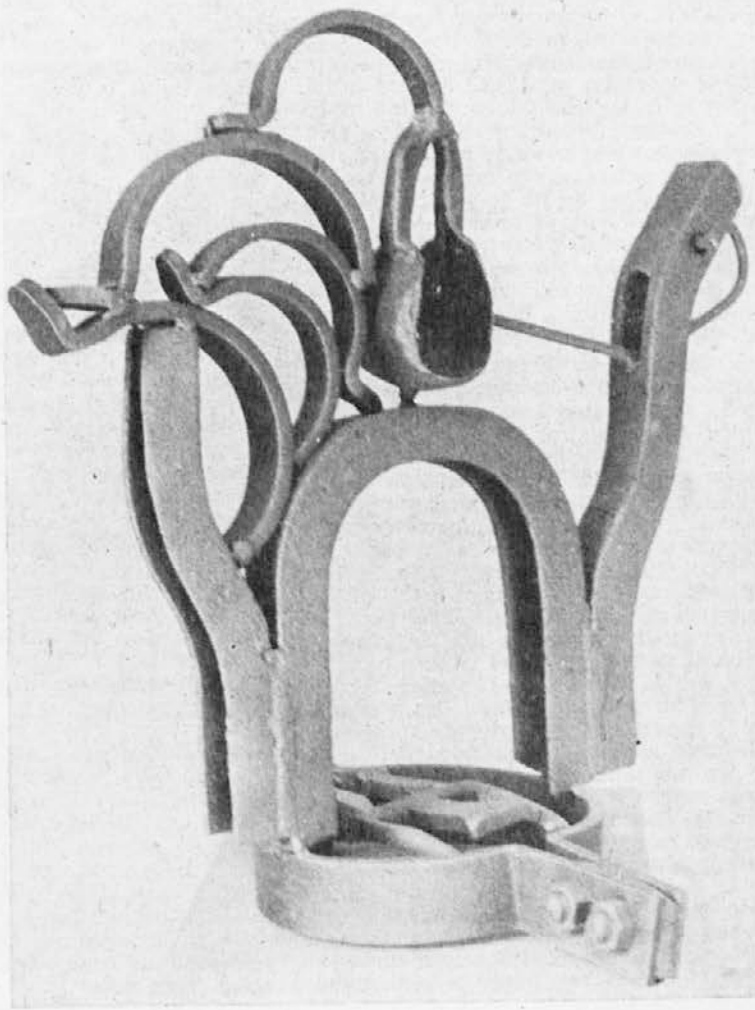
mala. »Ja, ja, ja,« je ponavljala kar nekam preveč zavzeto. Potem ji je mož z roko, ki se je že ni nič več bala, pokazal, naj stopi z njim.

Malo jo je osupnil čudni vonj, ki ji je udaril v nosnice, ko je stopila v njihovo »stanovanje«, pa si je takoj rekla, da to res ni niti omembe vredno in da je že doživela in prenesla še vse drugačen smrad, kakor je tale. Mogoče pa si je to rekla šele pozneje, saj takrat, ko je vstopila, ni imela časa misliti na nič drugega kot na to, kako bi jih prepričala, naj jo vzamejo zraven. Ko se je majčkno razgledala, skoraj tako, kot si ogleduje človek stanovanje, ki se misli vanj že jutri nanaglo-ma priseliti, ni videla nikogar in olajšano je vzdihnila zaradi tega. Ko pa se je začelo v zadnjem koncu nekaj premikati, je skoraj kriknila od presenečenja in strahu. Nekaj deček, očitno sin visokega moža, je prilezel od tam, boreč se z odevjama, ki so še vedno visele na njem, in nekaj zakričal proti očetu. In pomislite: tistega smrkavca, ki jo je potem ves čas gledal kot ne vem katero svetovno čudo, tistega, ki si je mogoče takoj začel domišljati, da je ona prišla zaradi njega, pa ni niti malo razumela, kaj je blebetal proti njej.

In to je bilo v glavnem vse. Saj je pa tudi že to veliko, a ne? Potem je namreč, še preden sta se lahko z možem pogovorila, prišla tista ženska od strelišča in nekaj zavreščala proti njima, še preden je prav stopila naprej. In že je mož njej jasno pokazal, da bo morala za nekaj časa oditi, zdi se ji, da je pri tem rekel:

»Najprej se moram pogovoriti z njo, to je namreč moja žena. Ti pi se vrni jutri zvečer — takrat bomo verjetno odpotovali — in tedaj se bova dokončno zmenila. Le brez skrbi — nekako se bomo že stisnili; le brez skrbi!«

Ah, skoraj se ji ne ljubi več praviti, kaj se je zgodilo pozneje, ko je bila spet z Milanom. Kako jo je dolgočasil! Silil je vanjo, naj mu vendar pove, kako je bilo, in ko mu je povedala, je morala začeti znova, on pa je postajal med poslušanjem bolj in bolj rdeč in nič pametnega ni mogel spraviti iz sebe. Kar majčkno mu je privoščila, da tako neznansko trpi; čeprav mu je morala zaradi tega plačati še več konjakov, kot bi jih sicer. In ko ga je tedaj tako gledala prek gostilniške mize, ji je postalo še bolj jasno, da je storila prav, in da bo storila še bolj prav, ko je že ne bo več tu.

Andrej Grošelj,
U-profil.
varjeno železo

V okviru sodelovanja občine Ravne s Celovcem je obiskala VVZ »Solzice« sekcija Kinderland Kärnten iz Celovca. V njej sta združeni obe narodnosti, slovenska in nemška. Otroci so jih sprejeli s kratkim programom pesmic in recitacij. Obenem so se člani organizacije seznanili z oblikami vzgojnega dela ter širjenjem otroškega varstva v tem delu Slovenije.

Foto: M. Kotnik

Če bi pa vedela, da bo naredil to, bi se ga res odkrižala že zdavnaj prej. Na vsem lepem se je začel cmeriti. O ti bog! Najrajši bi se bila vgreznila, tako jo je bilo sram. On pa je mogoče videl to in se je potem zanalašč »cizil« še bolj glasno. O ti bog, kakšna sramota! Bil je že tako nasekan, da mu to še ni bilo dovolj. Naenkrat se ni več cmeril, in ona je pomislila: »Če zdaj izgineva je že prepozno!« toda on je sploh ni poslušal, ko mu je prigovarjala kakor otroku, naj se pobereta od tam, celo ozmerjal jo je, potem pa začel na vsa usta praviti — in menda ni bilo tam nikogar, ki ga ne bi bil s tem prisilil k poslušanju, če je seveda sploh bilo koga treba siliti — praviti, naj se ga vendar usmilijo, ima ženo in tri, tri otroke, in če bo šlo tako naprej, mu ne bo preostalo drugega, kakor da se obesi... O ti bog! Prav nekaj takega ali še hujšega je med kolcanjem spravil iz sebe in menda so mu bili bratci kar hvaležni, da jih je tako brezplačno zabaval s svojo štorijo, ki je v resnici ni menda nihče prav poslušal, kaj šele resno jemal, čeprav so vsi vedeli, da je resnična. In za krogo vseh neumnosti je obljubil pijani družini, da pojde jutri, se pravi, danes na ših, samo naj mu vse odpustijo.

To je bilo tedaj, ko je ona naredila, kar bi bila morala narediti že zdavnaj prej. Izmuznila se je in on tega ni niti opazil. Ko je bil danes zjutraj tu, ji je sicer rekel, da jo je proseče klical, naj pride nazaj, toda ona ga ni slišala; pa saj bi bilo tako vseeno. Ko je bil danes že navsezgodaj tu? Pa jo je res prenetil. Bil je v delovni obleki in skoraj trezen in pripovedoval ji je, kako se je čez noč spremenil in poboljšal. Kako je že rekel?

Sinoči, ob enajstih približno, je potrkalo. Ne, on sploh ni slišal, to ima čisto prav, je rekel. Kaj misli, kdo da je bil? No? Seveda ne bi nikoli uganila, je rekel napihnjeno, seveda ne, ker je še on komaj verjel svojim očem. To si imel čisto prav, da jim nisi verjel, ga je zbadla ona, vendar je ni hotel slišati. Sedel je k njemu na posteljo, delovodja vendar, in mu začel pridigati. Tudi kričal je nanj, res, ampak mogoče je mislil, da on, Milan, ne sliši dobro. Kaj pa je bilo nazadnje, to ugane še manj, je rekel še bolj napihnjeno. Nazadnje, preden je šel, ga je delovodja prosil, naj vendar že pride na ših. Samo da pride, pa se bo vse drugo že nekako uredilo, to mu je rekel, ji je on rekel, in res se je potrudil in šel. In ona zdaj noče o njem slišati ničesar več. Prav res, konec je med njima.

Kaj pa potem, ko je sinoči odšla iz gostilne? Ooo. Menda je to že rekla. Nikar je ne silite govoriti o tem, lepo vas prosim, nikar. Noč je bila grozna! Same nore sanje in blodnje, in kdo je imel glavno besedo pri tem? Seveda mati. Tokrat si je upala res preveč: pripravila se je z visokim Ciganom zaradi nje. Javkala je, da ji hoče »prekleta baraba« vzeti še zadnje upanje, ki ga ima. In tako naprej. Dokler ni čisto ponorela in rekla, da bo šlo zgrda, če ne gre zlepa, ona se gre pritožiti in »prekleti barabi« bo že še postalo jasno, s kom ima opraviti, ko mu bo poslala celo krdelo policajev za vrat. To je bilo pa res preveč in njej ni preostalo drugega, kakor da se je vsa potna in živčna zbudila, in si potem skoraj ni več upala zatisniti oči. Še zdaj postane presneto živčna, samo da se tega spomni. No, zato pa je bilo potem jutro toliko lepše!

DELOVNE NEZGODE V NOVEMBRU

Milan Božinovski, valjarna — pri zategovanju veznega droga se mu je zapičil tujek v kazalec desne roke.

Ivan Böhneč, kovačnica — na zamaščenih tleh mu je spodrsnilo ter si je pri padcu poškodoval koleno leve noge.

Vlado Jehart, čistilnica — pri obračanju ulitka z železnim drogom se mu je ta skotalil na nart desne noge.

Janez Konečnik, valjarna — pri vstavljanju palice v ravnalni stroj je dobil roko med varnostno napravo, pri čemer si je poškodoval palec leve roke.

Marija Kamnik, livarna — pri brušenju ulitka ji je padel tujek v oko.

Branko Lipičnik, valjarna — pri razkladanju materiala mu je spodrsnilo s tirnega vozička, pri čemer si je poškodoval gleženj leve noge.

Jože Gros, jeklovlek — pri odtegotvanju podporne linete z drogom mu je ta zdrsnil ter si je pri tem poškodoval palec desne roke.

Slavko Jelenko, livarna — pri dvigovanju jedrnika je dobil sredinec desne roke med jedrnik in modelno ploščo.

Ivan Gostenčnik, modelna mizarna — pri vrtanju pločevine na vrtalnem stroju mu je pločevino zasukalo ter mu je ta porezala kazalec desne roke.

Maks Krajnc, modelna mizarna — pri brušenju ulitka mu je ta zdrsnil, pri tem pa si je ob vrteči se brusilni plošči obrusil hrbtno stran leve roke.

Ivan Novšek, topilnica I — pri legiranju jekla v ponvi z EF Mn je jeklo brizgnilo iz ponve ter ga opeklo po tilniku in desni nogi.

Daniilo Horvat, topilnica I — pri razkladanju vložka s pomočjo električnega mostnega žerjava mu je vložek poškodoval kazalec in sredinec desne roke.

Vlado Šrnjak, valjarna — pri obračanju gredic na delovni mizi se mu je ta prekotalila ter mu poškodovala sredinec leve roke.

Mirko Krejan, kovačnica — pri odlaganju kovanih ploščatih palic si je poškodoval kazalec in sredinec desne roke.

Franc Konečnik, čistilnica — pri čiščenju ulitka si je poškodoval nart desne noge.

Ignac Mager, čistilnica — pri obračanju ulitka se mu je ta skotalil na desno roko.

Jože Črešnik, čistilnica — pri vstavljanju praška v kokilo je dobil delčke prahu v oko.

Marjan Fortin, topilnica — pri čiščenju žlindre jame se je sodelavcu razsulo z lopate nekaj žlindre ter se mu vsula za čevljev leve noge in ga opekla.

Jože Podrčnik, kovačnica — pri zapenjanju paličastega jekla s pomočjo žerjavnih klešč mu je spodrsnilo, pri čemer si je poškodoval koleno leve noge.

Marjan Brežnik, čistilnica — pri nasajanju ročaja na kladivu si je poškodoval prste leve roke.

Marjan Gmajner, valjarna — pri prenašanju valjanih palic s pomočjo električnega mostnega žerjava so te zdrsnile iz objema verig ter se posule, pri čemer so mu poškodovale ledveni del in levo nogo.

Ivan Kogelnik, strojni remont — pri snemanju skopke z osi si je poškodoval palec na desni nogi.

Ivan Potočnik, skupne službe enote II — pri odrezu valjastega profila na krožni žagi si je poškodoval kazalec leve roke.

Marjan Ložinšek, kalilnica — pri odlaganju kovinskih ulitkov v zaboj se mu je eden skotalil na nart desne noge.

Ob potoku

TETA JESEN V RAVENSKEM VRTCU

Jesen v vrtcu poseebljamo. Letos smo na igrišču zopet izdelali iz praproti, listja, slame, sončnic in ličkanja teto, ki je krajšala dneve, barvala lističe na drevju, pošljala hladne vetrove... Nam je poslala sadje in kostanj. Starejše skupine so orga-

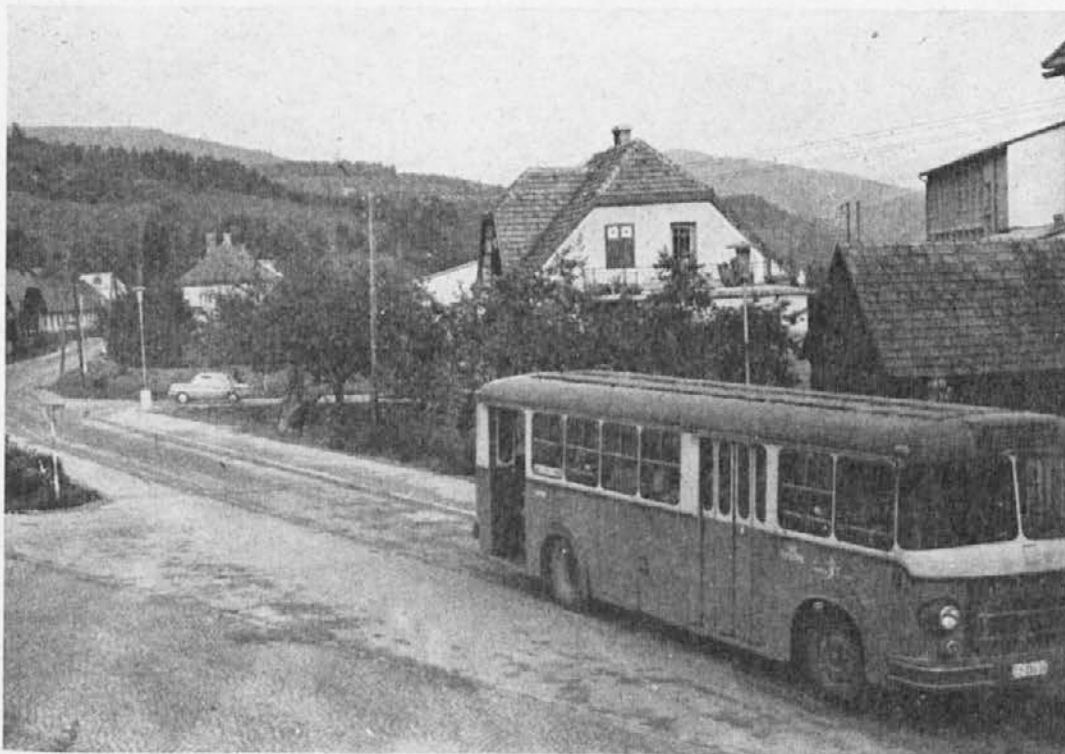

»Urna veverica« — ples okrog tetke Jeseni

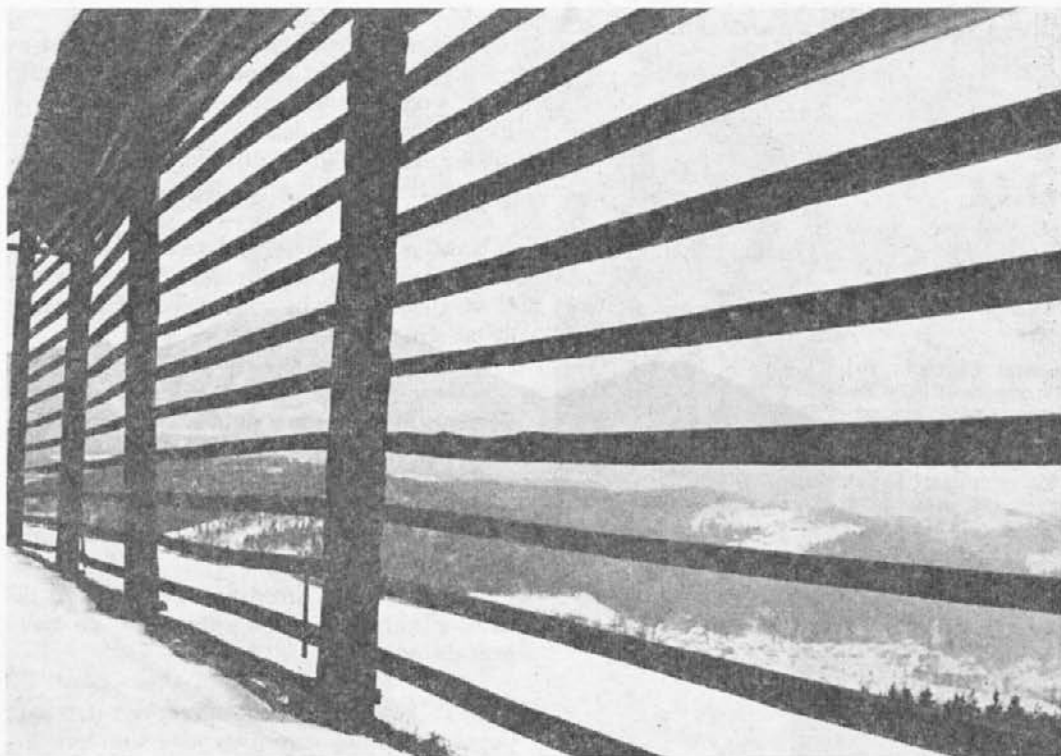
nizirale ob njej ustvarjalno igro trgovina s sadjem. Kupovali so tudi otroci iz mlajših skupin. Pozneje smo na odprtem ognjišču zakurili in pekli kostanj vsaka skupina zase.

Žareče otroške oči, ples okrog tete Jeseni in petje pa so bili zahvala za vse dobrote.

Marička Kotnik

Z lokalcem skozi Faro

Zimska grafika

Vinko Celner, jaki tok — pri pospravljanju skladišča mu je razdelilna omarica padla na levo nogo.

Angela Butolen, obrat pnevmatičnega orodja — pri brušenju jeklenih čepov na brusilni kozi ji je priletel tujek v levo oko.

Stanko Praznik, obrat pnevmatičnega orodja — pri struženju na revolverski stružnici mu je priletel vroč ostružek za vrat.

Jože Kumer, vzmetarna — pri prebijanju vzmetnih listov na ekscentričnem previjalnem stroju so mu ročne klešče poškodovale kazalec na desni roki.

Jože Šuler, strojni remont — pri ročnem transportiranju kovinske plošče se je ta prevrnila in mu poškodovala prst na levi nogi.

Anton Ramšak, obrat strojev in delov — pri dviganju ulitka s pomočjo pnevmatičnega dvigala mu je ulitek zdrsnil, pri čemer si je poškodoval golene leve in desne noge.

Ivan Krebl, obrat strojev in delov — pri struženju osi je meril z merilno šablono, pri tem pa ga je ostružek vrezal po hrbtni strani leve roke.

Branko Rožen, strojni remont — pri izbija-nju sornika mu je priletel drobec v oko.

Marija Radilovič, skladiščna operativa — pri zlaganju brusnih plošč v regale se ji je ena skotalila na palec desne noge.

Drago Meh, strojni remont — pri avtogemnem rezanju pločevine mu je izrezek padel na nogo.

Emil Gorenšek, obrat strojev in delov — pri struženju ga je vrezal ostružek po hrbtni strani leve roke.

Ni mogoče

Potem ko je bil poldrugo leto šef začasne koalicijske vlade, je Charles de Gaulle leta 1946 odstopil. Zoprni so mu postali znova oživiljeni strankarski spori.

»Deželi,« je rekel malo pred svojim odstopom, »ki ima 283 vrst sira, ni mogoče vladati.«

Dober recept

Nekoč se je Courteline dolgo sprehajal po pariškem predmestju. Utrujen je nazadnje stopil v majhno kavarno ob cesti.

»Povejte mi, lepo dekle, imate kaj cikori-rije?« je vprašal natakario.

»Da, gospod!«

»Veliko zavitkov?«

»Okrog dvajset.«

»Prav. Prosim, prinesite mi kar vse!«

Dekle je začudeno odšlo in se vrnilo s polnim naročjem cikori-rije.

»Je to vse, kar imate v kavarni?«

»Da, gospod!«

»Položite cikorijo na sosednjo mizo in mi pojdite skuhat pravo kavo!« je zadovoljno rekel Courteline.

Gentleman

Gentleman je človek, ki zna opisati Anito Eckberg, ne da bi pri tem uporabljal roke.

Humor ni dar duha, ampak dar srca.

Borne

Prva ljubezen — nekaj norosti in veliko radovednosti.

Shaw

NAŠA UPOKOJENCA

Anton Starček, roj. 10. junija 1918, v železarni od 6. januarja 1947 dalje v obratu strojev in delov kot strugar. Inval. upok. 29. nov. 1973.

Stefan Čebulj, roj. 21. decembra 1917, v železarni od 6. avgusta 1941 dalje v livarni, nazadnje kot delovodja priprave peska. Inval. upok. 5. nov. 1973.

Prva nagrada

Pariški časopis je razpisal nagrado za najboljšo kratko zgodbo. Pogoji: veliki svet, erotično vzdušje in versko ozadje. Prvo nagrado je dobil naslednji stavek:

»Eminenca,« je vzdihnila grofica, »prosim, vzemite roko iz mojega dekolteja!«

Kakšna je razlika med zakonskimi možmi in umetnostnimi drsalci? Nobene. Oboji so običajno slabji v obveznem programu in odlični v prostem.

»Oženi se!« je rekel Sokrat svojemu učencu. »Če je žena dobra, boš srečen, če je slaba, boš filozof.«

»Kaj te skrbi?« je vprašala žena. »Povej mi! Ali si nisva obljubila, da bova vse prenašala skupaj?«

Mož je strmel predse: »Dobila sva pismo, v katerem nama sporočajo, da bova postala očeta.«

Neki kmet je dejal: »Trideset let sem poročen, ampak razen prvega dne sva bila z ženo samo enkrat enakega mnenja. Pred dvanajstimi leti je gorela hiša, pa sva hotela oba istočasno skozi ista vrata na prosto.«

Otrok filmske zvezde je na vprašanje, kako mu ugaja novi očka, odgovoril: »Imeli smo že boljše.«

Desetletni: »Jaz že vem, kako se dobijo otroci!«

Desetletna: »Jaz že vem, kako se ne dobijo!«

Sinček mami: »Naš vsakdanji kruh nam daje ljubi bog, otroke pa prinaša štokrlja. Zakaj pa potrebujemo očka?«

Idealni mož je tisti, ki verjame, da je našel idealno ženo.

Igralec je človek, ki poskuša biti vse, le on sam ne.

Zobozdravnik je vprašal igralko, kateri zob jo boli.

»Balkon; prva vrsta desno!« je odgovorila.

Založnik je svetoval mlademu pisatelju:

»Nikoli se ne oddaljite preveč od Svetega pisma in Dekameron.«

ANEKDOTE

ZNAČILNOSTI NARODOV

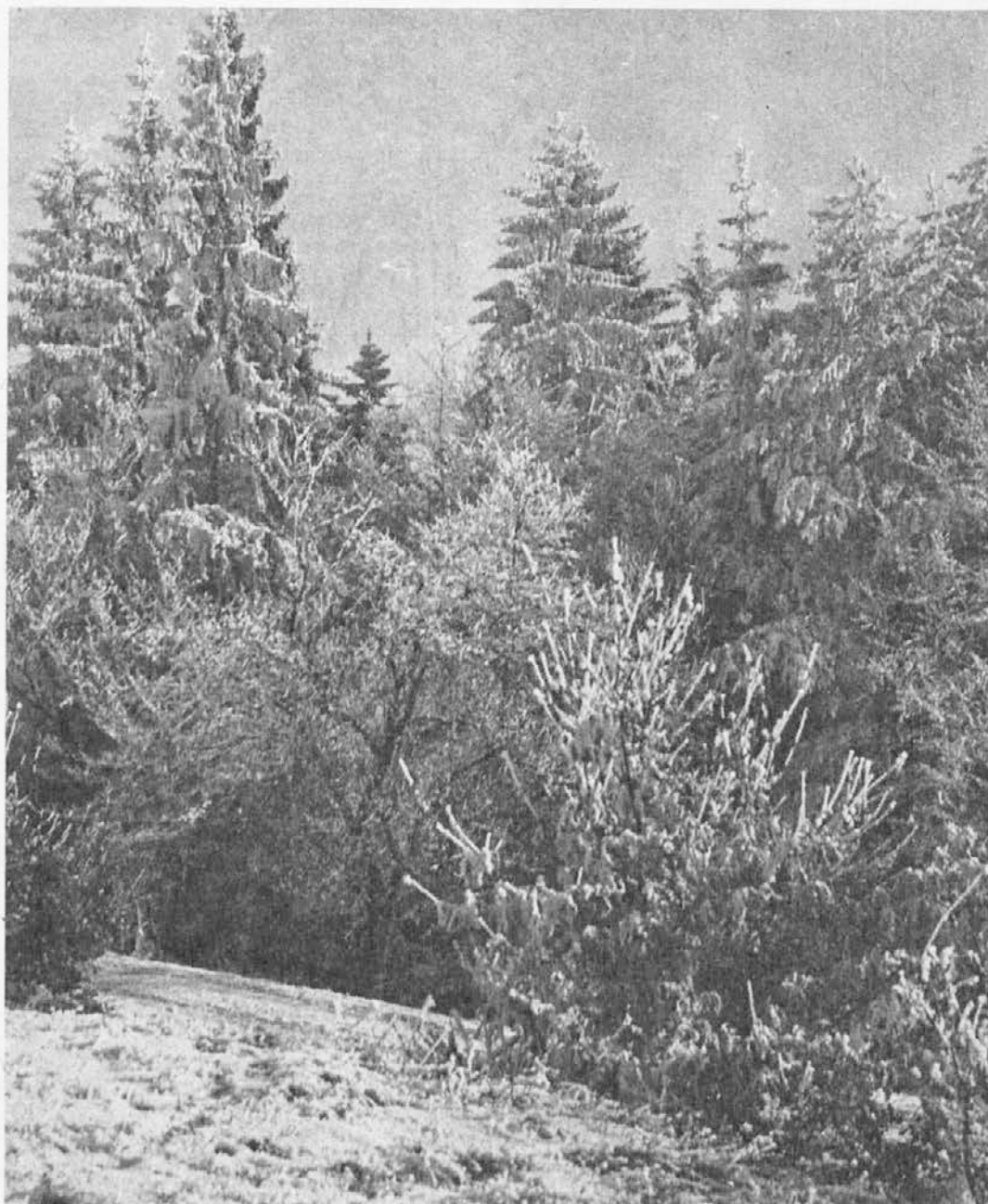
Wilhelm von Scholz (1874—?), nemški pesnik in romanopisec, je takole ustregel neki reviji, ki ga je zaprosila, da bi čisto na kratko označil glavne značilnosti pomembnejših narodov:

»En Anglež — tepec; dva Angleža — tekma; trije Angleži — velik narod. En Nemec — pikolovec; dva Nemca — pivovarna; trije Nemci — vojna. En Amerikanec — milijarder; dva Amerikanca — pijanca; trije Amerikanci — prohibicija. En Francoz — čvekač; dva Francoza — posvetovanje; trije Francozi — odlična večerja z vsem, kar sledi. En Italijan — še kar pameten človek; dva Italijana — dvanajst otrok; trije Italijani — štiriindvajset strank.«

POLITIČNA GEOMETRIJA

Ko je bil Louis-Philippe, grof Ségur (1735—1830), francoski diplomat in zgodovinar, imenovan za poslanika na dvoru ruske carice Katarine, se je bal, da ne bo dobro opravljal svoje naloge. Nikoli se ni ukvarjal z zunanjo politiko, zato je svojo skrb zaupal prijatelju, poslaniku Arandi. Ta mu je v smehu dejal:

»Zdaj vas bom poučil, kaj je diplomacija: ena učna ura bo dovolj. Poglejte politični zemljevid Evrope: nobena evropska država nima pravilne oblike trikotnika, pravokotnika, paralelograma ali kroga. Vsaka država ima kakšne vdrtine ali praznine. No, in vsaka država teži prav za tem, da bi zapolnila te praznine na sosedov račun. To je vsa zunanja politika.«

Kmalu bo vse belo